

ПРА МАГІЛЁЎШЧЫНУ
ЛІТАРАТУРНЮЮ

12

ЦЫТАТА ДНЯ

Уладзімір **КАРАНИК**,
старшыня Гродзенскага
аблвыканкама:

«Людзі больш звяртаюцца на кансультацыйную дапамогу і практычную. Агучваюцца менавіта тэмы пытанняў, вырашэнне якіх трэба прымаць на абласным узроўні. Гэта яшчэ раз пацвярджае той факт, што на мясцовым узроўні, з нашага пункту гледжання, наладжана добрая камунікацыя паміж органамі ўлады і насельніцтвам. Лічу, што прамыя лініі застануцца магчымаю інфармацыю жыхароў усіх рэгіёнаў вобласці аб раішэннях, якія прымаюцца на ўзроўні абласнога кіраўніцтва, а таксама магчымаю аперацыйна атрымаць кансультацыю або дапамогу па пытаннях, дзе час мае вырашальнае значэнне».

Урок памяці

У Хатыні і ў будні, і ў выхадныя заўжды ёсць людзі. Старшакласнікі Запольскай сярэдняй школы Чэрвеньскага раёна прыехалі сюды не толькі пабыць на экскурсіі і ўскласці кветкі да Вечнага агню. На «могілках спальных вёсак» школьнікі адшукалі знакі двух населеных пунктаў Чэрвеньшчыны — Буда і Папова Града, якія былі так недалёка ад іхняга Заполля. Лілія КОРЗУН, класны кіраўнік вучняў, прыгадала, як сама першы раз школьніцай наведла гэты жалобны мемарыял і доўга захоўвала

сумныя ўспаміны. І вось цяпер, перад днём памяці ахвяр Хатыні, вырашыла арганізаваць паездку дзяцей і спадзяецца, што ўбачанае ды пачутае імі пра акупацыю і генацыд беларускага народа будзе важным урокам гістарычнай памяці.

Анатоль **КЛЯШЧУК**,
фота аўтара.

(Працяг тэмы — на стар. 8—9).

КОРАТКА

• XXV З'езд Саюза пісьменнікаў Беларусі пройдзе сёння ў Нацыянальнай бібліятэцы.

• Дзень адкрытых дзвярэй на факультэце журналістыкі БДУ пройдзе 29 сакавіка. Мерапрыемства будзе арганізавана ў анлайн-фармаце на платформе Zoom.

• Будаўніцтва новага музея ў мемарыяльным комплексе «Хатыні» пачнецца ў 2023 годзе.

• Першыя таргі юанем на БВФБ паказалі зацікаўленасць рынку ў гэтай валюце.

• «Белтэлекам» папярэджвае аб работах у сетцы эфірнага тэлебачання і радыёвешчання Мінскай і Віцебскай абласцей 23 сакавіка.

Харчовая бяспека

БУДЗЕ ХЛЕБ І ДА ХЛЕБА

Старшыня Мінаблвыканкама
Аляксандр **ТУРЧЫН** пабываў
на Барысаўскім камбінаце
хлебапрадуктаў

Барысаўскі камбінат хлебапрадуктаў выпускае прадукцыю пад гандлёвай маркай «Уладар», «Пастараль» і «Pasta Solare». Гэта найбуйнейшы вытворца мукі, макаронных вырабаў, камбікорму, свініны, ялавічыны і малака ў Беларусі. У структуры прадпрыемства 14 арганізацый з 11 раёнаў Міншчыны. На камбінаце створана вытворчасць з замкнутым цыклам: тое, што здабываецца на полі, фермах, перапрацоўваецца і паступае на стол спажывцам, без пасрэднаў. Як на прадпрыемстве дбаюць аб харчовай бяспецы, і ці варта купляць мукі, макарону і іншыя прадукты мяшчамі, пра гэта і шмат што іншае расказалі работнікі камбіната.

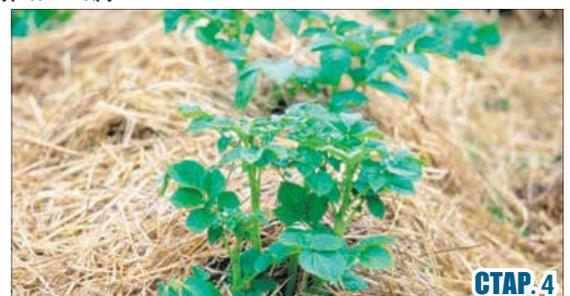
СТАР. 3

Па сезоне

ЧАС БУЛЬБЫ

Пра што важна памятаць,
купляючы клубні на насенне

«Агарод для душы» з вялікім газонам, кветнікам і адзінай градкай ліставой салаты сыходзіць у мінулае — сёння «соткі» вяртаюць сабе ролю карміцеляў сям'і. А значыць, людзей у першую чаргу цікавіць ураджай. Набліжаецца час пасадкі бульбы, і менавіта цяпер агароднікі вызначаюцца з сартамі і купляюць насенне. Мы пабывалі ў РНПЦ НАН Беларусі па бульбаводствам, каб даведацца аб законах ураджаю другога хлеба.

СТАР. 4

«Прызначэнні, з майго гледжання і стылю работы з кадрамі, нестандартныя»

Які ачынены тавар сёння прадаецца небяспечней, чым зброю? За якую рызык кіраўнік краіны падзякаваў дзяржслужачым? І што за новая пасада ў Леаніда Заяца? Прэзідэнт Беларусі зрабіў чарговы кадравыя значэнні.

Леанід Заяц заняў пасаду намесніка прэм'ер-міністра. Аляксандр Быкаў назначаны старшынёй Чашніцкага райвыканкама. Аляксей Скрага ўзгоднены генеральным дырэктарам ААТ «Беларуская калійная кампанія», а Віктар Філатаў — генеральным дырэктарам ААТ «Кіруючая кампанія холдынга «Бабруйскаграмаш». Ігар Жук стаў рэктарам Гродзенскага дзяржаўнага медыцынскага ўніверсітэта. Гэты прызначэнні Аляксандр Лукашэнка ў пачатку размовы з кандыдатамі называў асаблівымі: «Усе прызначэнні, з майго гледжання і стылю работы з кадрамі, нестандартныя».

«Спакой нам толькі сніцца»

Па словах кіраўніка дзяржавы, перад новым віцэ-прэм'ерам стаіць асноўная задача — экспарт. І гэту сферу Леанід Заяц добра ведае. «Магчымасці вялікія адкрываюцца на нашых асноўных рынках, як у Расіі, так і ў Кітаі, і ў іншых краінах. Думаю, што з гэтым вы справіцеся», — сказаў Прэзідэнт.

Другая задача для віцэ-прэм'ера — падрыхтаваць сабе надзейную замену. «На працягу таго часу, які вы палічыце неабходным, працуйце на пасадзе віцэ-прэм'ера. Гэта вам вызначаецца, я не супраць, каб вы працавалі вельмі доўга. Але вы разумееце, што мы не вечныя і сілы нашы таксама, таму неабходна мець замену. Калі Прэзідэнт вызначае народ, то віцэ-прэм'ера назначае Прэзідэнт. І я хацеў бы, каб вы чалавека падрыхтавалі сабе на змену», — дадаў Аляксандр Лукашэнка.

Ён падзякаваў Леаніду Заяцу за яго згоду заняць пасаду ў кіраўніцтве ўрада. «Спакой нам толькі сніцца. Таму такое нестандартнае рашэнне. Яшчэ раз дзяку вам за тое, што вы згадзіліся дапамагчы ў гэтыя цяжкія часы. Час вялікіх магчымасцяў у тым сектары, які вы ўзначаліце», — сказаў кіраўнік дзяржавы.

Нагрузка двойная

Для Аляксандра Быкава, старшыні Чашніцкага райвыканкама, і яго калег у мясцовай вертыкалі ад Прэзідэнта заўвага: будзе няпроста, вялікая нагрузка будзе ляжаць на плячах старшын райвыканкамаў.

Каментарый у тэму

Леанід ЗАЯЦ, намеснік прэм'ер-міністра: «Задачы прамысловага комплексу нашай краіны — забяспечыць унутраны рынак і рэалізаваць экспарт нашай прадукцыі. Гандлюем зараз больш чым са ста краінамі свету, таму павінны трымаць заняць тыя нішы. Найбліжэйшы рынак — Расійская Федэрацыя, але неабходна ўдзяліць увагу экспарту ў КНР, каб забяспечыць патак валюты праз аб'ёмы рэалізацыі і якасць прадукцыі. Гэта дазволіць выраўнаць фінансава-эканамічны стан некаторых гаспадарак, павялічыць іх плацежздольнасць, павялічыць заробкі працаўнікам сельскай гаспадаркі. У нас ёсць магчымасці пастаўляць у КНР любімую прадукцыю, што неабходна Кітаю. Важна пашыраць пазіцыі экспарту туды. Нашы тавары вельмі запатрабаваныя спажывацямі замежных краін. Мы будзем прымаць меры, каб запоўніць сваёй прадукцыяй паліцы крам замежных краін. Таксама стаіць задача вельмі аператыўна і якасна правесці вясенне-папулярную

«Яны ў нас на ўсю катушку не былі задзейнічаны. Я нават параўноўваю ў савецкі час працу старшын райвыканкамаў і зараз — вялікая розніца. Тады яны былі актыўныя. Але нагрузка на вас двойная. Зараз няма райкамаў партый і ўсё засяроджана ў вас», — заўважыў Аляксандр Лукашэнка.

Ён нагадаў, што некалі прапароўваў адродзіць у райвыканкамах структуры, якія б займаліся на месцах пытаннямі кадраў, ідэалогіяй.

«Амаль усе ў адзін голас: «Не трэба. Самі справімся». Вы самі разумелі, што кантроль умоцніцца і наіск будзе. Вырашылі спрэўці самі з паўнамоцтвамі, і я са ступіў з гэтай ідэяй. І на сёння яе ў мяне няма», — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка. На яго думку, апошняя электаральная кампанія паказала, што сістэма працуе і ламаць яе не трэба.

Прадаваць калій як зброю

Наконт кандыдатуры генеральнага дырэктара «Беларускай калійнай кампаніі» кіраўнік краіны сумняваўся, бо з Аляксеем Скрагам блізка не працаваў, а пасада ў БКК вельмі адказная.

Па словах Прэзідэнта, за будучага кіраўніка хадаіначалі многія, нават прэм'ер-міністр.

«Я доўга праверяў вашу кандыдатуру. Не бачу ніякіх перашкод. Выцягнуце — павага. Вы можаце, ведаеце знешні гандаль, эканоміку. Няважна, які тавар прадаваць, — калій, тэхніку, узбраенне. Хоць зараз гандаль на калійным рынку будзе падобны да продажаў узбраення і іншай спецыяльнай тэхнікі», — дадаў Аляксандр Лукашэнка.

На яго думку, кірункаў, па якіх могуць экспартавацца калійныя ўгнаенні, шмат, але працаваць неабходна шчыра.

«Адзінае патрабаванне да вас — шчыра працаваць. Вы будзеце пастаянна пад наглядом, і не толькі з майго боку. Вы ведаеце, што цікавых у гэтай галіне вельмі шмат», — канстатаваў Прэзідэнт і паабяцаў дапамогу напраму.

Рэмаркай Аляксандра Лукашэнка адзначыў: гандляваць неабходна ўсюды, у тым ліку і ў Еўрапейскім саюзе. Там, паводле яго, ужо скардзяцца на недаход угнаенняў.

«Калі ласка, бярыце, побач. Неабходна знаходзіць шляхі і працаваць. Бізнес ёсць бізнес. Ён часам мала залежыць ад палітыкі, асабліва ў тых краінах, што вакол нас», — заявіў Аляксандр Лукашэнка.

Хвалюванне выклікала ў яго і прызначэнне новага кіраўніцтва

на Бабруйскаграмашы. «Кампанія ваша ядронна працавала, па майёй інфармацыі, і я баяўся разбурыць гэту працу. Але я і вам кажу: зараз час вялікіх магчымасцяў. З нашых асноўных рынкаў імпортныя акцыянеры вышлі (немцы, амерыканцы, французы), у нас адкрываецца дадатковая ніша, — падкрэсліў Прэзідэнт. — Але вы і так ядронна працавалі. Адзінае пажаданне — якасць. Нам ёсць над чым працаваць. Адзінае — неабходна падцягнуць якасць — і ў плане цана/якасць атрымаем добры вынік».

«Вельмі гарача зараз»

Што датычыцца спраў ГДМУ, Прэзідэнт заўважыў: спачатку быў катаржына супраць пераводзіць старшыню Гродзенскага абласнога Савета дэпутатаў Ігара Жука на пасаду рэктара.

«Куды чалавека зрываць з работы? Тым больш добра атрымаўся. Да рэфэрэндуму вы падключыліся, дзякуй вам. Не трэба было тузаць чалавека. Калі перагледзелі шэраг кандыдатур, усё ж такі прырытэтнай была ваша як чалавека, які ўжо ў дзяржаве паказаў сваю працу на розных пасадах. Я быў вымушаны пагадзіцца», — адзначыў Прэзідэнт.

Яшчэ адзін фактар, які сыграў на карысць Ігара Жука, — добрыя адносіны і павага да яго ва ўніверсітэце і вопыт работы на кіруючых пасадах.

«А калі неабходна будзе працаваць у Савец, якім вы кіруеце, — вы ж побач. Я і Караніка (Уладзімір. — «Зв.»), і сваёго памочніка папрэдзіў», — сказаў Прэзідэнт.

Ён падзякаваў усім прысутным, што яны пагадзіліся ў няпростыя часы заняць дзяржаўныя пасады. «Праца ў вас да прызначэння была добрай, спакойнай, неабходнай народу і дзяржаве. Але тут вельмі гарача зараз. Удзячны вам за тое, што вы рызыкнулі ў гэты час стаць дзяржаўнымі служачымі», — рэзюмаваў размову кіраўнік дзяржавы.

Таксама Прэзідэнт узгадніў назначэнне Алесі Абраменкі намеснікам міністра эканомікі, Міхала Гурыновіча — начальнікам сакратарыята Савета Рэспублікі. Узгадненні адбыліся і ў дыпрадстаўніцтвах. Валеры Бараноўскі, Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Беларусі ў Кубе і па сумяшчальніцтве ў Дамінікане, чыпер будзе кіраваць і нашым дыпрадстаўніцтвам у Нікарагуа, Руслан Варанкоў стане Генеральным консулам у горадзе Хошыміне (В'етнам), а Таццяна Харлап — у Ганконгу (КНР).

Марыя ДАДАЛКА.

кампанію — падкарміць азімыя збожжавыя, кармавыя сенажаці, каб забяспечыць старт ураджко 2022 года.

Кожны дзень, кожная гадзіна сёння на ўліку».

Віктар ФІЛАТАЎ, генеральны дырэктар ААТ «Кіруючая кампанія холдынга «Бабруйскаграмаш»: «У ходзе сустрэчы Прэзідэнт паставіў задачы — захаваць прырытэтнымі традыцыйныя рынкі, забяспечыць попыт ад пакупнікоў і працаваць на рынак далёкага замежжа (замцаванне на пазіцыях, дамінаванне на іх). Што датычыцца бягучай дзейнасці холдынга, то Прэзідэнт высока ацаніў нашы фінансава-эканамічныя вынікі і пажадаў іх прырэфлівацыя. У першую чаргу традыцыйным для нас з'яўляецца рынак Расійскай Федэрацыі, Казахстана. Яны нам вядомыя, і мы можам па гэтых рынках дадаць, будзем там працоўваць. Што датычыцца санкцый, то апошнія тры гады мы добра працавалі па праграме імпартазамішчэння з нашым Міністрам і амаль на 98 працэнтаў зараз ствараем тэхніку з камплектуючых краін СНД».

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка падпісаў Указ № 112 «Аб асаблівасцях выкарыстання арэнднага жылля», накіраваны на стварэнне дадатковых умоў для будаўніцтва арэнднага жылля, а таксама павышэння эфектыўнасці яго выкарыстання, паведамліў у прэс-службе кіраўніка дзяржавы.

Указам прадугледжваецца магчымасць будаўніцтва арэнднага жылля дзяржаўнымі арганізацыямі за кошт уласных сродкаў і (або) з прыцягненнем крэдытаў, самастойнага вызначэння парадку і ўмоў вылучэння гэтага жылля ў адпаведнасці з лакальнымі прававымі актамі (у тым ліку калектыўнымі дагаворамі), а таксама ўстанавленне памеру платы за карыстанне такім жыллём для сваіх работнікаў. Пры гэтым грашовыя сродкі, атрыманыя ад задачы пабудаванага арэнднага жылля, будучы заставацца ў арганізацыі і накіроўвацца на будаўніцтва новага арэнднага жылля, пагашэнне крэдытаў, прыцягнутых на яго будаўніцтва, а таксама на ўтрыманне і развіццё матэрыяльна-тэхнічнай базы, звязанай з эксплуатацыяй жыллёвага фонду.

Дакументам таксама даецца права выканкамам вызваляць грамадзян ад платы за карыстанне арэндным жыллём камунальнага жыллёвага фонду, які патрабуе рамонт, пры ўмове выканання рамонтна са згоды грамадзян за кошт уласных сродкаў.

Сенатары правядуць адзіны дзень прыёму грамадзян на Гомельшчыне

Старшыня Савета Рэспублікі Наталля КАЧАНОВА разам з калегамі-парламентарыямі працягваюць практыку вялікіх прыёмнаў грамадзян. Чарговы маштабны прыём членаў Савета Рэспублікі запланаваны на Гомельшчыне ў сераду, 23 сакавіка.

Як паведамліў у прэс-службе верхняй палаты парламента, у гэты дзень сенатары наведваюць усё раёны рэгіёна, сустрэняцца з жыхарамі, выслушаюць просьбы, прапановы і скаргі, па магчымасці акажуць садзейнічанне ў вырашэнні хвалюючых пытанняў.

Традыцыйна людзей чакаюць у выканкамах:

Старшыня Савета Рэспублікі КАЧАНОВА Наталля Івануа — у Светлагорскім райвыканкаме (г. Светлагорск, пл. Цэнтральная, д. 1; тэлефоны для запісу: 8-017-321-22-98, 8-017-327-46-76, 8-02342-5-30-54, 8-02342-5-30-46);

старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па заканадаўстве і дзяржаўным будаўніцтве СІБЕЦ Сяргей Міхайлавіч — у Акцябрскім райвыканкаме (г. п. Акцябрскі, вул. Савецкая, д. 57; тэлефоны для запісу: 8-017-327-22-26, 8-02357-3-86-30, 8-02357-3-84-10);

старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па адукацыі, навуцы, культуры і сацыяльным развіццё ЛІСКОВІЧ Віктар Андрэевіч — у Рэчыцкім райвыканкаме (г. Рэчыца, пл. Кастрычніцкая, д. 6; тэлефоны для запісу: 8-017-327-25-93, 8-02340-5-41-70, 8-02340-3-67-41);

старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні РУСЬ Міхайлавіч — у Мазырскім райвыканкаме (г. Мазырь, пл. Леніна, д. 16; тэлефоны для запісу: 8-017-327-36-73, 8-0236-30-01-07, 8-0236-30-01-16);

старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па эканоміцы, бюджэце і фінансах РУНЕЦ Таццяна Аркадзеўна — у Гомельскім гарвыканкаме (г. Гомель, вул. Савецкая, 16; тэлефоны для запісу: 8-017-327-25-27, 8-0232-51-47-53, 8-0232-51-44-93);

намеснік старшын Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па адукацыі, навуцы, культуры і сацыяльным развіццё БАСКАЎ Дзмітрый Юрэвіч — у Брагінскім райвыканкаме (г. Брагін, пл. Леніна, д. 4; тэлефоны для запісу: 8-02344-3-89-32, 8-02344-3-89-30);

намеснік старшын Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па адукацыі, навуцы, культуры і сацыяльным развіццё ДЗЯЧЭНКА Алег Віктаравіч — у Буда-Кашалёўскім райвыканкаме (г. Буда-Кашалёва, пл. Леніна, д. 7; тэлефоны для запісу: 8-02336-7-91-31, 8-02336-7-50-00);

намеснік старшын Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні ІЛЬІНА Марына Аляксандраўна — у Нараўлянскім райвыканкаме (г. Нараўля, вул. Камуністычная, д. 3; тэлефон для запісу 8-02355-4-31-55);

член Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па адукацыі, навуцы, культуры і сацыяльным развіццё АБЕЛЬ Таццяна Валер'еўна — у Веткаўскім райвыканкаме (г. Ветка, пл. Красная, д. 8; тэлефоны для запісу: 8-02330-4-43-12, 8-02330-4-43-02);

член Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па міжнародных справах і нацыянальнай бяспецы СЕРА-

ФІНОВІЧ Кацярына Адамаўна — у Добрушскім райвыканкаме (г. Добруш, вул. Князя І. Ф. Паскевіча, д. 11; тэлефоны для запісу: 8-02333-7-50-52, 8-02333-7-51-10);

член Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па міжнародных справах і нацыянальнай бяспецы ЯШКОЎ Фелікс Вялянцэвіч — у Ельскім райвыканкаме (г. Ельск, вул. Дзяржынскага, д. 3; тэлефоны для запісу: 8-02354-2-12-30, 8-02354-2-12-10);

член Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па заканадаўстве і дзяржаўным будаўніцтве КАТОВІЧ Уладзімір Алегавіч — у Жлобінскім райвыканкаме (г. Жлобін, вул. Пятроўскага, д. 31; тэлефоны для запісу: 8-02334-4-45-38, 8-02334-4-46-51);

член Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па эканоміцы, бюджэце і фінансах ПРАТАСАВІЦКІ Рыгор Васілевіч — у Жыткавіцкім райвыканкаме (г. Жыткавічы, вул. Энгельса, д. 3; тэлефоны для запісу: 8-02353-5-05-01, 8-02353-5-05-01);

член Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па эканоміцы, бюджэце і фінансах ШЫШКІН Андрэй Генадзеўвіч — у Калінкавіцкім райвыканкаме (г. Калінкавічы, пл. Леніна, д. 1; тэлефоны для запісу: 8-02345-4-37-00, 8-02345-3-21-40);

член Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па адукацыі, навуцы, культуры і сацыяльным развіццё КАСКО Ігар Барысавіч — у Кармянскім райвыканкаме (г. п. Карма, вул. Лёвшанчанка, д. 34; тэлефоны для запісу: 8-017-327-24-09, 8-02337-2-12-30, 8-02337-2-12-10);

член Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па заканадаўстве і дзяржаўным будаўніцтве ШАТЛІКАВА Тамара Анатольеўна — у Лельчыцкім райвыканкаме (г. п. Лельчыцы, вул. Савецкая, д. 42; тэлефоны для запісу: 8-017-327-25-27, 8-02356-5-23-20, 8-02356-5-02-10);

член Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па адукацыі, навуцы, культуры і сацыяльным развіццё СМАЛЯК Аля Віктараўна — у Лоўжскім райвыканкаме (г. п. Лоўжы, вул. Леніна, д. 2; тэлефоны для запісу: 8-02347-4-02-37, 8-02347-4-22-10);

член Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні СІЛЬНІК Алег Міхайлавіч — у Петрыкаўскім райвыканкаме (г. Петрыкаў, вул. Гагарына, д. 15; тэлефоны для запісу: 8-02350-2-70-20, 8-02350-2-70-82);

член Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па заканадаўстве і дзяржаўным будаўніцтве НІВЯРЭА Аляксей Мікалаевіч — у Рагачоўскім райвыканкаме (г. Рагачоў, вул. Інтэрнацыянальная, д. 7; тэлефоны для запісу: 8-02339-3-61-62, 8-02339-3-62-75);

член Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па міжнародных справах і нацыянальнай бяспецы ЛЯХАЎ Аляксандр Андрэевіч — у Хойніцкім райвыканкаме (г. Хойніцы, вул. Савецкая, д. 86; тэлефоны для запісу: 8-02346-4-19-16, 8-02346-4-72-10);

член Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні ЯКУБЦКАЯ Наталля Віктараўна — у Чачэрскім райвыканкаме (г. Чачэры, вул. Леніна, д. 2; тэлефоны для запісу: 8-02332-7-83-35, 8-02332-7-79-23);

Папярэдні запіс ажыццяўляецца 22 сакавіка з 9.00 да 13.00 і з 14.00 да 17.00.

БУДЗЕ ХЛЕБ І ДА ХЛЕБА

(Заканчэнне.)

Пачатак на 1-й стар.

— Вы таксама купляеце муку ў запас? — пацікавілася ў старшага майстра Юліі Хамічонак.

— Я выхоўваю малое дзіця, якое вельмі любіць бліны. Практычна кожны дзень просіць прыгатаваць. Але запасаў не раблю, сёння скончылася мука — заўтра набуду па меры неабходнасці, — сцвярджае Юлія Міхайлаўна. — Я ж бачу астаткі прадукцыі, запасаў дастаткова. Фасуем крупы, муку ўсіх відаў. Усяго ўдастался. Прадукцыю пастаўляем у магазіны Барысаўскага раёна і горада. Загружаем таксама машыны з Гродзенскай, Гомельскай, Віцебскай абласцей. Абавязкова забяспечваем прадукцыяй буйныя сеткавыя крамы, камбінаці школынага харчавання. У прыныце, штодзень увесь асартымент прадуктаў папаўняецца.

— Не купляеце прадукцыю цэлымі ўпакоўкамі, — уступае ў размову намеснік дырэктара камбіната Таццяна Вярбіцкая. — Бо потым будзе выкідаць сапсаванае на сметнік, як было ў 1990-х гадах. А тым часам шмат сіл затрачана на яе выпуск. Шкада працы і намаганняў нашых работнікаў, якія ў прадукцыю ўкладваюць душу. Прадпрыемства працуе кругласутачна. Так што дэфіцыту не будзе, хоціце ўсім, і хлеба, і да хлеба.

Таццяна Вярбіцкая падкрэсліла, што на прадпрыемстве асвоілі і працягваюць працаваць над лінейкай здаровага харчавання. «У апошнія гады вырабляем муку ржаную з цэльнага збожжа, пшанічную муку з цэльнага збожжа. Яны багатыя на карысныя мікраэлемэнты, макразэлемэнты і вітаміны».

Дырэктар камбіната Уладзімір Мірановіч паведаміў, што ў савецкія часы ў Беларусі была найлепшая вытворчасць макаронаў. Макарону з крупкі выпускалі ў Расіі, Прыбалтыцы і ў Барысаўе. На долю гэтай вытворчасці ў краіне сёння выпадае 4/5 макароннай барысаўскай вытворчасці пад гандлёвай маркай «Пастараль».

— Мы можам выпускаць 32 віды макаронаў. Але ў гэтым няма сэнсу. Неабходна вырабляць тыя сарты, якія запатрабаваны спажывцом. Калі запатрабаванасць на некаторыя сарты меншая за адзін працэнт, то неэаэаэаэаэа іх вырабляць. Толькі час марнуем і энэргарэсурсы.

Апошнім часам на прадпрыемстве выпуск макаронаў падвоіўся. Прычына не толькі ў ахвятажы. З крам сыходзяць замежныя вытворцы і пастаўшчыкі. Гэтую нішу займаюць беларускія тавары. Калі раней, напрыклад, Еўраопт браў 600 тон на месяц, то цяпер — каля тысячы тон.

Уладзімір Мірановіч папярэдзіў, што не трэба ствараць ахвятажы. Пакупнікі бяруць па дзве ўпакоўкі макаронаў, а гэта 20 пачак.

—Тым не менш, спажывецкі попыт мы павінны задавальняць. Працуем без выхадных, без свят і своечасова выконваем усе заяўкі, — адзначае кіраўнік.

— Мясцовыя органы ўлады звяртаюць першачарговую ўвагу на напуганы аічынага рынку, каб не было ніякага дэфіцыту, а чалавек, прыйшоўшы ў магазін, змог задаволіць свае спажывецкія запатрабаванні. Прадукты харчавання выпускаюцца ў неабходных аб'ёмах. Прыклад — камбінат хлебапрадуктаў.

У свой час Прэзідэнтам Беларусі было прынята правільнае рашэнне ўкласці рэсурсы ў стварэнне макароннай вытворчасці для задавальнення попыту краіны. 70 % вытворчасці макаронных вырабаў у Беларусі закрывае Барысаўскі камбінат хлебапрадуктаў. Мы сёння бачым лінейку з пшаніцы беларускіх сартоў, цвёрдых сартоў, якая купляецца ў Расіі, выпускаецца выдатна прадукцыя, якая не саступае імпартным аналагам. А з улікам сённяшняй сітуацыі немалаважным застаецца і цанавы фактар. Макарона абсалютна прымальна па цане для любой катэгорыі грамадзян, у тым ліку і малазабяспечаных, — лічыць старшыня Мінаблвыканкама Аляксандр Турчын.

Па яго словах, створаны запас мукі, камбінат працуе ў кругласутачным рэжыме, забяспечвае хлебазаводы, рознічныя гандлёвыя сеткі. Людзі могуць купіць не толькі муку, але ўжо гатовыя сумесі для бліноў, кандытарскай выпечкі.

— Калі параўноўваць лічы па харчовых пазіцыях, то ўнутранае спажыванне прадукцыі агародніцтва ў Беларусі складае 10-15 % ад вытворчасці. На ўнутраным рынку спажываецца 50 % мяса-малочнай прадукцыі.

Аляксандр Турчын звярнуў увагу на тое, што растуць сусветныя цэны на мінеральныя ўгнаенні, энэрганосьбіты. Гэта ўсё ўзаемазвязаныя рэчы. Чым большы кошт паліва, тым вышэйшая цана на ўгнаенні. Напрыклад, калійныя ўгнаенні з мінулых гадаў выраслі ў разы. Усё гэта ўплывае на кошт збожжа ў свеце.

Але ў Беларусі ў гэтым плане сітуацыя больш спрыяльная, паколькі цэны на газ, мінеральныя ўгнаенні на ўнутраным рынку даюць падставы для ўпэўненасці, што мы атрымаем ураджай, якога хоціць, каб накарміць людзей і жывёлу. Цана на хлеб, мяса і малака рэзка не паднімецца.

Упэўненія ў заўтрашнім дні і работнікі Барысаўскага камбіната хлебапрадуктаў. За суткі тут перапрацоўваецца 200 тон пшаніцы, 150 тон жыта, да 300 тон збожжа на камбікормавую вытворчасць. З 200 тон пшанічнага збожжа 100—120 тон ідзе на вытворчасць макаронных вырабаў.

— Таксама забяспечваем хлебазаводы, якія замацаваны за прадпрыемствам, і камбікормавую вытворчасць. Фасуем 150 тон круп. Фактычна вытворчасць загрузана максімальна. Адгружаем прадукцыю кругласутачна, так што спажывцам не варта хвалявацца, што нечага не хоціць, — сцвярджае Уладзімір Мірановіч. — У нас пастаянна распрацоўваюцца розныя віды мукі. Выпусцілі лінейку для бісвітаў, вялікая лінейка паўфабрыкатаў. Вырабілі макаронныя вырабы групы А (цвёрдыя гатункі). Спажывец ацаніў іх якасць. А ў цэлым, што датычыцца макароннай прадукцыі, выпускаецца больш як 2,5 тысячы вырабаў у месяц, плануем выхадзіць на тры тысячы. І тут будзем улічваць патрэбы пакупніка, глядзець, што карыстаецца найбольшым попытам — ражкі, спагелі або локшына.

На камбінаце распрацавана праграма забеспячэння збожжам уласнай вытворчасці. У склад аб'яднання ўваходзяць чатыры сельгасарганізацыі, ёсць больш як 30 тысяч гектараў зямлі. Сёлета тут плануецца выйсці на 70 тысяч тон забеспячэння магутнасцю ўласным збожжам, што дазволіць зменшыць сабекошт прадукцыі.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ.

ВІВАТ, ЗДАРОВЫ ЛАД!

Ва ўрочышчы Вараб'ёвы горы прайшло мастацка-спартыўнае свята «Віцебская лыжня — 2022», якое сабрала каля 500 аматараў і прафесійналы лыжнага спорту з 70 камандаў Віцебскай вобласці.

19 сакавіка ў Гарадку было на радасць сонечна — само надвор'е спрыяла правядзенню маштабных спаборніцтваў на званне самага спартыўнага раёна. Зранку на тэрыторыі лыжаролернай трасы было ажыўлена: першымі прыбылі валі найлепшыя лыжнікі, якія абаранялі гонар сваіх арганізацый на дыстанцыі, за імі — групы падтрымкі з плакатамі і калярывымі пампонамі.

З прывітальнымі словамі да арганізатараў і ўдзельнікаў свята звярнуўся старшыня Віцебскага аблвыканкама Аляксандр СУБОЦІН, які таксама ў гэты дзень змяніў афіцыйны касцюм на спартыўны:

— На Віцебскай зямлі здаўна склаліся моцныя спартыўныя традыцыі, у тым ліку і змінныя віды спорту. Мы выхоўваем прафесіяналаў для нацыянальнай зборнай. Сённяшняе мерапрыемства — не столькі пра саперніцтва, колькі пра сяброўства і адзінства. «Віцебская лыжня» — гэта тое месца, дзе можна сустрэцца з сябрамі, адпачыць на прыродзе і атрымаць зарад бадрасці і аптымізму.

Таксама Аляксандр Субоцін узнагародзіў Ганаровымі граматамі членаў зборнай рэгіёна, дзякуючы якім каманда Віцебскай вобласці заняла першае месца на спартыўным свяце «Мінская лыжня — 2022», якое прайшло 5 сакавіка ў спарткомплексе «Раўбічы».

Старт спаборніцтвам даў заслужаны майстар спорту СССР, сярэбраны прызёр Алімпійскіх гульняў у Маскве 1980 года, трохразовы чэмпіён свету, чатырхразовы ўладальнік Кубка свету Ігар Каныгін, разам са старшынёй запаліў алімпійскі агонь.

Зборная ад Віцебскага аблвыканкама ўзяла ўдзел у першым забегу па-за конкурсам і паказала найлепшы вынік. У рамках заліку першага заезду «золата» заваявала каманда Віцебскага гарвыканкама, другое месца заняў Аршанскі рай-

выканкам, замкнуў тройку лідараў Віцебскага гарвыканкам. Спецпрызам «За волю да перамогі» быў адзначаны старшыня Наваполацкага гарвыканкама Дзмітрый Дзямідаў, які асабіста на дыстанцыі абараняў гонар сваёй каманды.

Нястомна стваралі святочны настрой на пляцоўках гарадоцкія артысты, якія падрыхтавалі для ўдзельнікаў мерапрыемства цікавую і насычаную праграму. Знайшлося месца песням і танцам, выпрабаванням на сілу і спрыт. Для дзяцей тут былі арганізаваны фотазоны, дартс, перацягванне каната, для волатаў — армрэслінг і правы спорт, турнір па шахматах і шашках.

Шырока былі прадстаўлены гандлёвыя рады прадпрыемстваў і арганізацый, якія ў сонечны сакавіцкі дзень адказвалі за тое, каб ніхто з удзельнікаў і гасцей не застаўся голодным. ААТ «Віцебская бройлерная птушкафабрыка», птушкафабрыка «Гарадок», ААТ «Полацкія малочныя камбінаці» прапаноўвалі духмянае печыва, пірагі з разнастайнымі начынкамі і фірменную прадукцыю. Запрашалі на гарбату з лекавым варэннем прыжуні з Гарадскай цэнтральнай бібліятэкі.

У стракатых гандлёвых палатках можна было набыць памятныя сувеніры, прадстаўленыя Гарадокім Домам рамёстваў і фальклору: гліняныя талеркі з выявамі горада, карціны з тканіны і абрэжы — у кожным вырабе бачыцца душа майстра.

Старшыня Віцебскага абласнога Савета дэпутатаў Уладзімір ЦЯРЭНЦЬЕЎ заключыў:

— «Віцебская лыжня» стане яшчэ адной слаўнай традыцыяй у паўночным рэгіёне, да якой павінны далучыцца ўсе катэгорыі насельніцтва. Здаровая нацыя — гэта аснова развіцця нашай краіны і дасягнення высокіх вынікаў на спартыўных вяшчынях.

Аляксандра ГВОЗДЕВА.

ШТО Ў СВЕЦЕ РОБІЦЦА

Пасажырскі лайнер разбіўся на поўдні Кітая

Упраўленне грамадзянскай авіяцыі Кітая паведаміла, што Boeing 737 авіякампаніі China Eastern Airlines, які здзейсніў унутраны рэйс MU5735 з Куньміна ў Гуанчжоу, пацярпеў крушэнне. Паводле гэтых звестак, на борце знаходзіліся 132 чалавекі, у тым ліку 123 пасажыры і дзевяць членаў экіпажа. Самалёт упаў у горнай мясцовасці ў павеце Тэн у гарадской акрузе Учжоу Гуансі-Чжуанскага аўтаномнага раёна, паведаміла ТАСС. Кітайскае дзяржаўнае тэлебачанне CCTV перадала, што ў гарах у выніку здарэння пачаўся пажар. Аператыўна былі арганізаваны пошукі і выратавальныя работы. Старшыня КНР Сі Цзіньпін загадаў прыняць неадкладныя меры для выяўлення прычыны крушэння. Як нагадала ТАСС, гэта надвычайнае здарэнне стала найбуйнейшай авіякатастрофай ў Кітаі за апошнія 12 гадоў. У 2010-м лайнер Embraer E-190, які выконваў рэйс VD8387 з Харбіна ў Ічунь, ва ўмовах туману праскочыў узлётна-пасадочную паласу

і ўпаў на зямлю, пасля чаго яго корпус разваліўся на дзве часткі і загарэўся. Усяго ў самалёце знаходзіліся 96 чалавек, 44 з іх загінулі і 52 атрымалі раненні.

У Мадрыдзе прайшла шматтысячная акцыя пратэсту сельгасработнікаў

Тысячы прадстаўнікоў сельскагаспадарчага сектара Іспаніі далучыліся да маштабнай акцыі пратэсту ў цэнтры Мадрыда, паведаміла ТАСС. Арганізатары мітыngu заявілі, што ў дэманстрацыі прыняло ўдзел каля 500 тысяч чалавек. У прыватнасці, на пратэст выйшлі фермеры, жывёлаводы, рыбаходы, заводчыкі быкоў і іншыя прадстаўнікі сектара. Акрамя гэтага, некаторыя ўдзельнікі акцыі прыбылі на мітынг на трактарах, яшчэ шэраг пратэстоўцаў прывялі з сабой жывёл, у тым ліку сабак і коней. Присутныя патрабавалі ад іспанскага ўрада прыняцця тэрміновых мер для выратавання сектара, які пакуеце з-за цяперашняй палітычнай абстаноўкі, у прыватнасці з-за сітуацыі вакол Украіны і распачатой раней у каралеўстве забастоўкі перавозчыкаў грузаў. Акрамя таго, удзельнікі акцыі звярнулі ўвагу на павелічэнне затрат, звязаных з ростам цен на сыравіну.

У Еўропе разгортваецца чарговая хваля COVID-19

Колькасць пацверджаных выпадкаў заражэння COVID-19 у свеце на мінулым тыдні павялічылася на 12,5 млн. Гэта на 1 млн больш, чым за папярэдняе сем дзён, і амаль на 20 % вышэй у параўнанні з пачаткам сакавіка. Больш за ўсё выпадкаў заражэння ўсё яшчэ выяўляюць у Паўднёвай Карэі. 17 сакавіка там стала вядома пра больш за 600 тысяч новых хворых, у сярэднім жа ў краіне за суткі рэгіструюць каля 400 тысяч. У В'етнаме ў дзень пацярджваюць ужо каля 200 тысяч выпадкаў ковіду. Пачатак чарговай хвалі фіксуецца ў Еўропе. Найбольшая колькасць захворванняў на дадзены момант у Германіі, дзе за суткі рэгіструюць каля 300 тысяч новых выпадкаў. У Францыі, дзе са студзеня фіксавалася рэзкае зніжэнне тэмпаў распаўсюджвання інфекцыі, за апошні тыдзень захваральнасць узрасла ўдвая — штодня каранавірус выяўляюць цяпер прыкладна ў 100 тысяч чалавек. У Італіі, Аўстрыі і Швейцарыі паказчыкі за сем дзён павялічыліся ў паўтара раза, у Вялікабрытаніі рост склаў 20 працэнтаў.

ЧАС БУЛЬБЫ

(Заканчанне.
Пачатак на 1-й стар.)

— Перад набыццём насеннага матэрыялу важна вызначыцца з тым, якія сартавыя групы патрэбныя менавіта вам, — расказвае загадчык аддзела імунітэту і засяроджанага Навукова-практычнага цэнтру Акадэміі навук па бульбаходстве і агароднічнага гаспадарчых кандыдата сельскагаспадарчых навук, дацэнт Іван Бусько. — Гаспадары прысяджыбныя участкаў і дачнікі часцей за ўсё выбіраюць бульбу ранняй і сярэдняпознай груп.

Уласна, саджаць бульбу пакуль што ранавата. Хоць некаторыя фермеры і дачнікі ўжо падышлі да сярэдняй другога хлеба.

— Існуюць аграэхнічныя патрабаванні да пасадкі бульбы, — тлумачыць Іван Іванавіч. — Час саджаць яе прыходзіць, калі глеба на глыбіні закладкі клубняў (6-8 см) прагрэваецца да 8-10 градусаў. Можна прытрымлівацца народнага календара — распачынаць пасадку, калі распускаюцца бярозавыя пупышкі. На поўдні нашай краіны гэта другая дэкада красавіка, у цэнтральных рэгіёнах — трэцяя дэкада красавіка — пачатак мая, а на поўначы — першая-другая дэкада мая. Зрэшты, можна пасадзіць бульбу і раней (калі сіноптыкі не абяцваюць замаразкаў): клубень пачынае расці і развівацца пры тэмпературы глебы 2-3 градусаў. Хоць паскорыць працэс — накрыйце пасадкі плёнкай. Многія фермеры цяпер садзяць раннюю бульбу ў цяплячці і парнікі: яны атрымаюць першы ўраджай ужо ў сярэдзіне мая, першымі выйдуць на рынак і змогуць прадаць сваю прадукцыю па высокай цане.

Каб паскорыць момант копіі першай маладой бульбы, вопытныя дачнікі садзяць клубні прарошчанымі — ураджай паспеў раней за ўсталяваныя тэрміны на 10-12 дзён.

— Менавіта цяпер многія агароднікі купляюць раннія сарты бульбы, каб пакласці насенны матэрыял на прарошчванне, — тлумачыць суразмоўнік.

А ў цэлым, узыходзіць бульба ад 15 да 25 дзён (у залежнасці ад сорту і ўмоў надвор'я), капаць яе можна на 35-40-ы дзень ад з'яўлення ўсходаў.

— Ранняя група, калі будзе пасаджана ў трэці дэкада красавіка, дасць ураджай у ліпені. Калі група сарту сярэдняранняя — дадайце два тыдні, яшчэ два тыдні — для сярэдняспелых сарту, і сярэдняпознай сарты даюць ураджай восенню (іх закладваць на захоўванне на зіму).

3 ПРЫЦЭЛАМ НА ЎРАДЖАЙ

Смак бульбы залежыць ад хімічнага складу клубняў — утрымання цукроў, бялковых злучэнняў, вітамінаў і мікраэлементаў. Найважнейшы фактар, які ўплывае на смакавыя якасці, — утрыманне крухмалу. Як і на «разварытасць», актуальную для многіх.

— У ранняй групе сарту крухмалу няшмат, — тлумачыць спецыяліст. — Працэнтаў 12-14. Больш сопкай будзе бульба сярэдняпознай і позняй груп.

Ранняя бульба звычайна мае жоўты колер мяккаці. Выбар ранніх сарту аичынальнай селекцыі досыць вялікі. Самыя запатрабаваныя — «Зорачка», «Лілея», «Палац», «Першацвет», «Уладар».

— Асабіста мне з ранніх сарту больш за ўсё падабаецца «Юлія» — у гэтай сорту вельмі далікатны смак. Лічыцца, што з маладой бульбы пюрэ не зробіш, але гатунак «Юлія» падыходзіць і для пюрэ, і для любой іншай кулінарнай апрацоўкі, — гаворыць Іван Бусько.

Сярэдняспелая і сярэдняпозная групы сарту бульбы ўтрымліваюць ад 18 да 22 працэнтаў крухмалу.

— Я адзначыў бы сарты «Вектар», «Журавінка», «Ласунок», «Мар», «Нара», «Рубін», пра іх часцей за ўсё пытаюцца пакупнікі.

У гэтых групах сарту можна знайсці варыянтны досыць экзатычныя — папесціць сябе і здзівіць суседзяў. Напрыклад, сорт «Рагнеда» з ярка-белай мяккацю (хоць белая мяккаць падабаецца не ўсім). Або новы сорт «Сапфір» з фіялетавай мяккацю. Мінулай вясной па яго спецыяльна прывязджалі ў інстытут бульбаходства агароднікі, якія сочаць за навінкамі селекцыі, а сёлета ўпершыню паступілі ў шырокі продаж. Дарчы, сарты і гібріды бульбы з каларовай мяккацю — адзін з напрамкаў работы беларускіх селекцыянераў. Магчыма, у будучыні з'явіцца аичынная бульба з чырвонай, ярка-жоўтай і сіння мяккацю.

Бульба — добрая глеба для творчасці, але вынікі селекцыйнай работы агароднікі змогуць ацаніць не адразу.

— Каб стварыць сорт, патрабуецца 12-15 гадоў, — кажа Іван Бусько. — Тыя сарты, якія з'яўляюцца штотод у нашым інстытуце, — вынік шматгадовай работы. То-бок скрываюванні, правядзення ў гэтым годзе, магчыма, лягуць у аснову новага сорту, што будзе прапанавана агароднікам у 2034 годзе.

Гэтай вясной кілаграм насеннай бульбы каштуе ад 2 да 2,50 рубля. «Сапфір» абыйдзецца даражэй — 3,50 за кілаграм пасадканага матэрыялу.

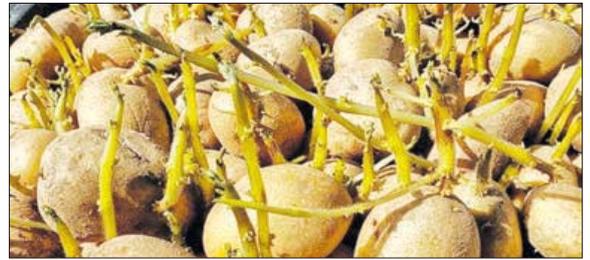
Знакаміты сорт «Скарб» уваходзіць у сярэдняспелую групу. Да яе ж адносяцца папулярныя ў фермераў «Волат», «Водар», «Гарантыя», «Жывіца», «Лад». Сёлета спіс папоўніўся сортам «Баярскі», які вылучаецца буйнымі памерамі клубняў.

АБ СМАКАХ СПРАЧАЮЦА

Смак варанай або смажанай бульбы, як ужо казалася вышэй, залежыць ад тых хімічных злучэнняў, якія ўтвараюцца ў клубні ў працэсе росту і ў перыяд захоўвання: глюкоза, лактоза, бялок, азоцістыя злучэнні, тлустыя кіслоты і, гаюльным чынам, крухмал, «індыкатар» шчыльнасці альбо сопкасці мяккаці. Смакавыя перавагі ў тым, што датычыцца бульбы, аказваюцца, досыць палярныя і катэгарычныя. Ёсць тыя, хто прызнае толькі бульбу са шчыльнай мяккацю (так званыя салатныя сарты), і ёсць тыя, хто аддае перавагу сопкай бульбы. Як распаўсюд суразмоўнік, салатныя сарты любяць у Заходняй Еўропе, прычым папулярныя клубні з жоўтай лупінай і жоўтай мяккацю. У нас частым з'яўляецца ружавая лупіна клубняў і ружавата-белая мяккаць, хоць і «жаўтамаяся» сарты і гібріды цалкам запатрабаваныя. Аичынным спажыўцу бліжэй рассыпчастыя сарты з высокім утрыманнем крухмалу.

— Нямецкі сорт бульбы «Каралева Ганна» цяпер на слыху, — распавядае спецыяліст. — Ён характарызуецца высокай ураджайнасцю, бульбіны вырастаюць аднолькавага памеру і масы. Такім чынам, сорт ідэальны для прамысловага вырошчвання з мэтай далейшай перапрацоўкі. І калі прыватнікі, вырабляючы на сваіх «сотках», каштуюць яго ў вараным выглядзе, вельмі многія ад яго адмаўляюцца: гэтая бульба мае дастаткова цвёрдую мяккаць. Гэта тыповы заходні салатны сорт. Аичыны кампрамісны варыянт — салатны сорт з больш традыцыйным для нас смакам і каністэнцыяй мяккаці, любімы многімі «Скарб». З аднаго боку, ён не разварваецца, з другога, падыходзіць не толькі для салатаў, але, напрыклад, і для дранікаў. Хоць, на мой густ, ён трохі вадзяністы.

Бліжэй за ўсё да класікі (сопкай бульбачка «з дзяцінства») — напрыклад, новы сорт «Баярскі»,

кажа суразмоўнік, а таксама «Універсал» і «Янка».

— Калі пасадзіць сорт «Янка» ў свежую зямлю, на натуральнай участках саджаем бульбу пасля любых культур, акрамя паслёнавых. Дарчы, картопля і сама — выдатны папярэднік для самай рознай гародніны.

ШТО ВЫРАСЛА, ТОЕ ВЫРАСЛА?

Ідэальныя папярэднікі для бульбы — збожжавыя. На дачных участках саджаем бульбу пасля любых культур, акрамя паслёнавых. Дарчы, картопля і сама — выдатны папярэднік для самай рознай гародніны.

У апошнія гады дачнікі скардзяцца, што бульба дрэнна расце, таму што для гэтай культуры ў Беларусі стала занадта цёпла.

— Не ўсё так адназначна, — тлумачыць навуковец. — Напрыклад, летась, нягледзячы на экстрэмальную засуху, ураджай бульбы парадваў. Справа ў тым, што засуха прыйшла на перыяд, калі вышыня ўсходаў гэтай культуры складала 15-20 см. Для збожжавых спякота была недарэчная, а бульба ў гэты прамежак часу яшчэ сілкуецца за кошт малярнскага клубня, і засуха была яму не страшна. Вось у фазе бутанізацыі і цвіцення культура патрабуе максімальнай колькасці вады — а якраз тады пайшлі дажджы... Важна разумець, што пры тэмпературы паветра +30 і больш градусаў гэтая расліна спыняецца ў росце і проста падтрымлівае сваю вегетатыўную масу. У выніку можна атрымаць дробныя клубні, альбо ўраджаю не будзе наогул. Важна, у якой фазе заспеў культуру засуха. Каб быць з ураджаем, падчас цвіцення (у сярэднім гэта два тыдні) бульбе важны штодзённы паліў: або раніцай, або позна ўвечары, каб пазбегнуць сонечных апёкаў на лісці. Пасля паліва зямлю трэба падрыхціць, каб не ўтваралася скарынка і быў доступ кіслароду да маладых клубняў.

У якасці ўгнаення, кажа спецыяліст, можна выкарыстоўваць гной або кампост. Мінеральныя ўгнаенні на дачных і прысяджыбных участках важна выкарыстоўваць з асцяжкай. Пры лішку калію мяккаць клубняў цямнее, лішак азоту небя-

печны ўтрыманнем нітрату ва ўраджаі. Каб гэтага пазбегнуць, варта выбіраць спецыяльныя комплексныя ўгнаенні менавіта для бульбы, адзначае навуковец. Іх склад збалансаваны (фосфар, калій, азот), і працаваць з імі лёгка.

— Хацелася б звярнуць увагу агароднікаў на яшчэ адзін важны нюанс. Нас часта пытаюць, ці можна пратруціць пасяўны матэрыял перад пасадкай — апрацаваць клубні складам супраць драцянік і рызактоніі. Але пратручэнне можна толькі клубні без праросткаў. Калі праросці ўжо ёсць (нават 1 мм), пасля пратручвання клубні стануць няўсходжымі.

Яшчэ адна парада дачнікам і ўладальнікам прысяджыбных участкаў — раз на тры-чытары гады праводзіць сартазмену або сортаабнаўленне. І купляць насенны матэрыял у правераных вытворцаў.

— Мы маем стасункі з многімі пакупнікамі, і ўсе яны кажуць: лепш не пашкадаваць часу на дарогу, але набывць пасяўную бульбу там, дзе не падмануць. Даводзілася чуць гісторыі, як на рынку з аднаго і таго ж мяшка пакупнікам насыпаюць і нямецкае «Каралева Ганну», і беларускі «Скарб», і любівы названы наступным пакупніком сарты... Купляць пасяўны матэрыял бульбы бяспечней за ўсё на абласных доследных станцыях, у элітгасах ці ў нас у інстытуце.

А ўвогуле, ці варта вырошчваць бульбу на ўласных «сотках», або прасцей купіць яе ў краме?

— Любая гародніна, з любоўю вырошчана сваімі рукамі, будзе лепшай па смаку і карыснасці для здароўя, чым аналаг «прамысловай вытворчасці». У цяплячных папарадках праводзіцца інтэнсіўныя засцерагальныя мерапрыемствы, і гэта ўплывае на смак той жа бульбы. Фермеры за сезон таксама праводзяць мінімум пяць-шэсць апрацовак бульбы. На сваім участку агароднік, які правіла, за той жа перыяд здзісяняе толькі адну апрацоўку — ад фітафактары. Тое ж самае датычыцца ўгнаенняў. Так што вырошчаныя сваімі рукамі ўраджай экалагічна чыстай бульбы — гэта значны ўнёсак у ваша здароўе і здароўе ваших блізкіх.

Аляксандра АНЦЭЛВІЧ.

Надвор'е

ДОЙГАЧАКАНАЕ ЦЯПЛО, А ПОТЫМ ЗНОЙ МОКРЫ СНЕГ — ПРАЎДА, ЧАСОВА

У сярэдзіне тыдня прыгрэе да +20

Нарэшце да нас ідзе сапраўдная вясна. З упэўненым цяплом, калі сонца не толькі свеціць, але і грэе. А ў першай палове тыдня будзе наогул амаль ідэальна для сярэдзіны сакавіка — цёпла і суха, паведамляюць спецыялісты Рэспубліканскага цэнтру гідраметэаралогіі, кантролю радыяактыўнага забруджвання і маніторынгу навакольнага асяроддзя Міністэрства. Праўда, пачынаючы з чацвярга, вызначаюцца не зусім камфортныя змены, калі павялічыцца і ўшчыльнацца воблачнасць, пачне ўзмацняцца вецер, а па ўсходзе і паўднёвым усходзе краіны пройдуць ападкі ў выглядзе мокрага снегу і дажджу. Але пра ўсё па парадку...

Як мы і абяцалі, у аўторак будзе без ападкаў. Аднак раніцай і раннім днём па поўначы і паўночным усходзе краіны месцамі на дарогах магчыма галалёдзіца. Вецер прагназуецца паўночна-заходні слабы. Удзень сонца «уключыцца на ўсю магутнасць» і будзе пры-

пьяцца ад плюс 12 градусаў да 18 цяпла.

Пераважна без ападкаў чакаецца і ў сераду. Раніцай у асобных раёнах чакаецца слабы туман. Вецер прагназуецца няўстойлівы слабы. Тэмпература паветра ўначы складзе ад мінус

3 градусаў да плюс 3, месцамі пры праясненнях да мінус 5 градусаў. А ўдзень наогул прыгрэе не на жарт — будзе амаль майскае надвор'е, ад плюс 12 градусаў да 19 цяпла.

Праўда, ужо ў чацвер цяпло зробіць невялікую перадышку, чакаецца пераважна без ападкаў, толькі па ўсходзе краіны месцамі пройдуць кароткачасовыя мокры снег і даждж. Вецер будзе паўночна-заходні умераны, удзень парывісты. Тэмпература паветра ўначы складзе ад мінус 2 градусаў да 3 цяпла. Удзень будзе плюс 7—13 градусаў, па паўднёвым захадзе краіны месцамі пройдуць кароткачасовыя мокры снег і даждж. Вецер будзе паўночна-заходні умераны, удзень парывісты. Тэмпература паветра ўначы складзе ад мінус 2 градусаў да 15 цяпла.

У пятніцу будзе пераважна без ападкаў, толькі ўначы па паўднёвым усходзе краіны месцамі пройдуць кароткачасовыя ападкі ў выглядзе мокрага снегу і дажджу. Вецер прагназуецца паўночна-заходні, заходні умераны. Тэмпература паветра ўначы складзе ад мінус 3 градусаў да плюс 3. Удзень будзе плюс 7—13 градусаў, па паўднёвым захадзе чакаецца да 16 цяпла.

Паводле папярэдніх прагнозаў аичынных сіноптыкаў, у суботу нас чакае не зусім камфортнае надвор'е. Уначы ў гэтыя суткі будзе пераважна без ападкаў, раніцай і ўдзень месцамі па краіне пройдуць кароткачасовыя ападкі ў

выглядзе дажджу, па поўначы магчымы мокры снег. Вецер прагназуецца паўночна-заходні, заходні умераны, раніцай і ўдзень парывісты. Тэмпература паветра ноччу складзе ад мінус 2 градусаў да 4 цяпла. Удзень будзе плюс 8—15 са знакам плюс, па поўначы краіны 4—7 цяпла. Чакаецца, што і ў нядзелю месцамі па краіне пройдуць кароткачасовыя ападкі ў выглядзе мокрага снегу і дажджу. Уначы і раніцай на асобных участках дарог чакаецца галалёдзіца. Тэмпература паветра ўдзень упадзе да 2—9 цяпла, а ўначы ўвогуле стане халодна — ад нуля да 7 марозу. Так, сакавік — гэта далёка не май.

Сяргей КУРКАЧ.

Канстытуцыйны Суд Рэспублікі Беларусь у складзе старшынства — Старшыні Канстытуцыйнага Суда Міклашэвіч П. П., намесніка Старшыні Карповіч Н. А., суддзёў Бойка Т. С., Варановіч Т. В., Данілюка С. Я., Козыравай Л. Р., Рабцава В. М., Рабцава Л. М., Сяргеевай В. Г., Цікавенкі А. Г., Чыгрынава С. П., разгледзеўшы ў судовым пасяджэнні пытанне аб стане канстытуцыйнай законнасці ў Рэспубліцы Беларусь, кіруючыся артыкуламі 22 і 24 Кодэкса Рэспублікі Беларусь аб судаўладкаванні і статусе суддзяў, артыкуламі 74, 79, 84, 161–163 Закона Рэспублікі Беларусь «О конституционном судопроизводстве».

ВЫРАШЫЎ:
1. Прыняць Пасланне Канстытуцыйнага Суда Рэспублікі Беларусь Прэзідэнту Рэспублікі Беларусь і палатам Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь «Аб стане канстытуцыйнай законнасці ў Рэспубліцы Беларусь» (дадаецца).

2. Апублікаваць Пасланне Канстытуцыйнага Суда Рэспублікі Беларусь Прэзідэнту Рэспублікі Беларусь і палатам Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь «Аб стане канстытуцыйнай законнасці ў Рэспубліцы Беларусь» ў адпаведнасці з заканадаўчымі актамі.

Старшынствуючы — старшыня Канстытуцыйнага Суда Рэспублікі Беларусь П. П. МІКЛАШЭВІЧ.

10 сакавіка 2022 г., г. Мінск № Р-1303/2022

Канстытуцыя Рэспублікі Беларусь з’яўляецца прававым фундаментам устойлівага развіцця грамадства і дзяржавы, выражае культурна-гістарычныя традыцыі і духоўна-маральныя ідэалы беларускага народа, выступае гарантыяй захавання канстытуцыйнай ідэнтычнасці, суверэнітэту і незалежнасці Рэспублікі Беларусь.

Новы гістарычны этап дзяржаўна-прававога будаўніцтва і грамадскага развіцця абумовіў неабходнасць удасканалення канстытуцыйна-прававых асноў беларускай дзяржавы.

Змяненні і дапаўненні ў Канстытуцыю распрацаваліся Канстытуцыйнай камісіяй пры актыўным і зацікаўленым удзеле шырокага слаёў насельніцтва ў абмеркаванні канстытуцыйных палажэнняў, што паказала высокую ўзровень прывабытнасці і свабоды культуры грамадзян, усведамленне значэння Канстытуцыі як палітыка-прававога дакумента для стабільнасці, міру і дабрабыту.

27 лютага 2022 года адбыўся рэспубліканскі рэфэрэндум па пытанні ўнесена змяненняў і дапаўненняў у Канстытуцыю, які з’яўляўся рэальнай канстытуцыйна-прававой формай ажыццяўлення ўлады народа, пацвердзіў згуртаванасць і адзінства грамадзян нашай краіны.

Рэалізаваўшы сваё канстытуцыйнае права, грамадзяне Рэспублікі Беларусь на рэспубліканскім рэфэрэндуме прынялі абноўленую Канстытуцыю Рэспублікі Беларусь. Воля народа, выказаная на рэфэрэндуме, уаважана канстытуцыйным прынцыпам нароўнаўладдзя, гарантуе захаванне стабільнасці і бяспекі Рэспублікі Беларусь.

Канстытуцыйныя змяненні накіраваны на ўмацаванне дэмакратычнага ладу грамадства і дзяржавы, сістэмы дзяржаўнай улады, узаемадзеяння асобы, грамадства і дзяржавы. Устанавленне канстытуцыйнага статусу Усебеларускага народнага сходу як вышэйшага прадстаўнічага органа нароўнаўладдзя служыць мэтай далейшага развіцця механізмаў дэмакратычнай дзяржаўнасці.

Для эфектыўнай рэалізацыі прынцыпу ярлыснасці Канстытуцыі, абароны канстытуцыйнага ладу, гарантавання праваў і свабод чалавека і грамадзяніна ў абноўленай Канстытуцыі ўласкавалены канстытуцыйна-прававы механізм ажыццяўлення канстытуцыйнага кантролю.

Канстытуцыйным Судом Рэспублікі Беларусь праз канстытуцыйнае правасуддзе ўмацоўваюцца канстытуцыйна-юрыдычныя і канстытуцыйна-каштоўнасныя асновы нацыянальнай прававой сістэмы, паслядоўна фарміруюцца заканадаўства і правапрымяненне ў адпаведнасці з канстытуцыйнымі прынцыпамі і нормамі.

I

Рэалізуючы свае канстытуцыйныя паўнамоцтвы па змяненні і дапаўненні Канстытуцыі, Парламент у 2021 годзе ў мэтах удасканалення канстытуцыйных палажэнняў аб выбарчай сістэме Рэспублікі Беларусь прыняў Закон Рэспублікі Беларусь «Об изменении Конституции Республики Беларусь».

У парадку абавязковага папярэдняга кантролю дадзены

Закон на падставе часткі першай артыкула 116 Канстытуцыі, абзаца другога часткі трэцяй артыкула 22 Кодэкса Рэспублікі Беларусь аб судаўладкаванні і статусе суддзяў, артыкулаў 98 і 102 Закона Рэспублікі Беларусь «О конституционном судопроизводстве» правераны Канстытуцыйным Судом на адпаведнасць Канстытуцыі.

Расшэннем Канстытуцыйнага Суда ад 7 кастрычніка 2021 г. Закон Рэспублікі Беларусь «Об изменении Конституции Республики Беларусь» (далей — Закон аб змяненні Канстытуцыі) прызнаны адпаведным Канстытуцыі.

Пры праверцы канстытуцыйнасці дадзенага Закона Канстытуцыйны Суд устанавіў яго адпаведнасць палажэнням раздзелаў I, II і VIII Канстытуцыі па змесце норм, форме, размежаванні кампетэнцыі паміж дзяржаўнымі органамі і парадку прыняцця. Пры гэтым Канстытуцыйны Суд улічваў, што прадуладданы розныя працэдуры змянення Канстытуцыі: унесена змянення ў раздзелы I, II, IV, VII магчыма толькі шляхам рэфэрэндуму, раздзелы III, V, VII, IX Канстытуцыі могуць змяняцца Парламентам.

Законам аб змяненні Канстытуцыі артыкул 67 Канстытуцыі дапоўнены часткай, у адпаведнасці з якой выбары дпутатаў праводзяцца ў адзін дзень галасавання.

Пры ацэнцы канстытуцыйнасці дадзенага дапаўнення Канстытуцыйны Суд зыходзіў з палажэнняў Канстытуцыі, згодна з якімі адзінай крыніцай дзяржаўнай улады і носьбітам суверэнітэту ў Рэспубліцы Беларусь як унітарнай дэмакратычнай прававой дзяржавы з’яўляецца народ, што ажыццяўляе сваю ўладу непасрэдна, праз прадстаўнічых і іншыя органы ў формах і межах, вызначаных Канстытуцыяй; грамадзяне Рэспублікі Беларусь маюць права ўдзельнічаць у вырашэнні дзяржаўных спраў як непасрэдна, так і праз свабодна выбранных прадстаўнікоў, рэалізуючы ў тым ліку права свабодна выбіраць і быць выбранымі ў дзяржаўныя органы на аснове ўсеагульнага, роўнага, прамога або ўкоснага выбарчага права пры тайным галасаванні; выбранне дпутатаў Палаты прадстаўнікоў ажыццяўляецца ў адпаведнасці з законам на аснове ўсеагульнага, свабоднага, роўнага, прамога выбарчага права пры тайным галасаванні; тэрмін паўнамоцтваў Парламенту — прадстаўнічага і заканадаўчага органа Рэспублікі Беларусь, адной з двух палат якога з’яўляецца Палата прадстаўнікоў, — чатыры гады; мясцовыя Саветы дпутатаў выбіраюцца грамадзянамі адпаведных адміністрацыйна-тэрытарыяльных адзінак тэрмінам на чатыры гады.

З узаемазвязаных норм Канстытуцыі вынікае, што адзіным легальным спосабам фарміравання Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь і мясцовых Саветаў дпутатаў ў Рэспубліцы Беларусь з’яўляецца перыядычна праводзімыя выбары, праз якія рэалізуюцца канстытуцыйныя прынцыпы бесперапыннага функцыянавання прадстаўнічых органаў, а абавязковасць і

ПАСЛАННЕ КАНСТЫТУЦЫЙНАГА СУДА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

АБ СТАНЕ КАНСТЫТУЦЫЙНАЙ ЗАКОННАСЦІ Ў РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

перыядычнасць выбараў павінны забяспечваць рэгулярнае абнаўленне іх складу.

У расшэнні Канстытуцыйнага Суда адзначана, што ўвядзенне адзінага дня галасавання азначае правядзенне ў адзін дзень выбараў дпутатаў як Палаты прадстаўнікоў, так і мясцовых Саветаў дпутатаў, што канстытуцыйна мэтазгодна, паколькі садзейнічае скарачэнню арганізаваных і фінансавых выдаткаў на правядзенне выбараў, стварэнню дадатковых зручнасцяў для выбаршчыкаў і ўмоў для больш якаснай работы выбарчых камісій усяго ўзроўня. Акрамя таго, адначасовае правядзенне выбараў дпутатаў дазваляе грамадска-палітычным сілам краіны планарна рыхтавацца да выбарчага працэсу.

Канстытуцыйны Суд лічыць, што сумяшчэнне дзён галасавання па выбарх дпутатаў не парушае прававых гарантыяў рэалізацыі канстытуцыйных правоў грамадзян Рэспублікі Беларусь на ўдзел у вырашэнні дзяржаўных спраў праз свабодна выбранных прадстаўнікоў, прынцыпаў выбарчай сістэмы і адказвае адпаведным палажэнням артыкулаў 1, 3, 37, 38, 64—68, 93 і 118 Канстытуцыі, устанавіўлае канстытуцыйна-прававое рэгуляванне ў межах, што дапускаюцца палажэннямі раздзелаў I і II Канстытуцыі.

Адначасова Законам аб змяненні Канстытуцыі Канстытуцыя дапоўнена артыкулам 147, згодна з якім мясцовыя Саветы дпутатаў дваццаць васьмага склікання ажыццяўляюць свае паўнамоцтвы да пачатку паўнамоцтваў мясцовых Саветаў дпутатаў, выбранных у адзін дзень галасавання.

У расшэнні Канстытуцыйнага Суда ўказана, што ў Канстытуцыі не змяшчаецца норма, якая забараняе прадаўжэнне тэрміну паўнамоцтваў мясцовых Саветаў дпутатаў. Змяненне тэрміну паўнамоцтваў мясцовых Саветаў дпутатаў цалкам адпавядае склікання выклікана аб’ектыўнай неабходнасцю, якая ўзнікла ў сувязі з устанавленнем адзінага дня галасавання, і ажыццяўляецца ў мэтах пераходу на правядзенне выбараў у адпаведнасці з Законам аб змяненні Канстытуцыі і сумяшчэння дзён галасавання па выбарх дпутатаў.

Канстытуцыйны Суд лічыць, што ўстаноўленае Законам аб змяненні Канстытуцыі прававое рэгуляванне на пераходны перыяд адпавядае прынцыпам разумнасці і мэтазгоднасці, абумоўлена ўвядзеннем адзінага дня галасавання для правядзення выбараў дпутатаў, уяўляе сабой выключную меру і не можа разглядацца як рэгуляванне, якое носіць канстытуцыйна недапушчальны характар. Такое прававое рэгуляванне не з’яўляецца адступленнем ад прынцыпаў перыядычнасці выбараў мясцовых Саветаў дпутатаў і бесперапыннасці іх дзейнасці, не перашкаджае рэалізацыі грамадзянамі Рэспублікі Беларусь правоў удзельнічаць у вырашэнні дзяржаўных спраў праз выбранных прадстаўнікоў, свабодна выбіраць і быць выбранымі ў дзяржаўныя органы, а таксама выбарчых правоў.

У расшэнні Канстытуцыйнага Суда ставатаў, што канстытуцыйныя патрабаванні, якія вызначаюць парадак прыняцця Закона аб змяненні Канстытуцыі, выкананы: змяненні ўносяцца ў адпаведнай нарматыўнай форме; змяняюцца артыкул 67

Канстытуцыі, што змяшчаецца ў раздзеле III, і раздзел IX (дапаўняецца артыкулам 147), змяненні ў якія могуць быць унесены заканадаўца; абавязковы прамежак часу паміж двума разглядамі і адборанымі праекта Закона аб змяненні Канстытуцыі Палатой прадстаўнікоў і Саветам Рэспублікі Нацыянальнага сходу склаў больш як тры месяцы; за праект названага Закона ў кожнай з палат Парламента прагласавала больш як дзве трэці ад іх поўнага складу; Закон аб змяненні Канстытуцыі прыняты ў парадку, які адпавядае нормам пункта 1 часткі першай артыкула 97, пункта 1 часткі першай артыкула 98, артыкула 139, часткі першай артыкула 140 Канстытуцыі.

З улікам выкладзенага Канстытуцыйны Суд прыходзіць да вываду, што ўстаноўленае Законам аб змяненні Канстытуцыі канстытуцыйнае рэгуляванне адпавядае фундаментальным палажэнням Канстытуцыі аб аснове канстытуцыйнага ладу (раздзел I), правах чалавека і грамадзяніна (раздзел II), парадку змянення Канстытуцыі (раздзел VIII), узгадняецца з іншымі яе палажэннямі, у адпаведнасць канстытуцыйна-прававое рэгуляванне грамадскіх адносін па выбарх дпутатаў і рэалізацыі выбарчых правоў грамадзян Рэспублікі Беларусь.

У адпаведнасці са змяненнямі і дапаўненнямі Канстытуцыі, прынятымі на рэспубліканскім рэфэрэндуме 27 лютага 2022 года, кампетэцыя Канстытуцыйнага Суда дапоўнена паўнамоцтвам па прапанове Прэзідэнта даваць заключэнні аб канстытуцыйнасці праектаў законаў аб унесены змяненні і дапаўненні ў Канстытуцыю.

Такім чынам, у далейшым праверка канстытуцыйнасці змяненняў і дапаўненняў у раздзелы III, V, VI, VII, IX Канстытуцыі, якія прымаюцца Парламентам у форме закона, будзе ажыццяўляцца Канстытуцыйным Судом па прапанове Прэзідэнта.

II

Рэалізуючы на падставе артыкула 116 Канстытуцыі, артыкула 22 Кодэкса аб судаўладкаванні і статусе суддзяў, артыкулаў 98—106 Закона «О конституционном судопроизводстве» паўнамоцтва па абавязковым папярэднім кантролі канстытуцыйнасці законаў, прынятых Нацыянальным сходам Рэспублікі Беларусь, Канстытуцыйны Суд у 2021 годзе праверыў на адпаведнасць Канстытуцыі 42 законы.

1. У расшэнні Канстытуцыйнага Суда фармуліраваны прававыя пазіцыі, якія канстатуюць прыняцце дзяржаўнай мер па гарантаванні прававой забяспечанасці і прававой бяспекі ва ўсіх сферах грамадскага жыцця для дасягнення канстытуцыйна значных мэт, па абароне канстытуцыйных каштоўнасцяў і інтарсаў, па ўстанавленні механізмаў рэалізацыі правоў, свабод і законных інтарсаў грамадзян.

1.1. У расшэнні на праверцы Закона Рэспублікі Беларусь «О генотипе белорусского народа», зыходзячы з палажэнняў Канстытуцыі, у тым ліку яе прозямбулы, згодна з якой народ Беларусі усведамляе сябе паўнапраўным суб’ектам супольнага супольніцтва і пацвярджае сваю прыхільнасць агульначалавечым каштоўнасцям, адзначана, што ўпершыню на заканадаўчым узроўні прызнаецца факт

генацыду беларускага народа ў гады Вялікай Айчыннай вайны і (або) у пасляваенны перыяд. Дадзенае прызнанне заснавана на неабвержна даказаных і дакументальна пацверджаных шматлікімі афіцыйнымі актамі расследаванняў і судовымі разбораў, у тым ліку праведзеным на міжнародным узроўні, фактах жудасных злачынстваў нацыстаў і іх памагатыняў на беларускай зямлі.

У расшэнні ўказана, што палажэнне Закона «О генотипе белорусского народа», у якім вызначаны дзеянні, што ўтвараюць паняцце генацыду беларускага народа, адпавядае нормам міжнароднага права, згодна з якімі генацыдам прызнаюцца дзеянні, якія ўчыняюцца з намерам знішчыць, цалкам або часткова, якую-небудзь нацыянальную, этнічную, расавую або рэлігійную групу як гэтаку (артыкул II Канвенцыі Арганізацыі Аб’яднаных Нацый аб папярэджанні злачынства генацыду і пакарэння за яго ад 9 снежня 1948 года).

Канстытуцыйны Суд лічыць, што заканадаўчае прызнанне і асуджэнне факта генацыду беларускага народа адпавядае палажэнням Канстытуцыі, замацоўвае гістарычную памяць народа справядліваму ацэнку злачынстваў фашызму і іх памагатыняў на беларускай зямлі, стане данінай паміж нашчадкаў мільёнаў ахвяр фашызму, а таксама будзе мець важнае канстытуцыйна-прававое і палітычнае значэнне, паколькі па служыць асновай для пастановаў прынятых аб прызнанні генацыду беларускага народа на міжнародным узроўні (расшэнне ад 29 снежня 2021 г. па Законе Рэспублікі Беларусь «О генотипе белорусского народа»).

1.2. У расшэнні на праверцы канстытуцыйнасці Закона Рэспублікі Беларусь «О недопущении реабилитации нацизма» ўказана, што нароўні з заканадаўчым рэгуляваннем, якое ўсталяваецца, важнай умовай недапушчэння рэабілітацыі нацызму з’яўляецца фарміраванне ў грамадстве канстытуцыйнай прывабытнасці канстытуцыйнага мислення я абаважковай умовы зацвярдзення канстытуцыйналізму. Для напаўнення канстытуцыйных прынцыпаў і норм практычным зместам яны павінны быць не толькі ўстаноўлены ў заканадаўстве, але і стаць вызначальнай часткай грамадскай прывабытнасці.

Пры гэтым не толькі дзяржаўныя органы і службовыя асобы абавязаны дзейнічаць у межах Канстытуцыі і прынятых ў адпаведнасці з ёю актаў заканадаўства. Неабходна, каб грамадзяне таксама ведалі і паважалі Канстытуцыю, аснована ўспрымаць яе фундаментальныя каштоўнасці і прынцыпы, паколькі праз канстытуцыйную прывабытнасць знаходзіцца ўсвабодненне веданне асноўных прынцыпаў арганізацыі і ажыццяўлення грамадства і дзяржавы, уменне асобы ўсвадомлена і з пазіцыі Асноўнага Закона рэалізоўваць свае канстытуцыйныя правы і выконваць абавязкі (расшэнне ад 30 красавіка 2021 г. па Законе Рэспублікі Беларусь «О недопущении реабилитации нацизма»).

1.3. У расшэнні, прынятым у выніку кантролю канстытуцыйнасці Закона Рэспублікі Беларусь «Об изменении законов по вопросам противодействия экстремизму», адзначана, што экстрэмізм як прыхільнасць край-

Прэзідэнту Рэспублікі Беларусь Палаце прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь Савету Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь

нім поглядам і метадам дзеянняў для дасягнення сваіх мэт з’яўляецца рэальнай пагрозай канстытуцыйнаму ладу, нацыянальнай бяспецы, грамадскаму парадку, правам і свабодам грамадзян.

Канстытуцыйным Судом указана, што, зыходзячы з абвешчанай у Канстытуцыі мэты забяспечэння грамадзянскай згоды (праэзбула) ва ўзаемазвязі з устаноўленай забаронай на стварэнне і дзейнасць палітычных партый, а таксама іншых грамадскіх аб’яднанняў, якія маюць на моцэ гвалтоўнае змяненне канстытуцыйнага ладу ці вядуць прапаганда вайны, сацыяльнай, нацыянальнай, рэлігійнай і расавай варожасці (частка трэцяя артыкула 5), Рэспубліка Беларусь процідейнічае любым праўленям экстрэмізму, які ідэалогіі і практыкі нецярпімасці і нявысці, якія дапускаюць выкарыстанне крайніх мер для дасягнення проціпраўных мэт (расшэнне ад 30 красавіка 2021 г. па Законе Рэспублікі Беларусь «Об изменении законов по вопросам противодействия экстремизму»).

1.4. У расшэнні на праверцы Закона Рэспублікі Беларусь «Об изменении законов по вопросам трудовых отношений» дадзена ацэнка дапаўненняў, што пашыраюць замацаваныя ў Працоўным кодэксе Рэспублікі Беларусь падставы скасавання працоўнага дагавора па ініцыятыве наймальніка такімі падставамі, як адсутнасць на працы ў сувязі з адбыццём адміністрацыйнага пакарэння ў выглядзе адміністрацыйнага арышту, які перашкаджае выкананню працоўных абавязкаў; прыму работнікаў да ўдзелу ў забастоўцы, стварэнне іншым работнікам перашкоды для выканання іх працоўных абавязкаў, заклік работнікаў да спынення выканання працоўных абавязкаў без уважлівых прычын; увод работнікаў у незаконнай забастоўцы, а таксама пры іншых формах адмовы работніка ад выканання працоўных абавязкаў (цалкам або часткова) без уважлівых прычын.

Канстытуцыйны Суд звярнуў увагу правапрымяняльніка на тое, што рэалізацыя прадугледжваемых норм аб падставах спынення працоўнага дагавора па ініцыятыве наймальніка з’яўляецца правам наймальніка на прыняцце рашэння аб звальненні работнікаў, а не абавязкам; звальненне ўяўляе сабой крайнюю, найбольш цяжкую па наступствах меру дысцыплінарнага пакарэння, таму, зыходзячы з сацыяльнага характару дзяржавы, ад наймальніка патрабуецца поўная і ўсебаковая ацэнка абставін дапушчанага работнікам парушэння, улік папярэдняй працы і паводзін на вытворчасці, цяжка дысцыплінарнага праступка, якія выключаюць магчымасць прымянення больш мяккіх мер дысцыплінарнага пакарэння.

У расшэнні таксама адзначана, што прававая пазіцыя аб неабходнасці забяспечэння аб’ектыўнага высвятлення фактычных абставін, якія могуць паслужыць падставай для прыцягнення работніка да дысцыплінарнага адказнасці, датычыцца і новай рэдакцыі часткі другой артыкула 199 Працоўнага кодэкса, якая мае на ўвазе прыняцце наймальнікам дастатковых мер для прадукцыйнага магчымасці яго адвольнага меркавання, неабгрунтаванага прымянення

ПАСЛАННЕ КАНСТЫТУЦЫЙНАГА АБ СТАНЕ КАНСТЫТУЦЫЙНАЙ

дысцыплінарнага пакарання, прымаючы да ўвагі палажэнні Канстытуцыі аб тым, што чалавек, яго правы, свабоды і гарантыі іх рэалізацыі з'яўляюцца найвышэйшай каштоўнасцю і мэтай грамадства і дзяржавы; забеспячэнне правоў і свабод грамадзян Рэспублікі Беларусь — найвышэйшая мэта дзяржавы (частка першая артыкула 2, частка першая артыкула 21) (рашэнне ад 30 красавіка 2021 г. па Законе Рэспублікі Беларусь «Об изменении законов по вопросам трудовых отношений»).

2. Важнейшей састаўляючай вяршэнства права з'яўляецца выкананне канстытуцыйнай правоў і свабод чалавека і грамадзяніна.

Пры правярцы канстытуцыйнасці законаў, палажэнняў якіх абмяжоўваюцца або іншым спосабам закранаюцца правы і свабоды асобы, Канстытуцыйны Суд выходзіць з таго, што неабходнасць прыняцця адэкватных мер рэагавання на сучасныя выклікі і пагрозы прадугледжвае няўхільнае выкананне заканадаўчым прыпытка прапарцыянальнасці. Пры гэтым устаўляемываемы абмежаванні павінны не толькі быць юрыдычна дапушчальнымі, але і адпавядаць патрабаванням справядлівасці і суразмернасці канстытуцыйна прызнаваемым мотам гэтых абмежаванняў, гэта значыць уводзіцца зыходзячы з вяршэнства Канстытуцыі і з улікам прыпытку вяршэнства права, што мае значэнне ўніверсальнай каштоўнасці, на якой грунтуецца гарантыя правоў і свабод асобы.

Адначасова Канстытуцыйны Суд сфармуляваў правыя пазіцыі ў аднас правапрымяняльнікаў з мэтай недапушчэння адвольнага прымянення палажэнняў законаў, што прадугледжваюць абмежаванне правоў і законных інтарэсаў грамадзян.

2.1. У рашэнні па правярцы Закона Рэспублікі Беларусь «Об изменении законов по вопросам защиты суверенитета и конституционного строя» пры ацэнцы канстытуцыйнасці новай рэдакцыі артыкула 11 Закона Рэспублікі Беларусь «О чрезвычайном положении», якой, у прыватнасці, устаўляюцца, што Указам Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь аб увар'ядненні надзвычайнага становішча на тэрыторыі надзвычайнага палажэння могуць быць прадугледжаны пэўныя надзвычайныя меры і часовае абмежаванні (прыпыненні), Канстытуцыйны Суд адзначыў, што дадзеныя меры абмяжоўваюць канстытуцыйныя правы і свабоды грамадзян. Разам з тым надзвычайнае становішча можа ўводзіцца пры наяўнасці абставін, якія ўяўляюць неспарэдную пагрозу бяспекі жыцця і здароўя людзей, тэрытарыяльнай цэласнасці і ісанаванню дзяржавы, устанавленню якіх немагчыма без прымянення надзвычайных мер.

Канстытуцыйным Судом зроблены вывад, што прадугледжваемыя Законам «О чрезвычайном положении» меры па забеспячэнні надзвычайнага становішча маюць на мотце ўстанавленне ўказаных пагроз, дапушчальныя і сацыяльна апраўданыя ў перыяд надзвычайнага становішча, з'яўляюцца адэкватнымі, суразмернымі і неабходнымі для абароны канстытуцыйна значных каштоўнасцяў, у тым ліку забеспячэння бяспекі жыцця і здароўя людзей, а таксама ўстанавленню неабсякальнай, якая ўяўляе пагрозу тэрытарыяльнай цэласнасці і ісанаванню дзяржавы.

Адначасова ўвага правапрымяняльнікаў звернута на тое, што пры выбары мер, якія падлягаюць прымяненню, трэба зыходзіць з канстытуцыйна-прававога сэнсу норм Закона, які падраўмавае, што з улікам вынікаючых з Канстытуцыі прыпыткаў справядлівасці і суразмернасці прымянення абмежаванні павінны быць мінімальна неабходнымі і дастатковымі для абароны

дзяржаўных інтарэсаў, з'яўляюцца безумоўнай патрабаванню, рэальна і эфектыўна спрыяць дасягненню канстытуцыйных мэт (рашэнне ад 6 ліпеня 2021 г. па Законе Рэспублікі Беларусь «Об изменении законов по вопросам защиты суверенитета и конституционного строя»).

2.2. У рашэнні па правярцы Закона Рэспублікі Беларусь «Об изменении законов по вопросам средств массовой информации» Канстытуцыйны Суд, зыходзячы з міжнародна-прававых стандартаў, указаў, што прававое рэгуляванне дзейнасці сродкаў масавай інфармацыі і іншых крыніц інфармацыі павінна забяспечваць справядлівы баланс правоў і законных інтарэсаў удзельнікаў прававадносці і інтарэсаў дзяржавы і грамадства.

Пры гэтым пашырэнне абаронных мер рэагавання на сучасныя выклікі і пагрозы нацыянальнай бяспекі, умяшчэнне абавязкаў удзельнікаў прававадносці выкананнем прыпытка суразмернасці, прававой вызначанасці, прававой вызначанасці, а таксама працоўным гарантыямі эфектыўнай судовай абароны права на свабоднае выказванне поглядаў.

Канстытуцыйны Суд лічыць, што прымяненне абмежаванняў і іх аб'ём у кожным канкрэтным выпадку павінны падраўмаваць дыферэнцыраваны падыход пры ацэнцы законнасці інфармацыі, улік канстытуцыйна-прававой сутнасці правоў, якія абмяжоўваюцца, і неабходнасць абароны канстытуцыйных каштоўнасцяў (рашэнне ад 30 красавіка 2021 г. па Законе Рэспублікі Беларусь «Об изменении законов по вопросам средств массовой информации»).

3. Правапрымяняльнік канстытуцыйнасць законаў сацыяльна-эканамічнага характару, Канстытуцыйны Суд, грунтуючыся на канстытуцыйных палажэннях аб сацыяльнай дзяржаве і прыпытку сацыяльнай справядлівасці, сфармуляваў правыя пазіцыі ў аднас заканадаўца для забеспячэння рэалізацыі канстытуцыйных норм, у тым ліку аб павышэнні дабрабыту грамадзян і паліпашэнні іх узроўню жыцця.

3.1. У рашэнні па правярцы Закона Рэспублікі Беларусь «Об изменении законов по вопросам социальных нормативов и минимальной заработной платы» Канстытуцыйны Суд звернуў увагу, што пры рэалізацыі палажэнняў Закона, якія датычацца ўстанавлення ў актах заканадаўства суадносін паміж мінімальным дзяржаўным сацыяльна-працоўным гарантыямі і бюджэтам прахатытанга мінімуму, нарматворным органам неабходна ўлічваць канстытуцыйнае права кожнага на годны ўзровень жыцця, уключаючы дастатковае харчаванне, адзенне, жыллё і пастаяннае паліпашэнне неабходных для гэтага ўмоў (частка другая артыкула 21 Канстытуцыі), а таксама кіравання прыпыткам сацыяльнай справядлівасці.

У рашэнні таксама ўказана, што заканадаўца пры далейшым удасканаленні заканадаўства аб сацыяльных нарматывах неабходна прадугледзіць дадатковыя правыя механізмы, якія забяспячаюць паслядоўнае павышэнне мінімальнага парог дабрабыту грамадзян і задавальнення рацыянальных патрабаванняў чалавека, неабходна і творчага развіцця, з улікам фінансава-эканамічных магчымасцяў дзяржавы для дасягнення канстытуцыйна-прававога арыенціра годнага ўзроўню жыцця, што ляжыць у аснове сацыяльнай дзейнасці дзяржавы (рашэнне ад 28 красавіка 2021 г. па Законе Рэспублікі Беларусь «Об изменении законов по вопросам социальных нормативов и минимальной заработной платы»).

3.2. У рашэнні па справе аб канстытуцыйнасці Закона Рэспублікі Беларусь «О республи-

канском бюджете на 2022 год» адзначана, што шэраг норм Закона, якія датычацца расходнай часткі рэспубліканскага бюджэту на 2022 год, маюць сацыяльна накіраванасць і прырытэтны характар на прамаккі бюджэтнай палітыкі застаюцца сацыяльна абароннае насельніцтва, павышэнне дабрабыту грамадзян за кошт павелічэння заробатнай платы, што адпавядае палажэнням Канстытуцыі аб тым, што Рэспубліка Беларусь як сацыяльная прававая дзяржава адказна ўмоў для свабоднага і годнага развіцця асобы (артыкулы 1, 2); кожны мае права на годны ўзровень жыцця (артыкул 21); асобам, якія працуюць на найме, гарантуецца справядлівая доля ўзаагароджання ў эканамічных выніках працы ў адпаведнасці з яе колькасцю, якасцю і грамадскім значэннем (артыкул 42) (рашэнне ад 29 снежня 2021 г. па Законе Рэспублікі Беларусь «О республиканском бюджете на 2022 год»).

3.3. У рашэнні па справе аб змяненні Закона Рэспублікі Беларусь «Об инвестициях» пры ацэнцы канстытуцыйнасці палажэнняў новага артыкула 11¹ гэтага Закона, які прадугледжвае, што інвестары, якія заключылі інвестыцыйны дагавор з Рэспублікай Беларусь, даюцца гарантыі ад неспрыяльнага змянення падатковага заканадаўства ў парадку і на умовах, вызначаных заканадаўчымі актамі, Канстытуцыйным Судом адзначана, што заканадаўца пры вызначэнні парадку і ўмоў прадстаўлення гарантыі ад неспрыяльнага змянення падаткова заканадаўства неабходна зыходзіць як з публічных інтарэсаў дзяржавы, звязаных з яе эканамічнай бяспекай, так і з прыватных інтарэсаў фізічных і юрыдычных асоб для прытрымлівання суразмернасці паміж патрабаваннямі інтарэсаў грамадства і неабходным умовам абароны асноўных правоў асобы, а таксама забеспячэння балансу канстытуцыйна абараняемых інтарэсаў (рашэнне ад 27 снежня 2021 г. па Законе Рэспублікі Беларусь «Об изменении Закона Рэспублікі Беларусь «Об инвестициях»).

Канстытуцыйны Суд лічыць, што рэалізацыя прыпытка вяршэнства права ў заканадаўчай дзейнасці праз захаванне і развіццё канстытуцыйных каштоўнасцяў, прыпытка і норм пры рэгуляванні грамадскіх адносін выступае галоўнай умовай забеспячэння вяршэнства Канстытуцыі, абароны асноў канстытуцыйнага ладу, правоў і свабод чалавека і грамадзяніна, зацвярджэння канстытуцыйнай заканадаўцы.

III
На падставе часткі сёмай артыкула 116 Канстытуцыі і ў адпаведнасці з абзацам шостым часткі трэцяй артыкула 22 Кодэкса аб судадальванні і статусе суддзяў да кампетэнцыі Канстытуцыйнага Суда адносіцца вызначанне сваёй пазіцыі аб дакументах, якія прыняты (выдадзены) замежнымі дзяржавамі, міжнароднымі арганізацыямі і (або) іх органамі і закранаюць інтарэсы Рэспублікі Беларусь, у частцы адпаведнасці гэтых дакументаў агульнапрызнаным прыпыткам і нормам міжнароднага права.

Праванову аб вызначэнні пазіцыі Канстытуцыйнага Суда аб дакументах, якія прыняты (выдадзены) замежнай дзяржавай, міжнароднай арганізацыяй і (або) іх органамі і закранаюць інтарэсы Рэспублікі Беларусь, у частцы адпаведнасці гэтага дакумента агульнапрызнаным прыпыткам і нормам міжнароднага права мае права ўнесці ў Канстытуцыйны Суд Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Канстытуцыйны Суд Рэспублікі Беларусь 15 снежня 2021 г. прыняў рашэнне «О соответствии общепризнанным принципам и нормам международного права документов, принятых (изданных) Европейским союзом, некоторыми иностранными государствами и их органами, предусматривающих введение ограничительных мер в отношении Республики Беларусь».

Выдзненне па справе ўзбуджана Канстытуцыйным Судом у адпаведнасці з артыкулам 147 Закона «О конституционном судопроизводстве» на падставе папярэдняга пранавы Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь аб вызначэнні пазіцыі Канстытуцыйнага Суда.

У пранаве Савета Міністраў указана, што Еўрапейскім саюзам (далей — ЕС), а таксама некаторымі дзяржавамі, у тым ліку Вялікабрытаніяй, Злучанымі Штатамі Амерыкі, Канадай, у дачыненні да юрыдычных і фізічных асоб Рэспублікі Беларусь уведзены абмежавальныя меры, якія закранаюць правы фізічных, юрыдычных асоб, а таксама галіны нацыянальнай эканомікі (фінансавы сектар, сектар страхавання, рынак нафтапрадуктаў і калійных угнаенняў, вытворчасць тытунёвых вырабаў, інтэрнэт- і тэлефонныя камунікацыі, рынак тавараў і тэхналогія ваеннага і двойнага прызначэння, рынак авіяперавозак) і супярэчаць агульнапрызнаным прыпыткам і нормам міжнароднага права.

У рашэнні Канстытуцыйнага Суда адзначана, што прынятыя ЕС і некаторымі замежнымі дзяржавамі дакументы ў адноснах да асобных фізічных і юрыдычных асоб Рэспублікі Беларусь ствараюць пэўныя складанасці ў дзейнасці суб'ектаў гаспадарання ў розных галінах эканомікі, абцяжарваюць рэалізацыю сацыяльна-эканамічных, грамадзянскіх правоў і свабод грамадзян, прадугледжаных Канстытуцыяй Рэспублікі Беларусь і асноватворнымі міжнародна-прававымі актамі, што ў канчатковым выніку закранае нацыянальны інтарэсы Рэспублікі Беларусь.

Пры сістэмным аналізе дакументаў, прынятых ЕС і некаторымі замежнымі дзяржавамі і іх органамі, што прадугледжваюць увар'ядненне абмежавальных мер у дачыненні да Рэспублікі Беларусь, Канстытуцыйны Суд зыходзіць з агульнапрызнаных прыпыткаў і норм міжнароднага права і перш за ўсё прыпытка Статута Арганізацыі Аб'яднаных Нацый (далей — Статут ААН), якія ва ўмовах развіцця рэгіянальных падсістэм міжнародных адносін, у тым ліку еўрапейскай, выступаюць асновай сучаснага светавога парадку пры цэнтральнай ролі ААН ва ўніверсальнай сістэме міжнародна-прававога рэгулявання.

Канстытуцыйным Судом адзначана, што дакументы ЕС і замежных дзяржавы, якія прадугледжваюць увар'ядненне абмежавальных мер у дачыненні да Рэспублікі Беларусь, супярэчаць палажэнням глаў VI і VII Статута ААН, якія прадугледжваюць механізм прымянення прэвентывных і прымушальных мер супраць дзяржавы — толькі па рашэнні Савета Бяспекі ААН у мэтах падтрымання міжнароднага міру і бяспекі. Прымяненне абмежавальных мер у дачыненні да Рэспублікі Беларусь у парушэнне парадку, вызначанага ўстаноўчым дакументам ААН, з'яўляецца ўмяшчэннем ва ўнутраныя справы суверэннай дзяржавы, што супярэчаць пунктам 1 і 7 артыкула 2 Статута ААН.

У выніку ацэнкі дакументаў ЕС і некаторымі замежнымі дзяржавамі і іх органамі Канстытуцыйны Суд прайшоў да вываду, што ўказаныя дакументы не адпавядаюць таксама прыпыткам супрацоўніцтва дзяржаваў, раўнапраўя і самавызначэння народаў, у сілу якіх народы, грунтуючыся на сваім неад'емным праве на

самавызначэнне, свабодна вызначаюць свой палітычны статус і бесперашкодна ажыццяўляюць сваё эканамічнае, сацыяльнае і культурнае развіццё.

Распараджэнне народам Рэспублікі Беларусь багацім і рэсурсамі сваёй краіны падраўмавае права свабоднага і ўзаемавыгоднага гандлю імі ў мэтах росту эканамічнага патэнцыялу і ўстойлівага сацыяльна-эканамічнага развіцця Рэспублікі Беларусь.

У рашэнні Канстытуцыйнага Суда ўказана, што абмежавальныя меры ЕС і шэрагу дзяржавы пераходзяць грамадзянам і арганізацыям у свабодным распараджэнні сваёй маёмасцю, гандлі прыроднымі рэсурсамі, што негатыўна адбіваецца на жыццёвым узроўні фізічных асоб і эканамічнай дзейнасці юрыдычных асоб і, такім чынам, парушае палажэнні пункта 1 артыкула 17 Усеагульнай дэкларацыі правоў чалавека і пункта 2 артыкула 1 Міжнароднага пакта аб грамадзянскіх і палітычных правах.

Дакументы ЕС і некаторых замежных дзяржавы і іх органаў, якія прадугледжваюць увар'ядненне абмежавальных мер у дачыненні да Рэспублікі Беларусь, у пэўнай ступені закранаюць правы і законныя інтарэсы грамадзян Рэспублікі Беларусь, замацаваныя ў Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь і асноватворных міжнародна-прававых актах, у тым ліку права на працу і яго справядлівы і спрыяльны ўмоў, якое забяспечвае права чалавека на годны ўзровень жыцця, на ахову здароўя, на адкацыю, на ажыццяўленне эканамічнай дзейнасці, што не адпавядае агульнапрызнаным прыпыткам вагаў правоў чалавека і яго асноўных свабод, прадугледжаным у Статуте ААН, Дэкларацыі аб прыпытках міжнароднага права, з палажэннямі Усеагульнай дэкларацыі правоў чалавека, Міжнароднага пакта аб эканамічных сацыяльных і культурных правах, Міжнароднага пакта аб грамадзянскіх і палітычных правах.

Улічваючы выкладзенае, Канстытуцыйны Суд вырашыў, што дакументы, прынятыя (выдадзеныя) ЕС, некаторымі замежнымі дзяржавамі, у тым ліку Вялікабрытаніяй, Злучанымі Штатамі Амерыкі, Канадай, і іх органамі, якія прадугледжваюць увар'ядненне абмежавальных мер у дачыненні да Рэспублікі Беларусь, не адпавядаюць: агульнапрызнаным прыпыткам суверэннай ролі дзяржавы і неўмяшчэння ў справы, што ўводзіцца ва ўнутраную кампетэнцыю іншай дзяржавы, супрацоўніцтва дзяржаваў адна з адной ў адпаведнасці са Статутам ААН, добрасумленнага выканання міжнародных абавязанняў чалавека і яго асноўных свабод, прадугледжаным Статутам ААН (пункты 1, 2 і 7 артыкула 2), Дэкларацыяй аб прыпытках міжнароднага права, якія датычацца дружэлюбных адносін і супрацоўніцтва паміж дзяржавамі ў адпаведнасці са Статутам ААН, 1970 года (пункт 1), Хартыяй эканамічных правоў і абавязкаў дзяржаваў 1974 года (артыкул 32); агульнапрызнаным прыпыткам і нормам міжнароднага права ў галіне правоў чалавека, устаноўленым Усеагульнай дэкларацыяй правоў чалавека 1948 года (артыкул 2), пункт 1 артыкула 17, пункты 1 і 3 артыкула 23, пункт 1 артыкула 25, артыкул 28), Міжнародным пактам аб эканамічных, сацыяльных і культурных правах 1966 года (артыкул 1, пункт 2 артыкула 2, пункт 1 артыкула 6, артыкул 7, пункт 1 артыкула 11), Міжнародным пактам аб грамадзянскіх і палітычных правах 1966 года (пункты 1 і 2 артыкула 1, пункт 1 артыкула 2); Статуту ААН, які прадугледжвае механізм прымянення прэвентывных і прымушальных мер супраць дзяржавы толькі па рашэнні Савета Бяспекі ААН у мэтах пад-

трымання міжнароднага міру і бяспекі (артыкулы 33—38 глаў VI і артыкулы 39—41 глаў VII Статута ААН).

Адначасова Канстытуцыйны Суд указаў, што дзяржаўным органам, службовым асобам, кіраўнікам арганізацыі неабходна ў межах сваёй кампетэнцыі прымаць неабходныя меры для абароны нацыянальных інтарэсаў Рэспублікі Беларусь, канстытуцыйных правоў і свабод грамадзян зыходзячы з каштоўнасцяў і мэт Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь, агульнапрызнаных прыпыткаў і норм міжнароднага права.

IV
Канстытуцыйны Суд у адпаведнасці з артыкулам 116 Канстытуцыі па пранаволах Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, Палаты прадстаўнікоў, Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Вярхоўнага Суда Рэспублікі Беларусь, Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь дае заключэнні аб канстытуцыйнасці нарматыўных прававых актаў у парадку ажыццяўлення наступнага канстытуцыйнага кантролю.

Прызнанне Канстытуцыйным Судом нарматыўнага прававога акта неканстытуцыйным або падвар'яджэнне яго канстытуцыйнасці, фармулёванне прававых пазіцыяў, адрасаваных заканадаўцаў або правапрымяняльнікам, маюць на мотце своеасаовае выключэнне з прававой сістэмы неканстытуцыйных норм, фармулёванне аднастайнай судовай практыкі, накіраванай на забеспячэнне абароны правоў і законных інтарэсаў грамадзян і арганізацыяў, удасканаленне канстытуцыйна-прававога рэгулявання і рэалізацыю канстытуцыйных прадпісанняў у правапрымяняльнай дзейнасці, і тым самым умяшчэнне канстытуцыйнай заканадаўцы.

У 2021 годзе ўпаўнаважаныя органы з пранаволам да правярцы канстытуцыйнасці нарматыўных прававых актаў у Канстытуцыйны Суд не звярталіся, што сведчыць аб канструктыўным узаемадзейні дзяржаўных органаў, якія ўдзельнічаюць у заканадаўчым працэсе, не дапушчэнні імі парушэння канстытуцыйных прыпыткаў і норм, рэальным праўленні канстытуцыйнай прававымадасці і прававой культуры.

У адпаведнасці з часткай чацвёртай артыкула 22 Кодэкса аб судадальванні і статусе суддзяў з ініцыятывай аб унясенні ў Канстытуцыйны Суд пранавоў аб правярцы канстытуцыйнасці нарматыўнага прававога акта, прымененага ў канкрэтных рашэнні дзяржаўнага органа аб паставе суда агульнай юрысдыкцыі, у выніку чаго, па меркаванні грамадзяніна, у тым ліку індывідуальнага прадпрымальніка, арганізацыі (за выключэннем дзяржаўнага органаў), парашуюцца правы, свабоды і законныя інтарэсы грамадзяніна, у тым ліку індывідуальнага прадпрымальніка, правы і законныя інтарэсы арганізацыі, гэтыя грамадзяне і арганізацыі звяртаюцца да Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, органаў, надзеленых правам унясення ў Канстытуцыйны Суд такіх пранавоў.

У 2021 годзе ў Адміністрацыю Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, Палату прадстаўнікоў і Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу, Савет Міністраў, Вярхоўны Суд паступіла 260 ініцыятыўных зваротаў ад грамадзян, што сведчыць аб запатрабаванасці канстытуцыйнага права грамадзян на доступ да канстытуцыйнага правадуджэння.

Уольшасці зваротаў канстытуцыйнасці аб правярцы канстытуцыйнасці нарматыўных прававых актаў, што прымяняюцца ў рашэннях дзяржаўных органаў аб паставе судаў агульнай юрысдыкцыі, якія, па меркаванні заўяўчальніка, маглі б стаць прадметам іх разгляду ў Канстытуцыйным Судзе.

СУДА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

ЗАКОННАСЦІ Ў РЭСПУБЛІЦЫ БЕЛАРУСЬ

Ініцыятыўныя звароты разгледжаны ўпаўнаважанымі органамі ў парадку, устаноўленым артыкулам 28 Закона «О конституционном судопроизводстве». У Канстытуцыйны Суд пастанупіла інфармацыя аб выніках разгляду ў мінулым годзе ініцыятыўных зваротаў пастаяннымі камісіямі Палаты прадстаўнікоў і Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу, Прэзідыумам Савета Міністраў, Прэзідыумам Вярхоўнага Суда. Упаўнаважаныя органы падстаў для ўнясення адпаведных прапановаў у Канстытуцыйны Суд не ўгледзелі.

Канстытуцыйны Суд адзначае, што ўскосны доступ грамадзян да канстытуцыйнага права судовага на аснове іх ініцыятыўных зваротаў аказаўся недастаткова эфектыўным прававым інстытутам абароны правоў і законных інтарэсаў грамадзян. Толькі ў 2014 годзе на падставе ініцыятыўнага звароту грамадзяніна Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу ўнесла ў Канстытуцыйны Суд прапанову аб правядзенні канстытуцыйнага палажэння артыкула 29 і 303 Крымінальна-працэсуальнага кодэкса Рэспублікі Беларусь. Іншыя прапановы ў Канстытуцыйны Суд ад упанаважаных органаў не пастанупіла.

У абноўленай Канстытуцыі ў якасці адной з мэт ажыццяўлення Канстытуцыйным Судом кантролю за канстытуцыйнасцю нарматывных прававых актаў у дзяржаве праз канстытуцыйнае судаводства вызначана абарона гарантаваных Канстытуцыйнай правай і свабод чалавека і грамадзяніна. Палажэнні артыкула 116¹ Канстытуцыі грамадзянам нададзена права непасрэднага звароту ў Канстытуцыйны Суд са скаргай на парушэнне іх канстытуцыйных правоў і свабод для правяркі канстытуцыйнасці законаў, прымененых у канкрэтнай справе, калі вычарпаны ўсе іншыя сродкі судовай абароны.

Канстытуцыйны Суд адзначае, што права грамадзян на індывідуальную канстытуцыйную скаргу з'яўляецца важнейшай юрыдычнай гарантыяй забеспячэння прававога статусу асобы, спрыяе павышэнню ўзроўню абароненасці канстытуцыйных правоў і свабод чалавека і грамадзяніна.

V

Важнае значэнне для забеспячэння канстытуцыйнай законнасці, зацвярджаючы прынцыпу вяршэнства права мае свечасовае і належнае выкананне рашэнняў Канстытуцыйнага Суда, у тым ліку рэалізацыя заканадаўчым прававым пазіцыям, выкладзеных Канстытуцыйным Судом у матывіраванай частцы рашэнняў.

1. У 2021 годзе рэалізаваны тры прававыя пазіцыі, якія змяшчаюцца ў прынятых у парадку ажыццяўлення абавязковага папярэдняга кантролю канстытуцыйнасці законаў рашэнняў Канстытуцыйнага Суда (ад 23 снежня 2011 г. № Р-657/2011, ад 8 чэрвеня 2017 г. № Р-1087/2017 і ад 28 снежня 2017 г. № Р-1113/2017).

1.1. Сутнасць прававой пазіцыі, сфармуляванай у рашэнні Канстытуцыйнага Суда ад 23 снежня 2011 г., заключаецца ў тым, што адным з аспектаў даступнасці юрыдычнага дапамогі з'яўляецца магчымасць устанавлення справядлівага памеру яе аплаты, які б сапраўды дазваляў звярнуцца за юрыдычнай дапамогай кожнаму, хто ў яго мае патрэбу, і, такім чынам, рэальна ажыццявіць канстытуцыйнае права на юрыдычную дапамогу; на практыцы павінны быць захаваны баланс паміж гарантаванасцю прадстаўлення якаснай юрыдычнай дапамогі і свабодай дагаворнага вызначэння памеру яе аплаты ў рамках грамадзянска-прававых адносін зыходзячы з неабходнасці дэферэнцыравання аплаты ў сувязі са складанасцю справы, аб'ёмам аказваемых паслуг, тэрміновасцю справы і інш.

Указаная прававая пазіцыя рэалізавана ў Законе Рэспублікі Беларусь ад 27 мая 2021 г. № 113-З «Об изменении законов по вопросам адвокатской деятельности». Згодна з гэтым Законом, артыкул 4 Закона Рэспублікі Беларусь «Об адвокатуре и адвокатской деятельности в Республике Беларусь», што вызначае прынцыпы арганізацыі адвакатуры і адвакацкай дзейнасці, дапоўнены такім прынцыпам, як адпаведнасць аплаты юрыдычнай дапамогі аб'ёму, складанасці і якасці; у артыкулах 43 і 47 прадугледжана паўнамоцтва адпаведна савету тэрытарыяльных калегій адвакатаў, савета Беларускай рэспубліканскай калегіі адвакатаў па забеспячэнні адпаведнасці аплаты юрыдычнай дапамогі аб'ёму, складанасці і якасці.

1.2. У рашэнні Канстытуцыйнага Суда ад 8 чэрвеня 2017 г. было адзначана, што Закон Рэспублікі Беларусь «О таможенном регулировании в Республике Беларусь» не змяшчае палажэння, якое абавязвае мытны орган, што затрымаў тавары, свечасова паведамаўшы ўласнікам і іншым асобам, якія маюць права на атрыманне затрыманых тавараў, аб даце наступлення падазеі, што дазваляе кампетэнтнаму дзяржаўнаму органу распарадзіцца затрыманымі таварамі. У сувязі з гэтым Канстытуцыйны Суд указаў на наяўнасць у заканадаўстве праблему канстытуцыйна-прававога значэння, які падлягае ўстаноўленню ў мэтах забеспячэння балансу агульнадзяржаўных інтарэсаў і правоў уласнікаў на затрыманых мытных органах тавары.

Дадзена прававая пазіцыя ўключана ў Закон Рэспублікі Беларусь ад 19 ліпеня 2021 г. № 121-З, якім Закон Рэспублікі Беларусь «О таможенном регулировании в Республике Беларусь» выкладзены ў новай рэдакцыі, якая прадугледжвае, што мытны орган, які затрымаў тавары ў асобы, якая не з'яўляецца доктарам, уласнікам, адпраўшчыкам або атрымальнікам тавараў, не пазней п'яці рабочых дзён пасля затрымання тавараў у пісьмовай форме або пры дапамозе электроннай або факсімільнай сувязі паведамляе аб гэтым доктару, а таксама уласніку, адпраўшчыку і атрымальніку гэтых тавараў пры наяўнасці звестак аб такіх асобах у мытнага органа з дадаткам копіі пратакола аб затрыманні тавараў і дакументаў на іх; пры гэтым названы пратакол змяшчае інфармацыю аб гранічнай дазе захоўвання затрыманых тавараў (пункт 3 артыкула 283).

1.3. У рашэнні Канстытуцыйнага Суда ад 28 снежня 2017 г. было ўказана, што з улікам унясення змяненняў у Закон Рэспублікі Беларусь «О борьбе с терроризмом» у частцы вызначэння Узброеных Сіл Рэспублікі Беларусь у якасці суб'екта, які непасрэдна ажыццяўляе барацьбу з тэрарызмам, патрабуюцца ўнесці адпаведнае змяненне таксама ў Закон Рэспублікі Беларусь «О Вооруженных Силах Республики Беларусь», што з'яўляецца асноўным заканадаўчым актам, які ўстанавіў пэрыядычнае, задачы і прынцыпы дзейнасці Узброеных Сіл Рэспублікі Беларусь.

Прававая пазіцыя Канстытуцыйнага Суда рэалізавана ў Законе Рэспублікі Беларусь ад 14 ліпеня 2021 г. № 117-З «Об изменении законов по вопросам защиты суверенитета и конституционного строя», у адпаведнасці з якім артыкул 11 Закона «О Вооруженных Силах Республики Беларусь» выкладзены ў новай рэдакцыі, якая прадугледжвае магчымасць прыцягнення Узброеных Сіл Рэспублікі Беларусь для барацьбы з тэрарызмам.

2. Канстытуцыйны Суд адзначае, што заканадаўчым рэалізацыя палажэння канцэптуальнага характару, сфармуляваных у пасланых Прэзідэнту Рэспублікі Беларусь і палатам

Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь аб стане канстытуцыйнай законнасці ў Рэспубліцы Беларусь.

2.1. У Пасланні Канстытуцыйнага Суда «Аб стане канстытуцыйнай законнасці ў Рэспубліцы Беларусь у 2018 годзе» адзначалася, што, улічваючы ўзмацненне ролі інфарматызацыі і лічбавізацыі на сучасным этапе, прававое рэгуляванне грамадскіх адносін у інфармацыйнай сферы павінна з'яўляцца прыярытэтным; у гэтых мэтах неабходна прыняць нарматывныя прававыя акты, накіраваныя на абарону персанальных даных грамадзян, забеспячэнне інфармацыйнага суверэнітэту і кібербяспекі краіны.

Дадзена канцэптуальная прапанова атрымаў рэалізацыю ў Законе Рэспублікі Беларусь ад 7 мая 2021 г. № 99-З «О защите персональных данных», а таксама ў Законе Рэспублікі Беларусь ад 26 мая 2021 г. № 112-З «Об изменении кодексов по вопросам уголовной ответственности», у адпаведнасці з якім глава 23 «Преступления против конституционных прав и свобод человека и гражданина» Крымінальнага кодэкса Рэспублікі Беларусь дапоўнена артыкулам 203¹ «Незаконные действия в отношении информации о частной жизни и персональных данных»; і артыкулам 203² «Несоблюдение мер обеспечения защиты персональных данных», унесены змяненні ў раздзел XII «Преступления против компьютерной безопасности» дадзенага Кодэкса.

2.2. У Пасланні Канстытуцыйнага Суда «Аб стане канстытуцыйнай законнасці ў Рэспубліцы Беларусь у 2020 годзе» ўказалася, што сучасныя працэсы лічбавізацыі грамадскіх адносін напружваюць узаемадзеянне аб'ём і мэта канстытуцыйнага статусу асобы, з'яўляюцца новай інфармацыйна-лічбавая магчымасць, фарміруюцца лічбавыя правы і абавязкі. Пры гэтым зваротна ўвага Парламенту Рэспублікі Беларусь на неабходнасць свечасовага заканадаўчага рэгулявання новых грамадскіх адносін, якія ўзнікаюць у сувязі з лічбавізацыяй, і новых механізмаў рэалізацыі правоў і свабод, якія маюць віртуальнае выражэнне.

На аснове дадзенай канцэптуальнай прапановы ў шэраг законаў унесены змяненні, якімі ўстаноўлена магчымасць больш шырокага выкарыстання сучасных навукова-тэхнічных сродкаў.

Так, артыкул 224¹ «Проведение допроса, очной ставки, предъявление для опознания с использованием систем видеоконференц-связи (веб-конференции)» Крымінальна-працэсуальнага кодэкса Рэспублікі Беларусь дапоўнены палажэннямі, у адпаведнасці з якімі пры неабходнасці забеспячэння найбольш хуткага, усеабавага і аб'ектыўнага даследавання акалічнасці крымінальнай справы, а таксама ў іншых выпадках, прадугледжаны дадзены артыкул, допыт пацярпелага, сведкі, вочная ставка або прад'юбене для апазнання асобі (або) аб'ектаў з удзелам пацярпелага або сведкі могуць быць праведзены дыстанцыйна з выкарыстаннем сістэм вэбканферэнцы; артыкул 373 названага Кодэкса дапоўнены часткай 6, згодна з якой паведамленне аб падачы скаргі або прынясенні пратэсту, а таксама аб іх адхіленні дапускаецца з выкарыстаннем электронных і іншых відаў сувязі (Закон Рэспублікі Беларусь ад 26 мая 2021 г. № 112-З «Об изменении кодексов по вопросам уголовной ответственности»).

Заканам Рэспублікі Беларусь ад 19 ліпеня 2021 г. № 121-З «Об изменении Закона Республики Беларусь «О таможенном регулировании в Республике Беларусь» прадугледжаны нормы аб падачы мытнай доктарыцы ў выглядзе электроннага даку-

мента; падачы (накіраванні) ў электроннай форме дакументаў і іншай інфармацыі, у тым ліку заявы на зварот мытных і іншых выплат, дакументаў і (або) звестак па запыхах мытных органаў для правядзення мытнага кантролю; абмене дакументамі і (або) звесткамі паміж мытнымі органамі і асобамі, якія ажыццяўляюць дзейнасць у сферы мытнай справы, упанаважанымі эканамічнымі аператарамі ў электроннай форме; магчымасці кансультавання мытных органамі асоб у электроннай форме.

Канстытуцыйны Суд лічыць, што выкананне нарматворчымі органамі рашэнняў, а таксама рэалізацыя ў заканадаўчых актах прававых пазіцыі і канцэптуальных прапановаў Канстытуцыйнага Суда сведчаць аб выкананні прынцыпу вяршэнства права, аб належным прававым рэгуляванні на аснове прынцыпу і норм Канстытуцыі, спрыяючы павышэнню даверу грамадзян да інстытута публічнай улады, забеспячэнню канстытуцыйнай законнасці.

VI

На падставе сістэмнага аналізу канстытуцыйна-прававога рэгулявання, разгледжаных спраў і матэрыялаў, зваротаў грамадзян і арганізацый Канстытуцыйны Суд прыходзіць да наступных вывадаў і прапановаў.

1. Ажыццяўляючы функцыю кантролю за канстытуцыйнасцю нарматывных прававых актаў у дзяржаве, Канстытуцыйны Суд у 2021 годзе правярнуў 42 законы, прынятыя Палатай прадстаўнікоў і адобраныя Саветам Рэспублікі Нацыянальнага сходу, да іх падпісанні Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь. У цэлым усе законы, правяраныя Канстытуцыйным Судом, прызнаны адпаведнымі Канстытуцыі.

Канстытуцыйны Суд пацвердзіў выкананне і развіццё ў прынятых законах прынцыпу і норм Канстытуцыі, сфармуляваў прававыя пазіцыі, накіраваныя на далейшае забеспячэнне ў дзейнасці дзяржаўных органаў, арганізацый, службовых асоб і грамадзян роўнаму канстытуцыйнай законнасці.

Па некаторых законах Канстытуцыйны Суд фармуляваў прававыя пазіцыі, адрававаныя заканадаўца, накіраваныя на ўдасканаленне прававога рэгулявання грамадскіх адносін для больш поўнага развіцця канстытуцыйных каштоўнасцяў і дасягнення канстытуцыйных мэт.

У асобных рашэннях у мэтах недапушчэння парушэння правоў і свабод грамадзян у прапяртыўнай практыцы Канстытуцыйны Суд арыентаваў на прымяненне законаў з улікам выўжанага канстытуцыйна-прававога зместу замацаваных у іх норм.

Палажэнні абноўленай Канстытуцыі, устанавіўшы аснову далейшага развіцця канстытуцыйнага кантролю ў нашай краіне, прадугледжваюць ажыццяўленне Канстытуцыйным Судом функцыі незалежнага канстытуцыйнага арбітра ва ўзаемаадносін паміж галінамі ўлады, дзяржавай і грамадзянін. Канстытуцыйнаму Суду нададзена права разглядаць індывідуальныя канстытуцыйныя скаргі аб правядзенні канстытуцыйнасці закона, прымянення яго ў канкрэтнай справе пры вынесенні судовага рашэння, у мэтах абароны канстытуцыйных правоў і свабод грамадзян.

Для ажыццяўлення Канстытуцыйным Судом новых паўнамоцтваў па абароне канстытуцыйнага ладу, гарантаваных Канстытуцыйнай правай і свабод грамадзян неабходна свечасова заканадаўча забеспячэнне прадугледжаных Канстытуцыйнага Суда — унясенне адпаведных змяненняў у Закон Рэспублікі Беларусь «О конституционном судопроизводстве», Кодэкс Рэспублікі Беларусь аб судаўладкаванні і статусе суддзяў, магчымасць

2. Прынятыя на рэспубліканскім рэфэрэндуме змяненні і дапаўненні Канстытуцыі абумоўліваюць неабходнасць актывізацыі, а таксама паслядоўнасці і сістэмнасці заканаборчага працэсу па прыняцці і карэкціроўцы законаў на аснове палажэнняў абноўленай Канстытуцыі.

Канстытуцыйны Суд звяртае ўвагу заканадаўца на неабходнасць выканання прынцыпу вяршэнства права і рэалізацыі прынцыпу прававой вызначанасці, забеспячэння яснасці, сансаво дакладнасці, несупярэчлівасці і лагічна ўзгодненасці норм законаў, не дапускаючы няўнасці праблему і неадзначанага разумення норм права пры іх прымяненні.

Абавязкова неабходна ўдзяляць прававой забеспячэннасці пры выпрацоўцы канстытуцыйна-прававых механізмаў дасягнення канстытуцыйна значных мэт і інтарэсаў, заканадаўчага рэгулявання важнейшых грамадскіх адносін для забеспячэння рэалізацыі правоў, свабод і законных інтарэсаў грамадзян, юрыдычных асоб.

3. У праэміле абноўленай Канстытуцыі вызначаны каштоўнасныя арыенціры беларускага народа на сучасным этапе развіцця: захаванне нацыянальнай самабытнасці і суверэнітэту; зацвярджанне асноў правоў дзяржавы і сацыяльна справядлівага грамадства; забеспячэнне дабрабыту грамадзян, незалежнасці і шчырнага Рэспублікі Беларусь.

Канстытуцыйны Суд лічыць, што для забеспячэння працэсу дасягнення канстытуцыйных мэт сучаснага развіцця грамадства і дзяржавы неабходна прыняць Канцэпцыю прававой палітыкі, якая вызначыць стратэгію далейшага ўдасканалення прававой сістэмы, нацыянальнага заканадаўства, развіцця прававой навуцы і юрыдычнай практыкі, сістэмнага фарміравання правасвядомасці і прававой культуры.

4. У ходзе падрыхтоўкі і ўсеагульнага абмеркавання практычна змяненняў і дапаўненняў Канстытуцыі вялікае значэнне мелі грамадзянскія ініцыятыўныя формы палітычнага самавыяўлення і рэалізацыі дэмакратычнага характару дзяржавы. Грамадзянін нашай краіны былі прадэманстраваны ўрошчы ўзровень грамадзянскай актывнасці і канстытуцыйна-прававой культуры, рэальнай зацікаўленасці ў эвалюцыйным развіцці сваёй краіны.

Канстытуцыйны Суд лічыць, што патрабуюцца далейшае належае прававое рэгуляванне павышэння ролі грамадзянскай супольнасці і яе ўдзелу ў выпрацоўцы і прыняцці важнейшых рашэнняў у жыцці грамадства і дзяржавы як істотнага фактара дасягнення палітычнага стабільнасці, грамадскай згоды, устойлівасці дэмакратычных інстытутаў і ўмацавання наарадуладдзя. У гэтых мэтах неабходна заканадаўча рэгламентацыя асноў грамадзянскай супольнасці, удзелу яе прадстаўнікоў ва Усебеларускім народным сходзе.

5. Уздзел Рэспублікі Беларусь у рэгіянальных міжнародных інтэграцыйных аб'яднаннях абумоўлівае неабходнасць далейшага прававога забеспячэння развіцця і паглыблення інтэграцыйных сацыяльна-эканамічных сувязяў з дзяржавамі — удзельніцамі Садружэння Незалежных Дзяржаў, Еўразійскага эканамічнага саюза і Саюзнай дзяржавы.

У сучасных умовах актуальнымі становяцца ў рамках Саюзнай дзяржавы сумеснае адэкватнае рэагаванне і процідзейнае нарастанне глабальных рызык, выклікаў і пагроз, далейшае ўмацаванне магчымасцяў і ўзаемадзеяння па абароне суверэнітэту і незалежнасці Рэспублікі Беларусь.

Улічваючы высокую ступень інтэграцыйнага ўзаемадзеяння Беларусі і Расіі ў рамках Саюзнай дзяржавы, неабходна свечасова

часова каардынаваць сумесныя намаганні па далейшым збліжэнні нацыянальных заканадаўстваў, выпрацоўцы адзіных падыходаў да прававога рэгулявання важнейшых грамадскіх адносін у мэтах іх аднастайнага разумення і прымянення.

6. Імклівае развіццё інфармацыйных і камунікацыйных тэхналогій, лічбавай эканомікі, электронных банкаўскіх і іншых паслуг, прымяненне штургнага інтэлекту, робататэхнікі, біятэхналогіі з'яўляюцца значымі фактарамі грамадскага прагрэсу і росту дабрабыту.

Нароўні з пашырэннем тэхнічных магчымасцяў маштабнага пераўтварэння грамадскага жыцця ў інтарэсах чалавека, павышэннем узроўню сацыяльнага комфорту і даступнасці дзяржаўных паслуг, спрашчэннем масавых камунікацыйных тэхналогій лічбавая эпоха, якая надыхла, хавае ў сабе і створыць рызыкі, параджаючы складаныя прававыя і этычныя выклікі, праблемы адказнасці за сацыяльныя наступствы прынятых рашэнняў.

Канстытуцыйны Суд лічыць, што працэс лічбавай трансфармацыі многіх аспектаў чалавечага жыцця і пераход да грамадства сучаснай лічбавай культуры абумоўліваюць неабходнасць прававога рэгулявання, якое ўлічвае канстытуцыйна і духоўна-маральныя каштоўнасці, а таксама забеспячвае развіццё бяспечнай інфармацыйнай прасторы, абарону грамадства ад дэструктыўнага інфармацыйна-псіхалагічнага ўздзеяння, стварэнне пэўных механізмаў забеспячэння канстытуцыйных правоў і свабод чалавека.

7. Ва ўмовах сучасных выклікаў і глабальных пагроз, у тым ліку звязаных з пандэміяй каранавіруснай інфекцыі, аслабеве значэнне набывае рэальнае забеспячэнне канстытуцыйна-прававога статусу асобы, правоў і свабод грамадзян, а таксама юрыдычных гарантыяў іх рэалізацыі на аснове канстытуцыйных палажэнняў аб тым, што чалавек, яго права, свабоды і гарантыі іх рэалізацыі з'яўляюцца найвышэйшай каштоўнасцю і мэтай грамадства і дзяржавы.

Канстытуцыйны Суд лічыць, што, зыходзячы з прынцыпу вяршэнства права, заканадаўца неабходна забеспячэнне прававое рэгуляванне грамадскіх адносін, якое адпавядае прынцыпу канстытуцыйнай бяспекі асобы, устанавіваючы аб'ектыўна неабходны і сацыяльна абгрунтаваныя прававыя абмежаванні і ўскладваючы дадатковыя абавязкі на грамадзян, прытрымліваючыся аптымальнага балансу прыватных і публічных інтарэсаў, захоўваючы сутнасць і цэласнасць каштоўнасцаў сансавога зместу канстытуцыйных правоў і свабод чалавека.

8. Вяршэнства Канстытуцыі і прынцып вяршэнства права з'яўляюцца фундаментальнымі базісамі сучаснага канстытуцыйнага ладу і, выражаючы сутнасць судовай прававой дзяржавы, маюць на ўвазе неабходнасць комплекснага і сістэмнага заканадаўчага забеспячэння рэалізацыі канстытуцыйных каштоўнасцяў, прычым у нормах, замацаваных у абноўленай Канстытуцыі.

Для захавання пераемнасці і стабільнасці канстытуцыйна-прававога развіцця дзяржавы і грамадства неабходна кансалідацыя сумесных намаганняў і ўзаемадзеяння дзяржаўных органаў, службовых асоб, інстытутаў грамадзянскай супольнасці і грамадзян на шляху далейшага развіцця Рэспублікі Беларусь як суверэннай дэмакратычнай сацыяльнай прававой дзяржавы.

Гэта Пасланне прынята на пасяджэнні Канстытуцыйнага Суда Рэспублікі Беларусь 10 сакавіка 2022 г.

Старшынявуючы — Старшыня Канстытуцыйнага Суда Рэспублікі Беларусь П. П. МІКЛАШЭВІЧ.

СЛЁЗЫ ДАМАЧАЎСКІХ ДЗЯЦЕЙ

У гады Вялікай Айчыннай вайны недалёка ад Брэста гітлераўцы расстралілі выхаванцаў дзіцячага дома

Напэўна, няма сярод беларусаў тых, хто б не ведаў, што такое Хатынь і якое жудаснае злачынства 22 сакавіка 1943 года ўчынілі над мірнымі жыхарамі гэтай лагойскай вёскі фашысты. На працягу ўжо больш чым паўстагоддзя аб тым чорным вясеннім дні ў нашай гісторыі нагадвае мемарыяльны комплекс «Хатынь», які з'яўляецца сімвалам усіх спаленых вёсак Беларусі. Аднак мала хто ведае, што ўнікаваны тут не толькі населеныя пункты — адноўлены пасля вайны, а таксама тыя, якія назаўсёды зніклі з географічнай карты краіны. Мемарыялізаваны ў Хатыні і найбуйнейшыя лагеры смерці, канцэнтрацыйныя лагеры, месцы масавага знішчэння насельніцтва.

Адзін з іх — пасёлак Дамачава, што ў Брэсцкім раёне. У верасні 1942 года тут па-зверску былі знішчаны выхаванцы дзіцячага дома. Сёння аб забітых дзецях нагадвае помнік. Ведаюць аб трагедыі, якая ў гады вайны напачала іх маленькіх землякоў, і сучасныя жыхары гарадскога пасёлка. Не дадуць сцерці з народнай памяці гэты бязлітасны акт генацыду і шматлікія дакументы, якія захоўваюцца ў Нацыянальным архіве Рэспублікі Беларусь.

У НЕВЫНОСНЫХ УМОВАХ

Дамачаўскі дзіцячы дом быў створаны ў 1925 годзе пры польскай уладзе. У ім заўсёды выхоўваліся сіроты: дзеці беларусаў, рускіх, палякаў, украінцаў, яўрэяў. Дзіцячы дом лічыўся змешаным: тут знаходзіліся дзеці розных узростаў. У жніўні 1940 года ўстанову зрабілі дашкольнай. Са старога складу засталася 30 чалавек. Адбыўся новы набор, і ў дзіцячым доме стала 84 выхаванцы. Іх колькасць мянялася ў сувязі са сталеннем дзяцей, якія сыходзілі ў школу, забіраліся да бацькоў, а ў каго не было сваякоў, пераводзілі ў школьны дзіцячы дом у Брэсце.

Перад вайной у дзіцячым доме знаходзілася каля ста дзяцей. З пачаткам акупацыі сюды сталі паступаць і тыя дзеці, чыя бацькі загінулі ў першыя дні вайны. Некаторыя людзі самі прыводзілі сваіх малых, якіх не было чым карміць: спадзяваліся, што тут ім будзе лепш.

Аднак што такое фашызм і акупацыя, выхаванцы дзіцячага дома зведалі ў першы ж дзень Вялікай Айчыннай вайны. Ад разрыву бомбы загінулі трохгадовы Майсей, чатырохгадовы Ваня і двухгадовы Коля. Двое дзяцей былі параненыя. З прыходам фашыстаў дзяцей яўрэйскай нацыянальнасці забралі ў гета, там іх расстралілі.

Паколькі адзін з будынкаў згарэў, выхаванцаў змясцілі ў два іншыя, якія ўцалелі. «Першы месяц дзіцячы дом праіснаваў за кошт запасаў прадуктаў», — расказвала жыхарка вёскі Дамачава Лізавета Грачова, якая была загадчыцай вучэбнай часткі дзіцячага дома з чэрвеня 1940 да чэрвеня 1941 года. — Далей сталі прасіць прадукты ў шэф раёна Гваздзінскага, які з вялікай цяжкасцю даваў іх. А калі і даваў, то набор быў небагаты: дрэнная бульба, яямолатае жьгта, крупы. Хлеба атрымлівалі ўсяго па 100 грамаў на дзіця. Соль давалася з перабоямі да тыдня. Чыстага малака не атрымлівалі, а атрымлівалі перагоны з сепаратараў і маслянку пасля прыгатавання масла. Цукру зусім не было. Мясца дрэннае, і тое амаль коці. Дзеці елі тры разы на дзень: раніцай — каву, у абеда — суп, вечарам — зноў каву. Пры саветскай

уладзе елі па пяць разоў на дзень, раціён, зразумела, быў нашмат багацейшы».

З кожным днём жыццё ў дзіцячым доме становілася ўсё больш невыносным. Мясцовыя жыхары і сваякі сталі разбіраць дзяцей па хатах, некаторых загадчыца дзіцячага дома Якушэнка (па іншых даных, Янушэнка) раздала ў нянькі і пастухі сялянам навакольных вёсак. Вядома, што папярэдняга загадчыца, пляменніца Гваздзінскага, шэф раёна, апрабавала дзіцячы дом і вывезла ў Брэст каля 800 метраў мануфактуры, дываны, пасцельную бялізну і вопратку дзяцей. Пры трэцяй загадчыцы па прызвіччы Паўлюк дзяцей расстралілі...

ДЗЕЦІ ГАЛАДАЛІ

Па ўспамінах жыхаркі вёскі Дамачава Настасі Усавой, ужо ў першы дзень вайны немец, які зайшоў у двор дзіцячага дома, сказаў: «Дарэмна мы сюды пару лішніх снарадаў не прыслалі, а так прыйдзеца карміць дармаедаў».

Мясцовая жыхарка Вера Мазепчык працавала там кухаркам. Яе чацвёрта дзяцей таксама знаходзілі ў дзіцячым доме. Ежа, па яе словах, была дрэнная, складалася ў асноўным з перагоннага малака (сепаратарнага), сапсаванай бульбы, бурчанкі, драблёнай пшаніцы. Пасля гэтай ежы дзеці пакутавалі ад паносу, дыфтэрыі. У сувязі з антысанітарыйяй у многіх была кароста.

«Памятаю, трох жанчын, якія плакалі, з груднымі дзецьмі пры-вілі ў наш дзіцячы дом, дзве з іх з вёскі Страдзеч, адна з Прылук — жонкі ваенных усходнікаў, — расказвала сведка тых падзей. — Дзеці адабралі і прынеслі ў спальню дзіцячага дома, а маці адправілі ў турму. 11-месячны Віктар, паказваючы ўдалеч ручкай, казаў: «Там мама». Астатнім, Віктару, было тры месяцы, дзятчынцы Люсі — восем. Пасля хваробы памерлі трохмесячны Віктар, Хайдукова Люсія і Віктар шасці гадоў, Аляксандр чатыры гадоў. Яшчэ памерлі тры-чатыры дзіцяці, якіх я не памятаю».

А. Якушэнка, якая пэўны час працавала загадчыцай у дзіцячым доме, расказвала, што ў сувязі з недаданнем дзеці часта хварэлі. Адною з дзятчынцаў, Алёне Фрэнк-лах, патрабавалася асаблівае лячэнне: пасля таго як яе маці арышталі, дзятчынца была псіхалагічна нездарова. «Я звярнулася да шэфы Пракапчука, каб дзіця ўзялі ў бальніцу, на што ён сказаў мне, што яе трэба атруціць, — успамінала А. Якушэнка. — Я адказала, што гэтага не магу зрабіць, але ён нічога не адказаў. Я перадала доктару Навіцкаму, але ён катэгарычна заявіў, што гэтага рабіць я не магу. Даў дзіцяці лекі для супакоення нерваў. Дзятчынца працягвала заставацца ў дзіцячым доме, але здароўе яе не паляпшалася.

Пасля майго звальнення з дзіцячага дома, якое адбылося па загадзе шэфы Пракапчука без усялякіх прычын і абвінавачанняў, праз некалькі дзён дзятчынца збегла з дзіцячага дома і была застрэленая на ўсходняй Дамачава недалёка ад дзіцячага дома. Была застрэленая паліцыйай, якая ведала, што дзіця хворае».

З прадуктамі харчавання ў дзіцячым доме было вельмі дрэнна. Запас хутка скончыўся. Дзеці, а таксама і супрацоўнікі дзіцячага дома пачалі галадаць. Каб іх не карміць, фашысты вырашылі па-збавіцца ад выхаванцаў.

ДА БРЭСТА НЕ ДАВЕЗЛІ

Трагедыя адбылася ранняй восенню. 23 верасня 1942 года пад маркай пераводу ў Брэст дзяцей (па архіўных даных, 54 чалавекі) пачалі грузіць на грузавую машыну.

«Яна (загадчыца дзіцячага дома. — **Заўв. аўт.**) захвалывалася і спытала: «Прыбраць дзяцей, гэта значыць памыць і апрануць?», — успамінала Вера Мазепчык. — А ён (лейтэнант Огіс. — **Заўв. аўт.**) адказаў, што там іх памыюць, напояць, накармяць без вас сёння, а потым праз пару дзён і вас забяруць у г. Брэст».

Дзяцей грузілі на машыну спакойна. Не білі. Вера Мазепчык прасілася ў немцаў узяць яе з сабой: маўляў, што ў дзіцячым доме няма чаго паесці. «Ідзі, паеш той суп, які зварыла дзецяма», — сказаў ёй гітлеравец. У той жа час на машыну сконнуў сямігадовы Ваня: хлопчык радаваўся, што пакатаецца на грузавіку. Аднак выхавальніца, быццам нешта прадчуваючы, яго зняла, а на скосяя позіркі немцаў сказала, што гэта яе сын, таму хлопчык застанецца з ёй. Астатнім супрацоўнікам дзіцячага дома таксама дазволілі забраць сваіх дзяцей. Жадаючы не было.

Як расказаў пасля вайны мясцовы жыхар Збігнеў Грушыньскі, які ў дзіцячым доме працаваў вартаўніком, немцы казалі ім, што павя-зучым дзяцей у Брэст на медагляд. «У машыне было цесна, але дзеці не плакалі, — сведчыў ён. — Усё знаходжанне машыны ў двары дзіцячага дома — 30-40 хвілін. Немцы былі ўзброеныя пісталетамі, іншай зброі я не бачыў».

З дзецьмі па загадзе фашыстаў паехала выхавальніца Паліна Грачовская. Калі жанчына папрасіла памыць рукі і ўзяць хустку, ёй не дазволілі. Пасадзілі на машыну, грузавік крануўся з месца. Праз гадзіну супрацоўнікі дзіцячага дома даведталіся, што дзяцей і іх калегу расстралілі...

ЗАСТАЛІСЯ ДЗІЦЯЧЫЯ СУКЕНКІ

Віцю Абрамаву і Тасі Шахметавой удалося збегчы. Падчас па-гружкі немцы іх проста выпусцілі з поля зроку. Дзеці гэтым і скарыс-таліся. Прыбеглі ў вёску і схаваліся ў Віцэвай маці.

«Калі я прыйшла дахаты, яны былі напалоханыя, заплаканыя і казалі, што ў дзіцячым доме больш не пойдучы, — сведчыла маці Віктара Н. Абрамава. — Я з дзецьмі пайшла ў дзіцячы дом, забрала свае рэчы. Дзяцей пакінулі паесці, бо вярэра была прыгатаваная,

Помнік расстраленым выхаванцам Дамачаўскага дзіцячага дома.

Фота з архіўных крыніц

а дзяцей не было. Мая старэйшая дачка Валя прыйшла і кажа: «Прышла машына, што вазіла дзяцей, і на машыне ляжаць дзіцячыя сукенкі». Я адразу падумала, што дзяцей забілі. Машына хутка вярнулася, а да Брэста далёка...»

Сапраўды, як потым весветлілася, да горада выхаванцаў не да-везлі. Іх расстралілі на ўзлеску недалёка ад вёскі. Многіх з дзяцей закапалі жывымі. Лёс аднаго дзіцяці невядомы дагэтуль. Праз месяц пасля трагедыі ў дзіцячым доме фашысты арганізавалі сана-тарый для нямецкіх дзяцей.

Можна толькі ўявіць, што пера-жыла жыхарка Дамачава Ганна Рязанцава. Яна руская, у Беларусь прыехала да дачкі і зяця — да-памагага гадаваць малых дзяцей. Перад самым пачаткам вайны да-чка з зяцем і сынам Анатолем па-ехалі ў адпачынак. Бабуля заста-лася з двума дзецьмі: двухгадовай Лідай і чатырохгадовай Галінай. Пачаліся ваенныя дзеянні, дачка з зяцем з адпачынку не вярнуліся. Жанчына вымушана была гля-дзець дзяцей у дзіцячым доме: там іх хоць бы накармяць і адзенуць. Так па першым часе і было. У той во-сенскі жудасны дзень 1942 года дзяцей расстралілі разам з іншымі выхаванцамі. Пра лёс сваіх уну-

каў Ганна Рязанцава даведталася толькі праз паўгода: увесы гэты час жанчына думала, што яны вучацца ў Брэсце.

ДЗЕЛЯ ПАМЯЦІ

Аб расстрале выхаванцаў дзіцячага дома сведчылі жыхары вёскі Леплеўка, якія знаходзіліся непа-далёк ад месца трагедыі. Яны чу-лі стрэлы, а таксама плач і крыкі дзяцей. Праз некалькі дзён, калі адажыліся падысці да гэтага месца бліжэй, мясцовыя жыхары ўба-чылі жаліўную карціну — перака-паную зямлю, палітую крывёй ні ў чым невінаватых чалавечкаў, якія толькі пачалі сваё жыццё. Дзяку-ючы мясцовым жыхарам удалося ўстанавіць імяны загінулых. Аднак не ўсіх.

Пасля вайны астанкі забітых дзяцей перапахавалі каля дарогі Дамачава—Брэст. Сваімі сіламі мясцовыя жыхары ўсталювалі пом-нік, на месцы расстрэлу паставілі драўляны крыж. У 1987 годзе ка-ля павароту на вёску ўзвялі ма-нумент «Працэтэ». Трое дзяцей, якія нібыта стаяць насупраць за-раджаных аўтаматаў, падймаюць рукі ўверх. Адно малое закрывае вочы рукамі — можна толькі ў-явіць, як ім было страшна ў той момант...

Вераніка КАНЮТА,
Вячаслаў СЕЛЯМЕНЕЎ,
кандыдат гістарычных навук.

ІДЗІ І ГЛЯДЗІ

У Хатыні цішыня. Яна, звонкая, якая бывае толькі ранняй вясной, трымціць у паветры. У Хатыні, у будні і ў выхадныя, заўжды ёсць людзі — за гады існавання мемарыяла яго наведала амаль сорак мільёнаў чалавек. Але цішыня ўсё роўна пануе тут — немагчыма ў гэтым месцы размаўляць гучна, людзі агаломшана маўчаць, магчыма, упершыню ў жыцці рэальна ўсвядоміўшы, убачыўшы, што такое фашызм. У гэтай цішыні, якая семдзесят дзевяць гадоў таму назаўжды паглынула невялікую вёску разам з яе жыхарамі, асабліва яркая адчуваеш каштоўнасць жыцця і мірнага неба.

Каб ніколі больш. Мы ведаем, што значаць гэтыя словы, не па фільмах і кнігах — у нас ёсць Хатынь, цішыня якой крычыць у Сусвет гучней за тысячы слоў і лозунгаў.

Фота Аляксандра КЛЕШЧУКА

Острошицкий сельский исполнительный комитет (организатор аукциона) извещает о проведении 25 апреля 2022 года открытого аукциона по продаже земельных участков в частную собственность граждан Республики Беларусь для строительства и обслуживания многоквартирных жилых домов

№ лота	Адрес земельного участка, кадастровый номер	Площадь (га)	Инженерная и транспортная инфраструктура	Начальная цена (бел. рублей)	Размер задатка (бел. рублей)	Затраты на организацию и проведение аукциона (бел. рублей)
1	аг. Острошицы, ул. Парижской Коммуны, 21Б, кадастровый номер 623286306601000627, целевое назначение земельного участка – для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома (земельный участок для размещения объектов усадебной застройки (строительства и обслуживания жилого дома) с объектами обслуживания)	0,0800	Черта населенного пункта. Имеются сети: газоснабжение, водоснабжение, электроснабжение	20 000,00	2 000,00	2196,33 + расходы за размещение объявления
2	д. Бояры, ул. Центральная, 2Д, кадастровый номер 623286300601000079, целевое назначение земельного участка – для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома (земельный участок для размещения объектов усадебной застройки (строительства и обслуживания жилого дома) с объектами обслуживания)	0,1313	Черта населенного пункта. Имеются сети: водоснабжение, электроснабжение	8 000,00	800,00	2114,12 + расходы за размещение объявления
3	д. Паньшевщина, У-1, кадастровый номер 623286306601000625, целевое назначение земельного участка – для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома (земельный участок для размещения объектов усадебной застройки (строительства и обслуживания жилого дома) с объектами обслуживания)	0,0950	Черта населенного пункта. Имеются сети: газоснабжение, электроснабжение	10 000,00	1 000,00	2094,55 + расходы за размещение объявления

Дата, время и место проведения аукциона: 25.04.2022 в 10.00 по адресу: Логойский район, аг. Острошицы, ул. Центральная, 7, Острошицкий сельский исполнительный комитет, конт. тел.: (801774) 28-1-45, 28-1-31; (+37529) 6613988.

Прием документов, ознакомление с участком и документацией: по рабочим дням с 8.00 до 13.00, с 14.00 до 17.00 по 19 апреля 2022 года включительно до 17.00.

Для участия в аукционе необходимо:

1. Подать заявление об участии в аукционе в комиссию по организации и проведению аукционов;
  2. Предоставить квитанцию об оплате суммы задатка;
  3. Предъявить паспорт и копию его страниц, содержащих идентификационные сведения, либо нотариально удостоверенную доверенность;
  4. Заключить соглашение с местным исполнительным комитетом.
- Всем желающим предоставляется возможность ознакомиться с документацией и с земельными участками, выставляемыми на аукцион. Порядок проведения аукциона оговорен в условиях его проведения.
- Задаток (10 % от начальной цены)** перечисляется на расчетный счет № BY37AKBB36006191411050000000 в ОАО «АСБ Беларусбанк» г. Минск, код 795, БИК АКБВВУХ, УНП 600537220 код платежа 04901, получатель Острошицкий сельский исполнительный комитет.
- Условия:** Победитель аукциона обязан в течение 10 рабочих дней

со дня утверждения протокола о результатах аукциона внести плату за земельный участок и возместить затраты на организацию и проведение аукциона.

Затраты на строительство, в том числе проектирование, объектов распределительной инженерной и транспортной инфраструктуры к земельным участкам, подлежат возмещению в порядке и случаях, предусмотренных в соответствии с Указом Президента Республики Беларусь от 7 февраля 2006 г. № 72 «О мерах по государственному регулированию отношений при размещении и организации строительства жилых домов, объектов инженерной, транспортной и социальной инфраструктуры» и Положения о порядке возмещения лицом, которому предоставлен земельный участок, затрат на строительство, в том числе проектирование, объектов распределительной инженерной и транспортной инфраструктуры к такому земельному участку, утвержденного постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 01.04.2014 г. № 298 (ориентировочная стоимость: питьевое водоснабжение аг. Острошицы – 2355,21 руб./1 куб.м/сут., д. Бояры – 1558,58 руб./1 куб.м/сут., д. Паньшевщина – 1558,58 руб./1 куб.м/сут.; электроснабжение аг. Острошицы – 649,95 руб./1 кВт, д. Бояры – 1628,45 руб./1 кВт, д. Паньшевщина – 1628,45 руб./1 кВт; объекты транспортной инфраструктуры аг. Острошицы – 25852,32 руб./1 га, д. Бояры – 25852,32 руб./за 1 га, д. Паньшевщина – 25852,32 руб./за 1 га).

ООО «Деловая оценка» (организатор аукциона) по поручению Хойникского районного потребительского общества (продавец) извещает о проведении 1 апреля 2022 года открытого повторного аукциона по продаже имущества в 12.00 по адресу: Гомельская обл., г. Гомель, ул. Жарковского, д. 24, каб. 3-2

№ лота	Наименование имущества	Начальная цена продажи без НДС, бел. руб.	Задаток (5 % без НДС, бел. руб.)
Местоположение: г. Хойники, ул. Колесника			
23	Электрическая плита, инв. № 646	25,00	1,25
24	Электрическая сковорода, инв. № 720	43,00	2,15
Местоположение: г. Хойники, ул. Жукова, 3			
29	Набор мебели для офиса (4 ед. в наборе), инв. № 799 в составе: стол комбинированный; стол письменный одностумбовый; тумба 2-дверная; стол журнальный	79,50	3,98
30	Офисная мебель в комплекте (4 ед.), инв. № 916: стол письменный (2 шт.); стол-приставка угловой; тумба комбинированная	53,00	2,65

Продавец: Хойникское районное потребительское общество, г. Хойники, ул. Колесника, 61. Контактный телефон +375296900010. **Шаг аукциона – 5 % от начальной цены лота в фиксированной сумме.**

Для участия в аукционе необходимо:

1. Оплатить задаток на расчетный счет Организатора аукциона на ООО «Деловая оценка»: р/с BY60BELB3012132265003026000 в филиале ОАО «Банк БелВБЗ», г. Гомель, ул. Советская, 71, БИК BELVBYUX, УНП 490870026.
  2. Подать заявление организатору аукциона по установленной форме с приложением необходимых документов по адресу: г. Гомель, ул. Жарковского, д. 24, каб. 3-2, в рабочие дни с 10.00 до 13.00 и 14.00 до 17.00 по дате опубликования настоящего извещения.
- Прием заявлений для участия в аукционе заканчивается 31.03.2022 г. в 17.00.**

Для участия в аукционе предоставляются: документ, подтверждающий внесение суммы задатка (задатков) на текущий (расчетный) банковский счет, указанный в извещении, с отметкой банка, юр. лицом или индивидуальным предпринимателем (далее – ИП) Республики Беларусь – копия документа, подтверждающего государственную регистрацию этого юр. лица или ИП; инструментальный юр. лицом – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны учреждения (выписка должна быть произведена не ранее шестидесяти дней до подачи заявления на участие в торгах) либо иное эквивалентное доказательство юр. статуса в соответствии с законодательством страны учреждения и нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык; иностранным ИП – легализованный в установленном порядке документ, подтверждающий статус, с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык; представителем юр. лица Республики Беларусь – доверенность; представителем гражданина или ИП Республики Беларусь – нотариально удостоверенная доверенность; представителем иностранного юр. лица, иностранного физ. лица или ИП – доверенность, легализованная в установленном законодательством порядке, с нотариально засвидетельствованным переводом на белорусский или русский язык. При подаче документов заявителем (его представителем) предъявляется документ, удостоверяющий личность, а руководитель юр. лица – также документ, подтверждающий его полномочия.

Организатор аукциона вправе отказаться от проведения аукциона в любое время, но не позднее чем за 3 (три) дня до его проведения. В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником или для участия в нем явился только один участник, объект аукциона продается этому участнику при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 (пять) %. Участник торгов имеет право до начала торгов письменно отозвать свое заявление на участие в них. Невыявка участника торгов на торги признается отказом от участия в торгах. В этих случаях сумма внесенного им задатка возвращается организатором в течение 5 (пяти) рабочих дней со дня проведения торгов. Победителем торгов будет признан участник, предложивший более высокую цену. Лицо, являющееся победителем торгов, обязано: подписать протокол о результатах аукциона, заключить договор купли-продажи в течение 10 (десяти) календарных дней с момента подписания протокола; оплата должна быть произведена в сроки согласно заключенному договору купли-продажи. Возместить затраты на организацию и проведение аукциона и оплатить вознаграждение организатору торгов в течение 5 (пяти) рабочих дней с момента подписания протокола. Задатки, уплаченные участниками аукциона, ставшими победителями, будут учтены в счет начальной стоимости объекта. Проводится аукцион в соответствии с Положением Общества с ограниченной ответственностью «Деловая оценка» о порядке организации и проведения аукционов по продаже имущества и права на заключение договоров аренды нежилых помещений (их части).

Дополнительная информация по контактному телефону организатора аукциона: +375 (232) 34-62-36, +375 (44) 750-40-03, +375 (29) 303-30-62 и на сайте www.delooценка.by

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению открытого акционерного общества «1-я Минская птицефабрика» (продавец) проводит открытый аукцион по продаже одним лотом недвижимого имущества в составе:

- здание коровника (составные части и принадлежности: пристройка, выгульные площадки, подъездные пути), инв. № 600/С-171279 общей площадью 1898,3 кв. м;
- склад комбикорма, инв. № 600/С-171211, общей площадью 23,6 кв. м;
- сенажная траншея № 2 д. Пухляки (2000 т.) (составные части и принадлежности: боковая стенка), инв. № 600/С-171332, общей площадью 963,3 кв. м;
- навозохранилище, инв. № 600/С-171799, общей площадью 1989,0 кв. м.

Объекты расположены на земельном участке с кадастровым номером 623685800001000468 площадью 1,2659 га (право постоянного пользования) по адресу: Минская область, Минский район, Шершунский с/с, район Д. Пухляки.

Земельный участок имеет ограничения в использовании: водозащитная зона р. Гуляк, пл. 1,2659 га; охранная зона электрических сетей напряжением свыше 1000 вольт, пл. 0,0020 га.

Условия продажи Объектов:

1. Улучшение эстетического вида Объектов в течение 6 месяцев.
2. Благоустройство земельного участка, ответственного для обслуживания Объектов, и наведение на нем порядка с указанием срока.
3. Поддержание надлежащего санитарного, технического состояния Объектов и земельного участка в течение всего срока использования (эксплуатации) Объектов до их сноса (гибели).
4. Обращение в течение одного месяца с даты государственной регистрации перехода права собственности на Объекты в соответствующий исполнительный комитет для получения разрешения на разработку проектно-сметной документации, проведение проектно-исследовательских работ (в случае необходимости ее разработки).
5. Разработка проектно-сметной документации, проведение проектно-исследовательских работ в срок не позднее 6 месяцев с момента получения разрешения, если иное не предусмотрено законодательством.
6. Проведение реконструкции (строительства) Объектов в сроки, предусмотренные проектно-сметной документацией (в случае необходимости ее проведения).
7. Использование земельного участка в соответствии с действующим законодательством.

Начальная цена с НДС (20 %) – 460 366,88 бел. руб. (задаток 10 % от начальной цены – 46 036,69 бел. руб.)

Задатки перечисляются на р/с № BY55BPSB3011082600169330 000 в ОАО «Сбер Банк», г. Минск, ул. Чкалова, 181, БИК BPSBYUX, УНП 690324015, ОКПО 29250255, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации».

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата Объектов производится в течение 30 (тридцати) банковских дней со дня заключения договора купли-продажи, если иное не предусмотрено договором купли-продажи.

Победитель аукциона (единственный участник аукциона) оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов в размере 3 (трих) процентов от организационной цены продажи предмета аукциона.

Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.rif.by. Предыдущее извещение было опубликовано в газете «Звязда» от 20.01.2022.

Аукцион состоится **05.04.2022 в 12.00** по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **04.04.2022 до 16.00** по указанному адресу в каб. 320.

Тел.: (8017) 516-80-65, 516-80-64, (8029) 102-21-17, (8029) 136-31-11. **Тел. для осмотра:** 8 (017) 504 83 58, 8 (029) 116 45 01.

Брестский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» извещает о проведении повторного открытого аукциона по продаже права заключения договора аренды недвижимого имущества, принадлежащего РУП «Брестское отделение Белорусской железной дороги»

Наименование и местоположение объекта	Начальная цена продажи, руб.	Срок договора аренда
ЛОТ: «Здание котельной» с составными частями по адресу: Брестская обл., г. Брест, ул. Шоссейная, 14/3 (инвентарный номер по ЕГРМН 100/С-42071) площадью: 95,5 кв. м (здание котельной), 156,0 кв. м (плитка тротуарная), 8,41 кв. м (ворота), 152,52 кв. м (забор), 4,9 кв. м (труба дымова)	480,39	5 (пять) лет

Организатор аукциона: Брестский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», 224005, г. Брест, ул. Наганова, 10-329, тел./факс 80162 40 87 01

Аукцион состоится 04 апреля 2022 г. в 11.00 по адресу: г. Брест, ул. Наганова, 10-325

Сведения о документах, которые необходимо предоставить для участия в аукционе, правила проведения аукциона содержатся на сайте организатора аукциона www.ocenkairest.by, также можно узнать по телефонам: 8 (0162) 40-87-01, 40-87-02

Извещение о проведении аукциона размещено на сайте Государственного комитета по имуществу Республики Беларусь (<https://ai.nca.by/auction/9039>)

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ТОРГОВ

Унитарное предприятие «Могилевское отделение БелТПП» 26 апреля 2022 в 14.00 ПРОВОДИТ ТОРГИ ПО ПРОДАЖЕ СЛЕДУЮЩИХ ОБЪЕКТОВ

№ л/п	Наименование объекта продажи	Начальная цена продажи с учетом НДС 20 %, белорусских рублей	Задаток, белорусских рублей
Лот № 1	Автомобиль «HONDA CR-V», тип ТС – легковой джип, год выпуска – 2004, регистр. знак – 4383 АО-6, кузов (рама) № SHSRD78414U207783, цвет – серебристый	12 120,00 (двенадцать тысяч сто двадцать рублей 03 копейки)	1 212,00 (одна тысяча двести двадцать рублей 00 копеек)

Собственник имущества: ОАО «Лента», г. Могилев, ул. Чельюскинцев, д. 65, УНП 700002794, тел. для осмотра объекта продажи +375296311738.

Организатор торгов: Унитарное предприятие по оказанию услуг «Могилевское отделение Белорусской торгово-промышленной палаты», г. Могилев, ул. Цюльковского, 1.

Место проведения торгов: г. Могилев, ул. Цюльковского, 1, к. 112. Лот № 1 продается без условий на торгах в форме открытого аукциона с применением метода повышения начальной цены, с шагом 5 (пять) процентов от предыдущей названной аукционистом цены.

Победителем торгов признается участник, предложивший наивысшую цену.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, представившие организатору торгов, в сроки, указанные в извещении, следующие документы: заявление на участие в торгах; копии учредительных документов (для юридических лиц) и свидетельства о регистрации (для физических лиц и индивидуальных предпринимателей); доверенность представителя юридического лица (кроме случаев, когда юридическое лицо представляет его руководитель); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения торгов; соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения торгов (в двух экземплярах); копию платежного поручения о внесении задатка, заверенную банком.

Задаток перечисляется на расчетный счет унитарного предприятия «Могилевское отделение БелТПП» р/с № BY55PJCUB30123018571000000933 в

«Приорбанк» ОАО, ЦБУ 300 г. Могилев, БИК: PJCUBYUX, УНП 700016628; физическим лицам – предъявить паспорт; иные документы в соответствии с Положением о порядке организации и проведения торгов по продаже объектов, находящихся в собственности юридических лиц и индивидуальных предпринимателей Республики Беларусь, организующих унитарным предприятием «Могилевское отделение Белорусской торгово-промышленной палаты».

Условия регистрации, участия в торгах размещены на интернет сайте продавца по адресу: www.mogilev.ccl.by.

Срок заключения договора купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) – в течение 10 календарных дней после проведения торгов.

Срок оплаты предметов торгов на условиях заключенного договора купли-продажи.

Торги состоятся **26 апреля 2022 г.** в 14.00 по адресу: г. Могилев, ул. Цюльковского, 1, к. 112, Унитарное предприятие «Могилевское отделение БелТПП».

Срок подачи заявления: с момента выхода публикации настоящего извещения в рабочие дни с 9.00 до 12.00 и с 14.00 до 15.00 по адресу: г. Могилев, ул. Цюльковского, 1, к. 104.

Последний срок подачи заявления – **25 апреля 2022** до 12.00.

Регистрация участников торгов **26 апреля 2022** с 13.30 до 14.00 по адресу: г. Могилев, ул. Цюльковского, к. 104, Унитарное предприятие «Могилевское отделение БелТПП».

Телефон для справок: (0222) 778042, +375 0296927492 (A1).

**Гродненский филиал
РУП «Институт недвижимости
и оценки»****ИЗВЕЩАЕТ О ПОВТОРНОМ АУКЦИОНЕ**

ЛОТ 1:

- капитальное строение, инв. № 452/С-5167 (назначение – здание специализированное розничной торговли (магазин), наименование – магазин), общей площадью 92,4 кв. м, расположенное по адресу: Зельвенский с/с, д. Мадейки;

- капитальное строение, инв. № 452/С-5168 (назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ (склад магазина), наименование – склад), общей площадью 39,4 кв. м, расположенное по адресу: Зельвенский с/с, д. Мадейки.

Лот № 1 расположен на земельном участке, кадастровый номер 42268200320200042, площадью 0,0650 га по адресу: Зельвенский с/с, д. Мадейки.

Начальная цена продажи лота – 2 000 руб. (две тысячи рублей) с учетом НДС.

Сумма задатка – 333,33 руб. (триста тридцать три рубля тридцать три копейки)

ЛОТ 2:

- капитальное строение, инв. № 452/С-5530 (назначение – здание специализированное розничной торговли (магазин), наименование – магазин), общей площадью 191,0 кв. м, расположенное по адресу: Зельвенский с/с, д. Кривокозно;

- капитальное строение, инв. № 452/С-5531 (назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ (склад магазина), наименование – склад магазина), общей площадью 31,0 кв. м, расположенное по адресу: Зельвенский с/с, д. Кривокозно.

Лот № 2 расположен на земельном участке, кадастровый номер 42268200310200096, площадью 0,1644 га по адресу: Зельвенский с/с, д. Кривокозно.

Начальная цена продажи лота – 4 500 руб. (четыре тысячи пятьсот рублей) с учетом НДС.

Сумма задатка – 750 руб. (семьсот пятьдесят рублей)

ЛОТ 3:

- капитальное строение, инв. № 452/С-5158 (назначение – здание специализированное розничной торговли (магазин), наименование – капитальное строение), общей площадью 77,6 кв. м, расположенное по адресу: Зельвенский с/с, д. Конно;

- капитальное строение, инв. № 452/С-5159 (назначение – здание специализированное складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ (склад магазина), наименование – склад магазина), общей площадью 42,7 кв. м, расположенное по адресу: Зельвенский с/с, д. Конно;

- оборудование: охранная сигнализация, аппарат бытовой отопительный АОТВ-10.

Лот № 3 расположен на земельном участке, кадастровый номер 422682002602000143, площадью 0,1029 га по адресу: Зельвенский с/с, д. Конно.

Начальная цена продажи лота – 4 500 руб. (четыре тысячи пятьсот рублей) с учетом НДС.

Сумма задатка – 750 руб. (семьсот пятьдесят рублей)

Продавец – Зельвенский филиал Гроднооблплотрестобства, 231940, г. п. Зельва, ул. Советская, 25, тел. 2-45-34

Организатор торгов – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Гродно, ул. Врублевского, д. 3, каб. 209, тел. 8-0152-55-87-70

Условия проведения аукциона – аукцион без условий. Срок заключения договора купли-продажи – не позднее 20 рабочих дней с момента подписания протокола аукционных торгов

Номер р/с для перечисления задатка – BY44BLBB3012050083322 5001001 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по Гродненской области, код банка BLBBVY2X, УНП 500833225

Аукцион состоится 07 апреля 2022 г. в 11.00 по адресу: Гродненская область, г. Гродно, ул. Врублевского, 3

Порядок регистрации в качестве участника аукциона и правила проведения аукциона содержатся на сайте организатора аукциона <https://grino.by/auction>.

Объявление о проведении первого аукциона было размещено в газете «Звезда» от 02.02.2021 г.

Заявления на участие принимаются по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, каб. 209, с 8.30 до 17.30 (понедельник – четверг) и с 8.30 до 16.30 (пятница). Обед с 12.30 до 13.16

Последний день приема заявлений – 05 апреля 2022 г. до 15.00

Телефон для справок: 55-87-71 – Гродненский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» <https://grino.by/auction>

**Антикризисный управляющий частное предприятие
«АНТИКРИЗИСТИМ»**

объявляет о проведении открытых торгов в форме аукциона ПО ПРОДАЖЕ НЕДВИЖИМОГО ИМУЩЕСТВА ООО «ЦентрИнвест» (дата торгов: 25.04.2022 в 10.00).

Место проведения торгов: **г. Минск, ул. Б. Берута, 35, оф. 517, тел. 8029 3360872.**

Подробная информация о дате, времени и порядке проведения торгов, предлагаемых к продаже лотов, начальной цене и размере задатков, продавец и организаторе, иная информация, требуемая в соответствии с законодательством, размещены в Едином государственном реестре сведений о банкротстве: <http://bankrot.gov.by>.

УНП 391428254

01.04.2022 г. в 12.00 состоится внеочередное общее собрание акционеров ОАО «Польсезжилстрой».

Повестка дня

1) О внесении и утверждении изменений в устав общества.

2) О совершении сделок общества.

Место нахождения ОАО «Польсезжилстрой»: г. Брест, ул. Кижеватова, 60.

Место проведения собрания: г. Брест, ул. Кижеватова, 60.

Время регистрации в день проведения собрания с 11.30 до 12.00.

При себе необходимо иметь документ, удостоверяющий личность (для представителя акционера – доверенность). Дата сбора реестра акционеров: 21.03.2022.

С материалами собрания можно ознакомиться в рабочие дни, начиная с 23.03.2022 г. (с 14.00 до 16.00) по месту нахождения общества.

Наблюдательный совет.

УНП 200059191

ЗАО «БелБанкротАукцион»,

организатор торгов по продаже имущества ОАО «Телеханский завод стolarsких изделий» (УНП 200099487),

объявляет о проведении **05.05.2022 г.** в 09.00 публичных торгов в электронной форме на электронной торговой площадке bankrottorg.by

Перечень предметов торгов публично размещен по ссылке: <https://bankrottorg.by/wp-content/uploads/2022/03/spisok-imushhestva-telehanskij-zsi.pdf>

Ознакомиться с предметом торгов можно в рабочее время, предварительно связавшись с контактным лицом по тел. +375 (29) 254-53-88;

Продавец: ОАО «Телеханский завод стolarsких изделий»;

Организатор торгов: ЗАО «БелБанкротАукцион», 220015, г. Минск, ул. Гурского, д. 226, комн. 501; +375296083100; contact@bankrottorg.by.

Для участия в торгах необходимо уплатить задаток в размере 10 % от начальной стоимости лота не позднее **04.05.2022 г.** на р/с BY16 UNBS 3012 0116 4010 0000 8933, в ЗАО «БС Банк», БИК UNBSBY2X, УНП 193417884, получатель – ЗАО «БелБанкротАукцион». Назначение платежа: задаток за участие в торгах по лоту № (номер лота).

Заявления на участие в торгах принимаются с **9.00 22.03.22 по 17.00 04.05.22** организатором торгов: ЗАО «БелБанкротАукцион», 220015, г. Минск, ул. Гурского, д. 226, комн. 501; +375296083100; contact@bankrottorg.by.

Перечень документов, прилагаемых к заявлению на участие в торгах:

- свидетельство о государственной регистрации юр. лица (ИП);

- устав юридического лица;

- решение высшего органа управления юридического лица об участии в торгах, о заключении договора купли-продажи предмета публичных торгов в электронной форме, по итогам их проведения;

- для физических лиц: 31, 32, 33 стр. паспорта.

Организатор торгов может отказаться от проведения торгов не позднее чем за пять дней до даты проведения торгов.

Оформление участия в торгах в соответствии с регламентом ЭТП. Победителем торгов признается лицо, предложившее наивысшую цену за предмет торгов.

Оформление результатов торгов в соответствии с регламентом ЭТП в день проведения торгов.

В случае признания торгов несостоявшимися предмет торгов может быть продан единственному участнику, подавшему заявление на участие в торгах (предметен на покупку), при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Затраты на организацию и проведение электронных торгов составили: за размещение объявления о проведении торгов в базе данных ЕПРСБ 120,00 бел. руб., стоимость размещения объявления в Журнале «Судебный вестник Плюс: экономическое правосудие» согласно счету-фактуре, стоимость размещения объявления в газете «Звезда» согласно счету-фактуре, за оценку 716,15 бел. руб. с НДС пропорционально по каждому лоту; аукционный сбор: 7 % от цены реализации предмета торгов.

Срок подписания договора купли-продажи: в течение пяти рабочих дней с даты проведения электронных торгов.

Срок оплаты по договору купли-продажи: в течение тридцати календарных дней с даты проведения электронных торгов.

УНП 200099487

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению ОАО «Слущкий Агросервис» (продавец) проводит повторный открытый аукцион

ПО ПРОДАЖЕ СТОЛОВОЙ № 5

(составные части и принадлежности: 3 пристройки, тентовый навес, холодная пристройка, 2 склада, гараж, сарай, 2 навеса), общей площадью 788,2 кв. м с инв. № 640/С-27566, расположенной на земельном участке с кадастровым номером 62465010000106161 (право постоянного пользования) площадью 0,4158 га по адресу: Минская область, г. Слущк, ул. Ленина, 145.

Земельный участок имеет ограничения в использовании, устанавливаемые в отношении недвижимого имущества в связи с обслуживанием линий электропередачи, трубопроводов и иных инженерных сооружений, пл. 0,0164 га.

Объект обременен договором аренды по 20.05.2025 (дополнительную информацию можно получить у организатора аукциона).

Начальная цена с НДС (20 %) – 350 640,00 бел. руб.

Начальная цена снижена на 40 %. Задаток 10 % от начальной цены – (35 064,00 бел. руб.)

Задатки перечисляются на р/с № BY55BPSB301210826001693 3000 в ОАО «Сбер Банк», г. Минск, ул. Чкалова, 18/1, БИК BPSB-BY22 УНП 690324015, ОКПО 29250255. Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации».

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата объекта производится в течение 30 (тридцати) банковских дней после проведения аукциона, если иное не предусмотрено договором купли-продажи.

Победитель (единственный участник) аукциона оплачивает Организатору аукциона вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результативного аукциона, в размере 3 (трех) процентов от окончательной цены продажи предмета аукциона.

Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.rlt.by.

Предшествующие извещения были опубликованы в газете «Звезда» от 19.01.2022, 04.03.2022.

Аукцион состоится **06.04.2022 в 14.00** по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по **05.04.2022 до 16.00** и каб. 320 по указанному адресу.

Тел.: (8017) 516-80-65, 516-80-64, (8029) 102-21-17, 136-31-11.

Тел. для осмотра (8044) 545 37 36.

УНП 600043898

**ИЗВЕЩЕНИЕ ОБ ОТКРЫТОМ АУКЦИОНЕ
по продаже не завершенного строительством жилого дома
и земельного участка в частную собственность для строительства
и обслуживания одноквартирного жилого дома в г. Гродно
26 апреля 2022 года**

№ лота	Местонахождение земельного участка, его кадастровый номер	Площадь земельного участка (га)	Характеристика (описание) не завершенного строительства капитального строения	Ориентированные расходы по подготовке документации для проведения аукциона, руб.	Начальная цена предмета аукциона (в том числе: начальная цена не завершенного строительства капитального строения; земельного участка), руб.	Сумма задатка, руб.
1*	Гродненская область, г. Гродно, ул. Волейбольная, 8 (У-76, микрорайон «Барановичи 5,6»), 440100000003004617	0,0999	Незавершенное незаконсервированное капитальное строение, наружная площадь (площадь застройки): 151 (151) кв. м. Степень готовности 11 %. Фундамент: бетон	362,75	26 994,53 (7 623,92; 19 370,61)	5 300
2*	Гродненская область, г. Гродно, ул. Аланаса Цыхуна, 21 (У-278, микрорайон «Заболотье»), 440100000002007158	0,0996	Незавершенное незаконсервированное капитальное строение, наружная площадь (площадь застройки): 88 (88) кв. м. Степень готовности 7 %. Фундамент: железобетон	349,65	33 321,06 (5 333,46; 27 987,60)	6 600
3*	Гродненская область, г. Гродно, ул. Ручеевая, 43 (У-331, микрорайон «Барановичи 5,6»), 440100000003004650	0,1016	Незавершенное незаконсервированное капитальное строение, наружная площадь (площадь застройки): 170 (170) кв. м. Степень готовности 11 %. Фундамент: железобетон	358,85	27 781,95 (8 081,71; 19 700,24)	5 500

* – Земельный участок предоставляется в частную собственность для строительства и обслуживания одноквартирного жилого дома. Инженерные коммуникации на участке отсутствуют. Возможность подключения к внеплощадочным сетям водоснабжения, газоснабжения, электроснабжения и пр., и точки подключения определяются проектом. Земельный участок может иметь ограничения и обременения. Назначение земельного участка в соответствии с единой классификацией назначения объектов недвижимого имущества: земельный участок для размещения объектов завершенной застройки (строительства и обслуживания жилого дома, обслуживания зарегистрированной организацией по государственной регистрации недвижимого имущества, прав на него и сделок с ним квартиры в блокированном жилом доме). Условья, предусмотренные в решении о формировании земельного участка для проведения аукциона и предоставлении его

победителю аукциона либо единственному участнику несоостоявшегося аукциона: внесение платы за предмет аукциона; возмещение затрат на организацию и проведение аукциона, в том числе расходов, связанных с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения; обращение за государственной регистрацией прав на земельный участок в РУП «Гродненское агентство по государственной регистрации и земельному кадастру» в двухмесячный срок после утверждения протокола о результатах аукциона либо признания аукциона несоостоявшимся; продолжить строительство жилого дома. Победитель аукциона обязан возместить затраты в соответствии с решением Гродненского горисполкома от 30.05.2019 г. № 371 – «О возмещении затрат на строительство объектов распределительной инженерной и транспортной инфраструктуры».

Организатор аукциона: коммунальное унитарное предприятие по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости».

Для участия в аукционе необходимо: внести задаток в указанном размере, перечисляемый на расчетный счет BY24 АКВВ 3012 0000 4181 0400 0000 Гродненское областное управление № 400 ОАО «АСБ Беларусбанк», г. Гродно, БИК АКВВY2X, УНП 590727594, получатель – коммунальное унитарное предприятие по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости»;

задаток вносится в белорусских рублях в сумме согласно настоящему извещению; представить в коммунальное унитарное предприятие по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости» следующие документы: заявление на участие в аукционе установленной формы; документ, подтверждающий внесение суммы задатка; подписанное соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах) установленной формы, включающее обязательство по уплате в соответствии с законодательством штрафных санкций и иные требования; дополнительно представляются: гражданскому – копия документа, содержащего его идентификационные сведения, без нотариального засвидетельствования; представителю гражданина – нотариально удостоверенная доверенность; представителю или уполномоченным должностным лицом негосударственного юридического лица РБ – доверенность, выданная юристом, документ, подтверждающий полномочия должностного лица, копии документов, подтверждающих государственную регистрацию юридического лица, без нотариального засвидетельствования, документ с указанием банковских реквизитов юридического лица. При подаче документов на участие в аукционе граждане

Республики Беларусь предъявляют паспорт гражданина Республики Беларусь, а представители граждан – документ, удостоверяющий личность.

Аукцион состоится 26 апреля 2022 года в 12.00 по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2/1 (актовый зал).

Прием документов, консультации по вопросам участия в аукционе и ознакомления с имеющейся документацией осуществляются по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2/1, кабинет № 117 с 28 марта по 20 апреля 2022 года включительно в рабочие дни с 08.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00.

Аукцион проводится в соответствии с Положением о порядке продажи, не завершенных строительством незаконсервированных жилых домов, дан с публичных торгов, утвержденное постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 23.03.2018 г. № 220. Торги в отношении каждого земельного участка проводятся при условии наличия двух или более участников. Победителем торгов по каждому предмету аукциона признается участник, предложивший наиболее высокую цену. Победитель торгов либо единственный участник несоостоявшегося аукциона, выразивший согласие на приобретение земельного участка, как единственный, подвывая заявление на участие в аукционе, в течение 10 рабочих дней со дня утверждения протокола о результатах аукциона обязан признания аукциона несоостоявшимся обязан: внести плату за земельный участок; возместить организатору аукциона затраты на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимыми для его проведения (информация о данных затратах, порядке их возмещения доводится

до сведения участников аукциона до его начала при заключительной регистрации под роспись); выполнить условия, предусмотренные в решении об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлении его в частную собственность победителю аукциона либо единственному участнику несоостоявшегося аукциона. После совершения названных действий, но не позднее 2 рабочих дней, Гродненский горисполком выдает победителю аукциона либо единственному участнику несоостоявшегося аукциона выписку из решения об изъятии земельного участка для проведения аукциона и предоставлении его в частную собственность победителю аукциона либо единственному участнику несоостоявшегося аукциона, удостоверяющую силу.

Осмотр земельного участка на местности производится желающими самостоятельно в удобное для них время.

Контактные телефоны: + 375 (152) 626055, 626056.

Адреса сайтов: Государственного комитета по имуществу РБ http://gki.gov.by/ru/auction-aunif_object/; Гродненского областного исполнительного комитета <http://region.grodno.by>; Гродненского городского исполнительного комитета <http://www.grodno.gov.by>; ГТ «Гродненский центр недвижимости» <http://gcn.by>

Аляксандр КАЗЕКА:

«ПА ТВОРАХ МОЖНА МЕРКАВАЦЬ НЕ ТОЛЬКІ ПРА ТАЛЕНТ АЎТАРА, АЛЕ І ПРА ЯГО ЧАЛАВЕЧЫЯ ЯКАСЦІ І ГРАМАДЗЯНСКЮ ПАЗІЦЫЮ»

Літаратурная Магілёўшчына налічвае шмат вядомых імёнаў і адметных традыцый. Літаратуразнаўцы пачынаюць распавядаць пра яе ажно з шаснаццатага стагоддзя, калі тут была створана Баркулабаўская хроніка. І сёння тут жыве і працуе шмат беларускіх літаратараў, адбываюцца цікавыя праекты, захоўваецца памяць пра слаўных папярэднікаў. Пра гэта чытачам «Звязды» расказвае старшыня Магілёўскага абласнога аддзялення Саюза пісьменнікаў Беларусі, вядомы паэт і перакладчык Аляксандр КАЗЕКА.

— *Магілёўскае аддзяленне Саюза пісьменнікаў БССР было створана яшчэ ў 1960-м, яго доўгі час ўзначальваў паэт-франтавік Аляксей Пысін. Як шануецца яго памяць і памяць іншых пісьменнікаў — ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны, на Магілёўшчыне?*

— На жаль, з Аляксеем Васільевічам Пысіным, які ўзначальваў нашу пісьменніцкую суполку з 1974 да 1981 года, пры яго жыцці мне пазнаёміцца не давялося. У сярэдзіне сямідзясятых я, вясковы хлопчэц, пасля заканчэння сярэдняй школы паехаў вучыцца ў ваенную навучную ўстанову ў горад Ароп і вярнуўся на Радзіму толькі ў другой палове васьмідзясятых. Але Магілёўшчына шануе памяць нашага вядомага пісьменніка-франтавіка. Штогод, разам з абласной бібліятэкай імя У. І. Леніна, мы праводзім Пысінскія чытанні. Па выніках у бібліятэцы выдаецца зборнік матэрыялаў.

У гонар Аляксея Пысіна названа вуліца ў Магілёве, на доме, у якім ён жыў, размешчана мемарыяльная дошка. Нашы пісьменнікі наведваюць магілу Аляксея Васільевіча: калі з моладдзю, каб расказаць ім пра слаўтага земляка, ды і парадак наведзіць, а калі сваім гуртам, разам з тымі, хто асабіста ведаў Пысіна, каб успомніць таварыша, пагаварыць аб літаратуры, аб жыцці.

На літаратурным небасхіле Магілёўшчыны нязгасна гарыць зорка яшчэ аднаго слаўтага паэта — ветэрана Вялікай Айчыннай вайны: народнага паэта БССР Аркадыя Куляшова, імя якога носіць Магілёўскі дзяржаўны ўніверсітэт. Абапіраючыся на ўсебаковую падтрымку з боку рэктара ўніверсітэта Дзяніса Духа, мы разам з штогод праводзім Куляшоўскія чытанні і літаратурны конкурс «І кружыцца планета Куляшова».

Сярод пісьменнікаў Магілёўшчыны — ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны — варты адзначыць яшчэ Васіля Матэвушва, які ўзначальваў магілёўскую пісьменніцкую суполку ў 1971—1974 гадах імя яго носіць вуліца і завулак у Магілёве; Аляксандра (Алесья) Адамовіча, які хоць і не нарадзіўся на Магілёўшчыне, але цесна з ёю звязаны і пахаваны на могілках в. Глуша, побач з бацькамі. Помнік Алесю Адамовічу быў адкрыты 9 лістапада 2019 года ў Глушы Бабруйскага раёна.

Час няўмольна ідзе наперад і, на жаль, на сённяшні дзень няма ўжо з намі пісьменнікаў, якія неслі праду пра гадзі ваеннага ліхалецця, як той казаў, з першых вуснаў.

— *Якія важныя праекты і акцыі Магілёўскага абласнога аддзялення СПБ запланаваныя ў Год гістарычнай памяці?*

— Гэта першы за ўсё літаратурна-пластычны спектакль «Песня роднай зямлі», які зрабілі наву-

чэнцы Магілёўскага дзяржаўнага каледжа мастацтваў — удзельнікі тэатральнай студыі «Отражение» (кіраўнік Алена Ярашук) па маіх паэмах «Медуница» і «Марыйка». Першае прадстаўленне адбылося 17 сакавіка, падчас тыдня спалення вёсак, у Кіраўску.

Разам з Магілёўскай абласной філармоніяй плануем штоквартальна праводзіць музычна-літаратурныя вечары «Я словам і песняй з Радзімай заўсёды» з выездам у Жыліцкі палацава-паркавы комплекс.

Выконваючы рашэнне чарговага пленума Саюза пісьменнікаў Саюзнай дзяржавы, які адбыўся ў Магілёве 3-4 кастрычніка 2019 года, на чэрвень запланавана Міжнародная патрыятычная акцыя «Эта нужно — не мертвым! Это надо — живым!», прысвечаная году гістарычнай памяці і памяці Канстанціна Сіманавы. Конкурс у межах дадзенай акцыі ўжо адкрыты.

Рыхтуем таксама да ўдзелу ў мерапрыемствах, прысвечаных 80-годдзю спалення вёскі Боркі Кіраўскага раёна, яны пройдуць 15 чэрвеня 2022 года.

Разам з Магілёўскім абласным аддзяленнем ГА «Беларускі фонд міру» мы распачалі маладзёжны конкурс беларускамоўнага верша «З табой маё слова, Радзіма!». Прысвечаны Году гістарычнай памяці і 140-годдзю з дня нараджэння слаўтых песняроў Беларусі Янкі Купалы і Якуба Коласа. Для пераможцаў конкурсу арганізуем паездкі ў Купалы і Якуба Коласа ў Мемарыяльны запаведнік «Ляўкі» і ў філіял Дзяржаўнага літаратурна-мемарыяльнага музея Якуба Коласа «Мікалаеўшчына», дзе таксама правядзём шэраг мерапрыемстваў.

— *Якія яшчэ існуюць на Магілёўшчыне літаратурныя прэміі і конкурсы?*

— Іх праводзіцца нямаля. Так, за перыяд 2016—2021 гадоў праведзена больш за 40 конкурсаў, арганізаваных намі і з нашым удзелам. Варты адзначыць конкурсы, прысвечаныя Раству Хрыстову і Вялікадню, якія мы праводзім разам з Магілёўскай епархіяй. Сёлета нават запланавалі прэсскі конкурс крытыкі на творы нашых пісьменнікаў. Гроўмяна адзначыць, што з году ў году ўсё больш магілёўскай моладзі адгукаецца на нашы прапановы. І расце якасць твораў. Літаратары добра ведаюць прымаўку «як мы дыхаем, так і пішам». Таму па творы можна меркаваць не толькі аб таленце аўтара, але і шмат сказаць пра яго чалавечыя якасці і грамадзянскую пазіцыю.

Найлепшыя творы друкуюцца на літаратурнай старонцы «Натхненне», якая штомесяц выходзіць у абласной грамадска-палітычнай газеце «Магілёўскія ведамасці». А лепшыя з лепшых друкуюцца ў літаратурным альманыху «Прыдняп-роўе. Магілёўшчына літаратур-

ная». У чарговым альманыху, які выйшаў з друку ў канцы 2021 года, ў рубрыцы «Новыя імёны» — творы 15 маладых аўтараў.

Асобнай літаратурнай прэміі ў нашай вобласці, на жаль, пакуль што няма. Але найлепшыя з твораў прадстаўляюцца на спецыяльную прэмію Магілёўскага гарадскога выканаўчага камітэта «Дасягненне» ў намінацыі «Літаратурная дзейнасць». За апошнія гады лаўрэатамі гэтай прэміі сталі пісьменнікі Вольга Бялова, Алесь Казека, Алена Кісель, Валяціна Габрусева, Жанна Усцінава.

— *Як Магілёўскае аддзяленне СПБ вядзе работу з моладдзю?*

— На базе Магілёўскай абласной бібліятэкі імя Леніна была створана літаратурная гасцёўня «Магія слова», якую вядзе член савета аддзялення, кандыдат філалагічных навук Алена Кісель. Першапачаткова літгасцёўня задумвалася для работы з творчай моладдзю. Як месца, дзе пісьменнікі-пачаткоўцы маглі б сустрэцца з пісьменнікамі сталымі, прачытаць свае творы, абмеркаваць іх, атрымаць пэўныя веды па тэорыі літаратуры. Аднак вельмі хутка высветлілася, што яна стала цікавай не толькі для творчай моладзі. На жаль, з-за эпідэмічнай сітуацыі гасцёўня пакуль што «пераехалася» ў інтэрнэт, але, як паказвае практыка, тут кола яе наведвальнікаў толькі пашыраецца.

Важна адзначыць магчымасць выхавання моладзі праз маладзёжныя літаратурныя аб'яднанні. Яны прыклад — гэта літаратурнае аб'яднанне «Натхненне» пры МДУ імя А. А. Куляшова, якое ўзначальвае член савета аддзялення, кандыдат філалагічных навук Наталія Міхальчук. Прывіццё інтарэсу да дзіцячай літаратуры вядзецца праз узоруную тэатральную студыю «В тачку!», якой кіруе член савета аддзялення Вольга Бялова.

— *Пасля выхаду ў запас з вайскавай службы вы працавалі настаўнікам. Ці часта вы гасці ў школах пісьменнікаў і вашага аддзялення, пра што найперш трэба размаўляць з сучаснымі дзецьмі?*

— У сярэднім за год пісьменнікі аддзялення праводзяць 600—700 сустрэч. Многа гэта ці мала, мяркуючы самі. А калі на мой погляд, то справа не столькі ў колькасці праведзеных сустрэч, колькі ў іх якасці. Важней не тое, пра што размаўляць з дзецьмі, а як размаўляць. Вядома, падчас падрыхтоўкі

да сустрэчы вызначаеш асноўную тэму і мэты. Але калі палічыць, што гэтага дастаткова — то, хутэй за ўсё, такая выснова будзе памылковай. А вось калі табе ўдалося пранікнуць у дзіцячы чуйны душы, то яны закідаюць цябе рознымі пытаннямі. А каб тое здарылася, з дзецьмі трэба размаўляць не з пункту гледжання нашай «дарослай» логікі, а сэрцам. «Будзьце як дзеці» — казаў нам Гасподзь. Гэта, на мой погляд, і ёсць той залаты ключчык, які адкрые любое дзіцячае сэрца насустрач.

— *Як выхоўваць цікавасць і павагу да роднай мовы ў сённяшнім складаным, глабалісіцкім свеце?*

— Павага да роднай мовы ўбіраецца з малаком маці. Гэтак жа, як і любоў да Радзімы, да роднай зямлі. Не вырашыць такую праблему, калі яна ёсць, вокалгненна. А вырашаць трэба. Бо мова — адна з асноватворных прыкмет існавання нацыі. Я ўпэўнены, што гэтай праблемай сур'ёзна і адказна займаецца наша дзяржава.

Хто навучыць дзіцяці любіць і шанавець родную мову? Вядома ж маці, бацька, школа і гэтак далей. Адсюль і пачаць. Па-першае: выбудоўваць сістэму адукацыі, пачынаючы з дзіцячага садка і да апошняга дня вучобы ў ВНУ, у адпаведнасці з дзяржаўнымі задачамі. Тым больш, і я ўжо гэта казаў не раз, у нас ёсць той ўзрэх за аснову — гэта прызначаны ў свой час найлепшай у свеце савецкай сістэма адукацыі, разумела, адаптаваная да сучаснага моманту (так здарылася, што ў нашай сям'і каля дзесяці настаўнікаў розных пакаленняў). І, па-другое, прывіць гэтую любоў да роднай мовы пакаленню маладых бацькоў, станаўленне якіх праходзіла якраз у «ліхія дзевяностыя і нульвяты» з усімі адсюль наступствамі. Ёсць яшчэ і трэцяе: вырашаючы гэтыя задачы, недапушчальна даходзіць да дыскрымінацыі мовы рускай, таксама дзяржаўнай мовы, вызначанай Канстытуцыяй.

— *Вы аўтар паэмы «Марыйка», заснаванай на гісторыі вайшай уласнай сям'і. Наколькі было эмацыянальна цяжка працаваць над такім матэрыялам? Ці атрымаўся твор дакументальны?*

— Менавіта твор непасрэдна задумі напісаць гэты твор у мяне было. Першыя радкі прышлі зняначай і... на некалькі тыдняў перанеслі мяне ў іншы свет. Я амаль што не спаў і не хацеў есці. Я быў там, у далёкім 1942-м, разам з жыхарамі вёскі Боркі, разам са сваімі сваякамі. Амаль найвябачы карнікаў і жахі, што перажывалі людзі. Як мне ўжо потым сказаў мой добры сябра — першы чытач і рэдактар гэтага твора, таленавіты паэт і літаратуразнавец Сяргей Украінка: «Я баяўся, што ты не вытрымаеш, звар'ячеш». Што датычыцца дакументальнасці, то хачу сказаць толькі тое, што імёны і падзеі адпавядаюць рэальнасці. Але выўлена гэта ўсё мастацкімі сродкамі. Такі вося сінтэз атрымаўся — дакументальнасці і мастацкасці. Можна, таму так гэта ўсё здарылася, што маці назвала нас, сваіх дзіцяй: мяне — Аляксандрам, у памяць пра свайго

брата Шурку, а маю старэйшую сястру — Вольгай, у памяць пра сваю спаленую сястрычку Вольгу. Не ведаю...

— *Гучала меркаванне, што з адыходам літаратараў-франтавікоў адыдзе і «сапраўдная» літаратура пра Вялікую Айчынную вайну. Маўляў, толькі сведкі маюць права пра яе пісаць... Але, зразумела, і наступныя пакаленні звяртаюцца да гэтай тэмы. Якія новыя ракурсы, падыходы тут могуць з'явіцца?*

— Што датычыцца думкі пра тое, што толькі сведкі могуць пісаць пра вайну... Уладзімір Высоцкі не ўдзельнічаў у вайне. Аднак у яго песнях яна ўвасобілася з такой сілай, з такім жырым болям, што франтавікі шчыра лічылі яго сапраўдным салдатам вайны. З іншага боку, літаратура ведае выпадкі, калі на ўдзельнікаў вайны ўплываў «эфэкт сведкі», і яны стваралі творы, далёкія ад гістарычнай праўды. Справа, як мне здаецца, больш у глыбіні і сіле літаратурнага пражывання, у здольнасці аўтара паглыбіцца ў эпоху, у падзеі, адчуць іх па-сапраўднаму.

— *Быў час, калі вы працавалі ў Магілёўскай філармоніі... Наколькі цесна на Магілёўшчыне супрацоўнічаюць з пісьменнікамі прадстаўнікамі іншых відаў мастацтва?*

— Мы пішам тэксты для песень, якія гучаць на Магілёўшчыне і далёка за яе межамі. Членам савета нашага аддзялення Алёнай Беланожкай напісана і зарэгістравана больш за 100 песень. Валяціна Габрусева напісала каля 200 песень, вельмі цудоўна выконвае іх сама. Дарэчы, песня на мае словы «Чыстыя рукі, гараче сэрце, холадная голова» ў выкананні артыста Магілёўскай абласной філармоніі Паўла Любчанкі летас заняла першае месца на Рэспубліканскім фестывалі-конкурсе «Сэрцем прычастны». Песня «За Беларусь» Наталі Азаранкі ўвайшла ў рэпертуар «Песняроў».

Мы плёна супрацоўнічаем з тэатрамі. Так, п'еса члена савета нашага аддзялення Вольгі Бяловай «Прыгоды Заранкі і Янкі» ішла на сцэне Нацыянальнага акадэмічнага драматычнага тэатра Янкі Купалы, а п'еса «Пчола Зуза» доўга жыла ў Магілёўскім абласным ляльчым тэатры. Магілёўская абласная філармонія паставіла мюзікл «Вянок на вядзе» на словы Алёны Беланожкі. Прэм'ера мюзікла адбылася ў 2021 годзе на штогадовым фестывалі «Александрыя збірае сяброў».

Варта адзначыць стварэння намі сумесна з Магілёўскім дзяржаўным каледжам мастацтваў літаратурна-музычнаму кампазіцыю «Марыйка» і літаратурна-пластычны спектакль «Песня роднай зямлі» па маіх творах. Гэтыя імпрэзы маюць шырокі рэзананс і з'яўляюцца важнай часткай патрыятычнага выхавання ў рэгіёне.

Сёлета да 150-годдзя вядомага мастака Вітольда Бялыніцкага-Бірулі плануем таксама разам з абласным мастацкім музеем імя Паўла Масленікава зрабіць кнігу, у якой карціны будучыя суправаджаць вершамі нашых пісьменнікаў.

Падрыхтавала
Людміла РУБЛЕУСКАЯ.

Юбілей

НЕ СПЫНІЦЬ ПЛЫНЬ ПЕРАЕМНАСЦІ

«Гомельскай праўдзе» — 105 гадоў

Сёння, 22 сакавіка, 105-годдзе з дня выхаду свайго першага нумара адзначае найстарэйшая газета Беларусі «Гомельская праўда». Яе рэдакцыя адкрылася ў 1917 годзе ў Палацы Румянцавых і Паскевічы. Выпускаяцца газета пачала пад назвай «Весткі Гомельскага Савета рабочых і салдацкіх дэпутатаў». Але вось ужо амаль 85 гадоў выданне выходзіць пад сваёй выдомай і звыклай назвай. «Гомельская праўда» сёння — гэта не толькі брэнд на рынку беларускіх СМІ, але і вядомая ў краіне школа прафесійнай журналістыкі. З нагоды святочнай даты — наша размова з галоўным рэдактарам газеты, старшынёй Гомельскай абласной арганізацыі Беларускага саюза журналістаў Сяргеем БЯСПАЛЫМ.

таму ў нас з'явіўся Выдавецкі дом «Гомельская праўда». Паспяхова працуем на рынку паліграфічных і выдавецкіх паслуг. Першымі з абласных газет краіны запусцілі свой інтэрнэт-сайт, сёння гэта зарэгістравана СМІ і папулярны партал «Праўда Гомель». У сеціве таксама прадстаўлены ўласнымі каналамі ў месенджарах і групах у сацыяльных сетках. Найбольш актуальныя тэмы жыцця краіны і рэгіёна знаходзяць адлюстраванне на алайн-рэсурсах «Праўда Блог». Сярод падраздзяленняў рэдакцыі — «Праўда Радзій». Амаль за шэсць гадоў работы яно з радзійскай Гомеля прыйшло ў іншыя рэгіёны, ахапіла вяршачнем практычна ўсю тэрыторыю вобласці. У апошні час актыўна асвойваем новую для нас дзейнасць — здымаем фільмы, прэзентацыйныя ролікі. Сёння ўсё ідзе да таго, каб гэты перспектывны кірунак вылучыць у асобнае падраздзяленне рэдакцыі. Бо вынікі з пачатку года па такой дзейнасці нас радуць, мы дадаём і гэтай тэме.

— **Падзяліцеся, як удаецца не страціць увагу сваёй аўдыторыі? У чым сакрэт поспеху «Гомельскай праўды»?**

— Для нашай рэдакцыі важна не страціць сваё аблічча, захаваць стыль, сфарміраваны газетай на працягу ўсёй сваёй гісторыі. Мы ва ўсім арыентуемся на самую высокую стандарты ў прафесіі. У гэтым, лічу, заключаецца сакрэт папулярнасці газеты. Стыль работы нашага калектыву — не замоўчаць тэмы і праблемы, нездарма наш дэвіз: «Для нас няма дробязяў. Важна ўсё!». Пры вызначэнні планаў работы не саступаем з прынцыпу: аўтар павінен хоць бы раз на год выступіць з жанрам журналісцкага рассялевання. Гэта паказчык, на мой погляд, майстэрства, высокага прафесіяналізму. Калі не можаш тое зрабіць, напэўна, ты не ў сваёй камандзе.

Актуальная і цікавая для нас таксама аўтарская журналістыка. Аўтар павінен мець пазіцыю, развіты ўнутраны свет, быць мудрым і смелым. Уменне ў сваім стылі выступаць у гэтых жанрах было ва ўсе часы адметнай рысай рэдакцыі «Гомельскай праўды».

Сёння хочацца падзякаваць усім людзям, якія ў розныя гады працавалі ў нашай газеце. Сучасная «Гомельская праўда» — заслуга многіх пакаленняў прафесіяналаў сваёй справы. У нас цікавая і вялікая гісторыя, і мы павінны яе годна працягваць.

****

Дарагія калегі! Віншуем з прыгожым юбілеем! Жадаем невывяржанага натхнення і прымажэння добрых традыцый «Гомельскай праўды».

Наталля КАПРЫЛЕНКА.

Фота дадзена «Гомельскай праўдай».

Новыя краязнаўчыя энцыклапедыі: Мазалава і ваколіцы

У такое, магчыма, не кожны і паверыць: што, маўляў, усёго толькі адзін сельскі Савет — а іх па краіне 1151 і толькі на Віцебшчыне 191 — звязаны з імёнамі самых розных знакамітасцяў, багаты на помнікі, мае выключныя прыродныя адметнасці. Размова — пра Мазалаўскі сельскі Савет Віцебскага раёна.

Трымаючы ў руках «Краязнаўчы атлас Мазалаўскага сельскага Савета Віцебскага раёна», мы выпраўляемся ў доўгую экскурсію па Мазалаве і бліжніх ваколіцах. На тэрыторыі сельсавета — 33 населеныя пункты, у якіх пражывае 5 663 чалавекі. І хоць створаны сельсавет у снежні 1960-га, лічыце, зусім нядарна па гістарычных мерках, мікраагён надзвычай багаты на падзеі, на рознага характару памяткі. Першыя лісьмовыя звесткі пра населеныя пункты, якія цяпер уваходзяць у склад Мазалаўскага сельсавета, адносяцца да XVI стагоддзя. Лужасна (1530), Мазалава, Бабінчы, Доўжа, Падбярэззе... Блізкасць да Віцебска накладала свой адбітак на эканамічныя развіцці мікраагёна ў другой палове XIX — пачатку XX стст. Важную ролю ў гаспадарцы адгрывала Дзвіна, па якой у Рыгу спляўлялі збожжа, паташ, клёпку, воск, тканіны, пяньку, мёд, сала ды іншыя тавары. На разі былі румы — месцы збору, захавання і адпраўкі тавараў і фарміравання платоў (ганкоў).

Кожны з раздзелаў атласа (а іх — усёго пяць) паказвае тры ці іншыя аспекты жыцця ў прасторы і часе. «Гісторыка-культурная спадчына» знаёміць з помнікамі культавай архітэктуры, сядзібнай архітэктуры, грамадзянскай і прамысловай архітэктуры, археалогіі. А яшчэ — з помнікамі, памятнымі мясцінамі, паркавай скульптурай, помнікамі і пахаваннямі Вялікай Айчыннай вайны, музеямі і праваямі нематэрыяльнай спадчыны, этнічнай прысутнасцю на тэрыторыі сельсавета. Другі раздзел — «Помнікі і асеродкі духоўнай культуры», дзе нас чакаюць сустрэчы з легендамі і паданнямі, аб'ектамі нематэрыяльнай спадчыны, асяродкамі духоўнай культуры і мастацкімі калектывамі, гістарычнымі традыцыямі, абрадамі, промысламі. «Прыродная спадчына краю» — сустрэча з геалагічнымі, батанічнымі помнікамі, паркамі, крыніцамі, адметнымі ландшафтамі і жывапіснымі мясцінамі, рокамі, азёрамі і іншымі воднымі аб'ектамі. Яшчэ два раздзелы прысвечаны адпачынку і рэкрэацыі, аб'ектам прамысловага турызму.

Аўтар лаканічна і разам з тым уважкова адкрывае адрасы вандровак для школьнікаў, моладзі, для людзей, якія вызначаюцца нераўнадушным стаўленнем да родных краявідаў. Бо «...веданне краю — аснова любові да сваёй малой Радзімы і павагі да Айчыны. Краязнаўства — заўсёды краілюбства...» (М. Піваар). Гарташ старонкі адмысловага атласа, які ўжо сам па сабе з'яўляецца навацыяй у аічынным краязнаўстве, — і адкрывае ўнікальныя аб'екты, знаёміцца з уражальнымі фактамі. На 1906 год у Віцебскім павеце было 146 сядзіб і маёнткаў. На тэрыторыі цяперашняга Мазалаўскага сельскага Савета — некалькі дзясяткаў. Да нашага часу ў добрым стане дайшлі толькі тры — «Мілае» і в. Мазалава. У. Адамава ў Вялікіх Лётцах і. Рэпіна «Здраўнёва». Дзве з іх знаходзяцца на тэрыторыі сельсавета.

Пра аўтара «Краязнаўчага атласа Мазалаўскага сельскага Савета...»: кандыдат гістарычных навук Мікалай Піваар працуе настаўнікам гісторыі ў Віцебскім кадэцкім вучылішчы. Па сумяшчальніцтве працаваў у Віцебскім дзяржаўным універсітэце імя П. М. Машэрава (2007 — 2017). Вывуае гісторыю і культуру Віцебшчыны. Аўтар і ўкладальнік работ «Даследчыкі Полацка-Віцебскай даўніны XVI ст. — 1944 г.» (2006), «Віцебскі раён: краязнаўчыя нарысы» (2008), «Краязнаўчы Віцебшчыны 2-й пал. XX — пач. XXI ст.» (2010), «Музеі Віцебска на пачатку XXI ст.» (2012), «Гістарычнае краязнаўства Беларусі ў 1961 — 1991 гг.» (2016), «50 мюзеяў Віцебска» (2016), «Сядзібы Віцебшчыны» (2020).

Зроблена М. Піваарам праца — прыклад, узор, метадычная аснова для ўсіх, хто працягне нераўнадушнае стаўленне да гісторыі краіны. У канцы «Слова да чытача» ў «Краязнаўчым атласе...» ёсць такія словы: «... Чалавек, які любіць свой край, ніколі не здардзіць сваёй краіне. Выхаваць такога грамадзяніна — галоўная задача ідэалагічнай і выхаваўчай работы любой дзяржавы». І яшчэ: «...краязнаўства, ці комплекснае вывучэнне краю, — аснова росквіту нашай Радзімы». Хіба не дзелі гэтага рупліліся такія сьляныя даследчыкі роднай старонкі, як Генадзь Каханюўскі, Віталь Скалабан, Адам Мальдзіс... І Мікалай Піваар — такога ж гарту руплівец.

Раман СЭРВАЧ.

Традыцыі

ШКОЛА ПАТРЫЁТАЎ

На базе АМАП ГУОС Мінгарвыканкама адкрыўся ваенна-патрыятычны клуб «Арляняты. Нашчадкі Перамогі!»

Гэта не першае падобнае аб'яднанне школьнікаў сталіцы. Дзеці актыўна папаўняюць шэрагі ваенна-патрыятычных клубаў, створаных у падраздзяленнях Міністэрства ўнутраных спраў. Жадаючы настолькі шмат, што ваенна-патрыятычны клубы з'яўляюцца ўжо ў вялікай колькасці.

Як адзначаў падчас урачыстай цырымоніі адкрыцця начальнік Галоўнага ўпраўлення ўнутраных спраў Мінгарвыканкама генерал-маёр міліцыі Міхаіл ГРЫБ, ваенна-патрыятычны клубы — тая пярвічная школа, якая ў далейшым падорыць нашай краіне сапраўдных патрыётаў. «Атрад міліцыі асаблівага прызначэння адчыняе хлопцам і дзяўчатам не толькі свае дзверы — ён адкрывае свае сэрцы, каб многаму іх навучыць, — заўважаў кіраўнік мінскай міліцыі. — Праграма ваенна-патрыятычнага клуба «Арляняты. Нашчадкі Перамогі!» будзе садзейнічаць фарміраванню ў маладых людзей пачуцця патрыя-

тызму, дазволіць навучэнцам набывць практычныя прафесійна значныя веды, умённі і навыкі, фізічную і псіхалагічную ўстойлівасць для будучай службы, у першую чаргу ў шэрагах сталічнай міліцыі».

Падтрымаць школьнікаў, якія ўступілі ў шэрагі ваенна-патрыятычнага клуба, прыйшлі іх родныя і блізкія, сябры, курсанты Акадэміі Спецыялізаванага ліцэя МУС, старэйшыя таварышы — выхаванцы клубаў «Рысь» і «Граніт», размешчаных на базі вайсковых часцей 3214 і 5448, а таксама ўдзельнікі патрыятычнага руху сталіцы.

Памочнік Прэзідэнта — інспектар па Мінску генерал-лейтэнант міліцыі

Аляксандр БАРСУКОЎ павіншаваў дзяцей і іх бацькоў з урачыстасцю, якую, па яго словах, можна параўнаць з прыняццем прысягі — адным з самых важных і ўрачыстых момантаў у жыцці абаронцаў Радзімы і сапраўдных патрыётаў сваёй краіны.

— Усё пачынаецца з сям'і, — падкрэсліў, звяртаючыся да выхаванцаў клуба, намеснік старшын Мінгарвыканкама Арцём ЦУРАН. — Калі паглядзець шырэй, то сям'я — гэта наша вялікая краіна. І шмат гадоў таму, калі на нашу сям'ю напаву вораг, нашы продкі аб'ядналіся і абаранілі яе. Менавіта для таго, каб навучыць вас важным якасцям і каштоўнасцям, сён-

ня адкрываецца чацвёрты ў сталіцы ваенна-патрыятычны клуб. Ваенна-патрыятычнае выхаванне ў краіне выйшла на вельмі сур'ёзны ўзровень. Патрыятычная тэма вельмі папулярная, і мы назіраем у клубах, якія ўжо працуюць, вялікую цікавасць дзяцей і бацькоў. Няважна, як у будучыні складзецца ваша жыццё — выбераце вы ваенны шлях ці грамадзянскую професію, але той вопыт, які атрымаеце тут, адначасна спатрэбіцца.

Протаіерэй Мінскай епархіі Беларускай праваслаўнай царквы Фёдар ПОУНЫ адзначаў важнасць традыцыі выхавання мужнасці і гонару, высякароднасці і парадку, любові да Радзімы і жадання абараняць сваю Айчыну.

Лізавету Пруднікаву, якая ўступіла ў ваенна-патрыятычны клуб, прыйшла падтрымаць уся сям'я. З Магілёва нават прыехалі бабуля і дзядуля. Маці дзяўчыні прызналася, што вельмі ганарыцца дачкой, а таксама ўдзячна кіраўніцтву Мінгарвыканкама і сталічнай міліцыі за работу па патрыятычным выхаванні моладзі.

Вераніка КАНОТА. Фота прэс-службы ГУОС Мінгарвыканкама.

ІЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению ликвидатора, директора ООО «Правовая Стратегия» (220035, г. Минск, ул. Тимирязева, 67, офис 1404, п/я 34) проводит открытый аукцион по продаже одним лотом имущество КУП «Червеньский деревообрабатывающий комбинат» (223232, Минская область, г. Червень, ул. Минская, 71) в составе:

Недвижимое имущество:

- лесопильный цех, инв. № 615/C-15978, общей площадью 463,0 кв. м, расположенный на земельном участке с кадастровым номером 625850100001003967 площадью 0,6739 га (право постоянного пользования) по адресу: Минская область, г. Червень, ул. Минская, 71;
- компрессорная, инв. № 615/C-16032, общей площадью 62,2 кв. м;
- трансформаторная подстанция № 2, инв. № 615/C-16033, общей площадью 13,6 кв. м;
- склад, инв. № 615/C-15977, общей площадью 403,8 кв. м;
- котельная (составные части и принадлежности: 3 (три) пристройки), инв. № 615/C-15983, общей площадью 504,5 кв. м;
- ремонтный цех (составные части и принадлежности: подвал, мастерская, сарай), инв. № 615/C-16275, общей площадью 549,1 кв. м;
- здание цеха (составные части и принадлежности: 10 (десять) пристроек), инв. № 615/C-16276, общей площадью 3531,5 кв. м;
- трансформаторная подстанция № 1, инв. № 615/C-15979, общей площадью 42,3 кв. м. Часть объектов обременена договорами аренды, сведения о которых можно получить у организатора торгов.

Объекты расположены на земельном участке с кадастровым номером 625850100001003966 площадью 1,9011 га (право постоянного пользования) по адресу: Минская область, г. Червень, ул. Минская, 71.

Земельный участок имеет ограничения в использовании: охранная зона газораспределительной системы, пл. 0,0096 га.

Оборудование:

- трансформаторной силовой ТМГ-400/10/0,4, инв. № 111, заводской № 1149360;
  - ленточнопильный станок MB-2000, инв. № 99-8;
  - приспособление для заточки ленточных пил ПЗП-10.00.000;
  - приспособление для разводки ленточных пил ПП-10.00.000;
  - рама лесопильная P63-4E, инв. № 120.
- Оборудование расположено по адресу: Минская область, г. Червень, ул. Минская, 71. Начальная цена с НДС (20%) – 682 115,16 бел. руб. Начальная цена снижена на 10%. Задаток 10% от начальной цены – 68 211,00 бел. руб.

Задатки перечисляются на р/с № BY55 BPSB30121082600169330000 в ОАО «Сбер Банк», г. Минск, ул. Чкалова, 18/1, БИК BPSB2Y2X, УНП 690324015, ОКПО 29250255, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации».

Шаг аукциона – 5 процентов. Порядок проведения аукциона регламентирован Положением о порядке продажи имущества ликвидлируемого юридического лица с публичных торгов, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.01.2013 № 16.

Лицо, желающее участвовать в торгах, обязано подать организатору торгов в указанный в извещении срок заявление на участие в торгах, документ о внесении суммы задатка на р/с, указанный в извещении, с отметкой банка, подписать соглашение установленной формы с приложением документов: юр. лицом РБ – копии устава со штампом о проведении гос. регистрации и свидетельства о гос. регистрации и их подлинники для заверения копий, доверенность представителя юр.лица или документ, подтверждающий полномочия руководителя юр. лица; иностранным юр.лицом – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны учреждения (выписка должна быть произведена не ранее шести месяцев до даты подачи заявления) с нотариально удостоверенным переводом на белорусский или русский язык, легализованная в установленном порядке доверенность представителя юр.лица или другие легализованные в установленном порядке документы с нотариально удостоверенным переводом на белорусский или русский язык; индивидуальным предпринимателем РБ – копии свидетельства о гос. регистрации и подлинник для заверения копий; иностранным индивидуальным предпринимателем – легализованный в установленном порядке документ, подтверждающий статус, с нотариально удостоверенным переводом на белорусский или русский язык; представителем гражданина Республики Беларусь, индивидуального предпринимателя РБ –

нотариально удостоверенная доверенность; представителем иностранного физ. лица, индивидуального предпринимателя – легализованная в установленном порядке доверенность с нотариально удостоверенным переводом на белорусский или русский язык. При подаче документов на участие в торгах физ. лица, индивидуального предпринимателя, представителя физ. лица, индивидуального предпринимателя, юр. лица, иной организации предъявляют оригинал документа, удостоверяющего личность. К участию в торгах допускаются лица, подавшие организатору торгов в указанный в извещении срок заявление с приложением всех необходимых документов, зарегистрированное в журнале регистрации заявлений на участие в торгах, и заключившие с организатором торгов соглашение.

В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником или для участия в нем явился только один участник, при согласии этого участника предмет торгов продается ему по начальной цене, увеличенной на 5%.

В день проведения торгов победитель торгов (единственный участник, согласившийся приобрести предмет торгов по начальной цене, увеличенной на 5%) подписывает протокол о результатах торгов.

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата объекта производится в течение 30 (тридцати) календарных дней после подписания договора купли-продажи, если иное не предусмотрено договором купли-продажи. Затраты на организацию и проведение аукциона возмещает победитель торгов (единственный участник, согласившийся приобрести предмет торгов по начальной цене, увеличенной на 5%).

Предупреждающее извещение опубликовано в газете «Звязда» от 12.02.2022. Аукцион состоится 06.04.2022 в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 05.04.2022 до 16.00 по указанному адресу в каб. 320.

Тел.: (8017) 516-80-65, 516-80-64, (8029) 102-21-17, телефон для осмотра: 029 335 74 49. www.ino.by

ИЗВЕЩЕНИЕ о проведении 11 апреля 2022 года повторных торгов с условиями по продаже имущества, принадлежащего ОАО «МТЗ»

Сведения о предметах торгов (продаваемом имуществе)			
Наименование, характеристика и местонахождение продаваемого имущества	Начальная цена, бел. руб. с учетом НДС	Размер задатка, бел. руб.	
Изолированное помещение общей площадью 40,9 кв. м с инвентарным номером 500/D-708113334, расположенное по адресу: г. Минск, ул. Некрасова, 28-264, наименование – чердачное помещение, назначение – помещение неустановленного назначения	96 400,0*	9 640,0	

*Сумма НДС составляет 16 066,67 бел. руб.

Продавец имущества: ОАО «МТЗ», 220070, г. Минск, ул. Долгوبرодская, 29.

Организатор торгов: государственное предприятие «МГЦН», 220030, г. Минск, ул. К. Маркса, 39, к. 10.

Условия торгов: победитель торгов (покупатель) оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов, включающее затраты на организацию и проведение результативного аукциона, в размере 1,5 процента от цены продажи предмета торгов, указанной в протоколе о результатах торгов, в течение 3 рабочих дней со дня проведения торгов.

Торги проводятся в соответствии со ст.ст. 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения аукциона по продаже имущества, принадлежащего ОАО «МТЗ», утвержденным организатором торгов.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, внесшие задаток и заключившие соглашение с организатором торгов о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона по соответствующему предмету торгов, а также представившие организатору торгов следующие документы:

- заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов);
- заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, установленной организатором торгов);
- копию свидетельства о регистрации (для юридических лиц и индивидуальных предпринимателей);
- копию устава (для юридических лиц);
- копию платежного документа о внесении задатка; документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица, а также, при необходимости, иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток перечисляется на расчетный счет государственного предприятия «МГЦН» № BY15 BLBB 3012 0190 3985 8300 1021 в ЦБВ № 527 ОАО «Белинвэстбанк», г. Минск, БИК BLBBVY2X, в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе, получатель – государственное предприятие «МГЦН», УНП 190398583, назначение платежа – задаток для участия в аукционных торгах 11.04.2022.

Торги проходят в форме открытого аукциона с условиями на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов. В ходе торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с порядком проведения аукциона.

В случае если торги признаны несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в них подано только одним участником или для участия в них явился только один участник, предмет торгов продается этому участнику (покупателю) при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (покупателем) заключается после предъявления копии платежных документов о перечислении суммы вознаграждения за организацию и проведение торгов и подписывается в течение 40 рабочих дней со дня проведения торгов.

Оплата стоимости приобретенного имущества осуществляется победителем торгов (покупателем) в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи.

Торги проводятся 11 апреля 2022 года в 15.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 7, зал аукционов. Прием документов, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляются с 22.03.2022 по 07.04.2022 включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам – до 16.30) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.

По вопросу ознакомления с продаваемым имуществом следует обращаться по телефонам: (029) 363 38 42; (017) 333-49-67.

Телефоны для справок: (017) 365-48-36 (государственное предприятие «МГЦН»); (017) 333-49-67 (ОАО «МТЗ»). Дополнительная информация размещена на сайте www.mgcn.by в разделе «Недвижимость в собственности».

Центр Промышленной Оценки • ОРГАНИЗАЦИЯ АУКЦИОНОВ • ОЦЕНКА ВСЕХ ВИДОВ ИМУЩЕСТВА

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703
Продавец	ОАО «Белинвэстбанк», г. Минск, пр-т Машерова, 29
Оператор ЭТП	ООО «ИПМ-Консалт Оценка», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 46, www.ipmtorgi.by
Предмет электронных торгов – транспортное средство, бывшее в эксплуатации	
Автомобиль «RENAULT MASTER», грузовой вагон, цвет белый, номер кузова VF1MAF4CF50251531, г. в. 2014, по адресу: Витебская обл., г. Полоцк, ул. Нижне-Покровская, 37А	Начальная цена с НДС 20% – 37 747,39 бел. руб.

Задаток 10% от начальной цены предмета аукциона перечисляется на р/с BY47 BELB 3012 0028 5000 3022 6000 в ОАО «Банк БелВэБ», БИК BELBY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки».

Срок заключения договора купли-продажи: 10 рабочих дней после проведения аукциона.

Условия оплаты предмета электронных торгов: победитель аукциона или единственный участник аукциона, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5% (далее – единственный участник аукциона), обязан произвести оплату в размере 100% стоимости имущества не позднее 10 рабочих дней с момента заключения договора купли-продажи.

Порядок проведения электронных торгов, критерии выявления победителя торгов, порядок оформления участия в торгах и результаты торгов, установлен регламентом электронной торговой площадки «ИПМ-Торги», размещенным по адресу: www.ipmtorgi.by.

Победитель электронных торгов, либо единственный участник электронных торгов, согласившийся повысить начальную цену предмета электронных торгов на 5%, обязан возместить организатору торгов затраты на их проведение и оплатить установленное вознаграждение в размере 0,6% от цены продажи в течение 3 (трех) рабочих дней после проведения электронных торгов.

Передача предмета аукциона победителю торгов (единственному участнику), заключившему договор купли-продажи, производится по акту приема-передачи в течение 5 (пяти) рабочих дней с момента полной оплаты стоимости имущества. Победителю торгов (единственному участнику), обратившемуся за государственной регистрацией перехода права собственности на недвижимое имущество после передачи ему имущества в установленном порядке. Расходы, связанные с организацией и проведением торгов, заключением договора купли-продажи, в том числе оплатой государственной пошлины, государственной регистрацией договора и перехода права собственности на недвижимое имущество, с удостоверением сделки, включая оплату государственной пошлины, с государственной регистрацией автомобиля несет победитель аукциона (единственный участник аукциона), заключивший договор купли-продажи.

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до объявления его проданным без объяснения причин снятия.

Предупреждающее извещение о проведении аукциона опубликовано в газете «Звязда» 03.02.2022 г.

Дата и время начала и окончания электронных торгов: в 11.00 07.04.2022 до 12.00 25.02.2022.

Торги продлятся до 10 минут с момента подачи ставки, в случае если ставка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов. Дата и время окончания приема заявок: по 23.02.2022 до 17.00 на ЭТП «ИПМ-Торги» по адресу www.ipmtorgi.by.

Контактные телефоны: +375 17-280-36-37; +375 29-317-95-42. E-mail: auction@cpo.by

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА

Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и Государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации» (организатор аукциона) по поручению открытого акционерного общества «1-я Минская птицефабрика» (продавец) проводит открытый аукцион

ПО ПРОДАЖЕ КАФЕ (составные части и принадлежности: 4 (четыре) пристройки, крыльца) с инв. № 600/C-161535 общей площадью 464,3 кв. м, расположенное на земельном участке с кадастровым номером 62368550110000131 площадью 0,1143 га (право постоянного пользования) по адресу: Минская область, Минский район, Папернянский с/с, аг. Большевик, ул. Новоселовская, 2Б.

Земельный участок имеет ограничения прав в использовании земли: зона санитарной охраны поверхностных и подземных источников водоснабжения хозяйственно-питьевого назначения, пл. 0,1143 га. Объект обременен договором аренды по 31.10.2025 (дополнительную информацию можно получить у организатора торгов). Начальная цена с НДС (20%) – 415 200,00 бел. руб. (задаток 10% от начальной цены – 41 520,00 бел. руб.).

Условия продажи Объекта:

- Улучшение эстетического вида Объекта в течение 6 месяцев.
- Проектирование земельного участка, отведенного для обслуживания Объекта, и наведение на нем порядка с указанием срока.
- Поддержание надлежащего санитарного, технического состояния Объекта и земельного участка в течение всего срока использования (эксплуатации) Объекта до его сноса (гибели).
- Обращение в течение одного месяца с даты государственной регистрации перехода права собственности на Объект в соответствующий исполнительный комитет для получения разрешения на разработку проектно-сметной документации, проведение проектно-исследовательских работ (в случае необходимости ее разработки).
- Разработка проектно-сметной документации, проведение проектно-исследовательских работ в срок не позднее 6 месяцев с момента получения разрешения, если иное не предусмотрено законодательством.
- Проведение реконструкции (строительства) Объекта в сроки, предусмотренные проектно-сметной документацией (в случае необходимости ее проведения).
- Использование земельного участка в соответствии с действующим законодательством.

Задатки перечисляются на р/с № BY55BPSB30121082600169330000 в ОАО «Сбер Банк», г. Минск, ул. Чкалова, 18/1, БИК BPSB2Y2X, УНП 690324015, ОКПО 29250255, государственное предприятие «Минский областной центр инвестиций и приватизации».

Договор купли-продажи должен быть подписан в течение 10 (десяти) рабочих дней после проведения аукциона. Оплата объекта производится в течение 30 (тридцати) банковских дней со дня заключения договора купли-продажи, если иное не предусмотрено договором купли-продажи.

Победитель аукциона (единственный участник аукциона) оплачивает вознаграждение за организацию и проведение торгов в размере 3 (трех) процентов от окончательной цены продажи предмета аукциона. Порядок проведения аукциона и оформления участия в торгах оговорен в условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.rtl.by. Предупреждающее извещение было опубликовано в газете «Звязда» от 29.02.2022.

Аукцион состоится 05.04.2022 в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, каб. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 04.04.2022 до 16.00 по указанному адресу в каб. 320.

Тел.: (8017) 516-80-65, 516-80-64, (8029) 102-21-17, (8029) 136-31-11. Тел. для осмотра: 8 (017) 504 83 58, 8 (029) 116 45 00. www.ino.by

РУП «ИНСТИТУТ НЕДВИЖИМОСТИ И ОЦЕНКИ» (Организатор аукциона) извещает о проведении повторного открытого аукциона по продаже имущества ОАО «МИНСККОНТРАКТ» (Продавец)

Лот № 1: ЛЕГКОВОЙ СЕДАН AUDI A6, кузов (рама) № WAUZZ44G6CN030598, 2011 г. в.

Начальная цена с НДС – 20 138,00 руб. Задаток – 3 013,80 руб. Шаг аукциона – 5%. Местонахождение: Минская область, Минский район, пос. Сухоручье, ул. Базовская, 1А.

Аукцион состоится 07.04.2022 в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, д. 11, 3-й этаж, каб. 4.

Шаг аукциона 5%.

Порядок оформления участия в аукционе, условия аукциона и полный текст извещения содержится на сайте Организатора аукциона ino.by.

Задаток перечисляется на р/с BY85BAPB30127802900100000000 в ОАО «Белгоспромбанк», г. Минск, в/с ВАРВВY2X. Получатель – РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182. Окончание приема заявлений и задатков – 05.04.2022 в 10.00.

Организатор аукциона: 220030, г. Минск, ул. Комсомольская, 11, пом. 9, ☎ (017) 324-70-57, 8 (029) 356-90-03, 8 (029) 550-99-52 • www.ino.by • e-mail: torgi@ino.by УНП 190055182

Утеренные представителем Белгосстраха по Слуцкому району бланки «1 СУ Квитация о приеме страховых взносов от населения» серия ВА с № 2928438 по № 2928439 в количестве 2 шт. считать недействительными. УНП 100122728

ПЛЕЩЕНИЦКИЙ СЕЛЬСКИЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
сообщает о проведении **26 апреля 2022 года** открытого аукциона по продаже земельных участков на территории Плещеницкого сельсовета Логойского района

Номер лота	Адрес земельного участка, кадастровый номер	Площадь, га	Инженерная и транспортная инфраструктура	Начальная цена, бел. руб.	Расходы по подготовке зем. документации	Сумма задатка, бел. руб.
Аукцион по продаже земельного участка в частной собственности для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома						
1	Минская область, Логойский район, д. Слобода, ул. Центральная, 49, земельный участок с кадастровым номером 62328570761000117, целевое назначение земельного участка – для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома	0,1478	Возможность подключения к электроснабжению, водоснабжению, грунтовая дорога	6000,00	публикация в газете + 198,40 руб.	600,00
2	Минская область, Логойский район, г. п. Плещеницы, ул. Озерная, д. 57, земельный участок с кадастровым номером 623255700001001946, целевое назначение земельного участка – для строительства и обслуживания многоквартирного жилого дома	0,1500	Возможность подключения к электроснабжению, водоснабжению, газоснабжению, грунтовая дорога	10000,00	публикация в газете + 198,40 руб.	1000,00

Затраты на строительство, в том числе проектирование, объектов распределительной инженерной и транспортной инфраструктуры к земельным участкам, подлежат возмещению в порядке и случаях, предусмотренных в соответствии с Указом Президента Республики Беларусь от 7 февраля 2006 г. № 72 «О мерах по государственному регулированию отношений при размещении и организации строительства жилых домов, объектов инженерной, транспортной и социальной инфраструктуры».

Задаток (10 % от начальной цены) перечисляется на расчетный счет № BY1AKBB3800619151108000000 в ОАО «АСБ Беларусбанк», БИК банка АКBBVY2X г. Логойске, УНН 600537220, код платежа 04901, получатель – Плещеницкий сельский исполнительный комитет, УНН 600181684.

Для участия в аукционе необходимо:

1. подать заявление об участии в аукционе в комиссию по организации и проведению аукционов;
2. представить квитанцию об оплате суммы задатка;

3. предъявить документ, удостоверяющий личность, либо доверенность, выданную в установленном законодательством порядке, либо документ, подтверждающий полномочия должностного лица;

4. заключить соглашение с местным исполнительным комитетом или по его поручению с государственной организацией по проведению аукционов.

Всем желающим предоставляется возможность ознакомиться с документацией и с земельными участками, выставляемыми на аукцион.

Порядок проведения аукциона оговорен в условиях его проведения.

Аукцион состоится 26 апреля 2022 года в 10.00 по адресу: г. п. Плещеницы, ул. им. В.И. Ленина, д. 7, актовый зал.

Заявления на участие принимаются по рабочим дням с 8.00–13.00, с 14.00–17.00 по адресу: г. п. Плещеницы, ул. им. В.И. Ленина, д. 7.

Последний день приема заявлений – 22 апреля 2022 года до 17.00.

Контактные телефоны: (801774) 22165, 22335, +37529153713.

Наш сайт в интернете: logoyk.gov.by.

ООО «СпецРеализация»
объявляет о проведении первых повторных открытых торгов в форме аукциона по продаже имущества ООО «Триумфус» (УНП 190809828, г. Минск, ул. Скрыганова, д. 6 корпус 2, каб. 9), находящегося в процедуре экономической несостоятельности (банкротства)

Дата и время проведения торгов: 06 апреля 2022 года.

Начало – 12.00. Заявки принимаются с 22 марта 2022 года по 04 апреля 2022 года.

Место проведения торгов: г. Минск, просп. Победителей, 31-1, конференц-зал ОАО «Гостиница Планета».

Организатор торгов: ООО «СпецРеализация» (УНП 691842036, 223060, Минская обл., Минский р-н, Новодворский с/с, д. Большое Стиклево, д. 40, корп. 2, пом. 41), тел. 8 (029) 684-71-76.

Продавец: ООО «Триумфус» (УНП 190809828) в лице антикризисного управляющего – директора частного предприятия «Правовая компания «БелПроФКонсалт» Комса Инги Анатольевна, тел. 8 (029) 133-01-01.

No лота	Предмет торгов	Начальная цена, рублей, без учета НДС	Шаг торгов	Задаток
1	Полуприцеп TRAILER S363ELIC, рег. номер А 2677 В-5	5 031,00	5 %	10 %

Для участия в торгах необходимо:

1. В срок до 16.00 **04 апреля 2022 года** перечислить задаток по выbranному лоту на р/с BY98PJCB3012304286100000933 в ОАО «Приорбанк», код PJCBBY2X, УНП 691842036, получатель – ООО «СпецРеализация».

2. Подать организатору торгов в срок с даты опубликования до 16.00 04.04.2022 заявление на участие в торгах с приложением документов, определенных в ст. 127 Закона Республики Беларусь от 13.07.2012 № 415-3 «Об экономической несостоятельности (банкротстве)». Заявление на участие в аукционе и необходимые документы принимаются в рабочие дни с 9.30 до 17.00 по адресу: Минская обл., Минский р-н, Новодворский с/с, д. Большое Стиклево, д. 40, корп. 2, пом. 41. Контактное лицо для осмотра лотов: Яскевич Дмитрий Васильевич, тел. 8 (029) 684-71-76.

3. В день проведения торгов перед их началом участники обязаны зарегистрироваться у организатора торгов и получить аукционные (конкурсные) номера в месте проведения аукциона.

Торги проводятся в форме открытого аукциона с условиями на повышение начальной цены. Торги проводятся аукционистом, определенным организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов.

Организатор открытых торгов после опубликования извещения о проведении торгов вправе отказаться от их проведения не позднее чем за пять дней до наступления даты проведения торгов. Торги проводятся при наличии не менее двух допущенных к участию в них участников. Победителем торгов признается лицо, предложившее наиболее высокую цену за предмет аукциона.

Участнику, не выигравшему торги, задаток возвращается в течение 5 рабочих дней со дня проведения торгов. Победителю торгов задаток не возвращается и учитывается при окончательных расчетах по приобретению предмета торгов.

Торги по конкретному предмету торгов признаются несостоявшимися в случаях, если:

- заявление подано только одним участником либо не было подано ни одного заявления;

- на торги явился один из участников либо ни один из участников не явился.

В случае если торги, проводимые в форме аукциона, признаны несостоявшимися, предмет аукциона продается претенденту на покупку при его согласии по начальной цене, увеличенной на пять процентов.

Победитель торгов (претендент на покупку) обязан возместить сумму фактических затрат, связанных с организацией и проведением торгов, в течение 5 дней со дня их проведения. Победитель торгов (претендент на покупку) обязан оплатить Организатору торгов установленное вознаграждение согласно заключенному соглашению в течение 5 дней со дня их проведения. Победитель торгов в день проведения торгов подписывает протокол по результатам торгов. Между продавцом и победителем торгов в течение 15 дней со дня проведения торгов заключается договор купли-продажи.

Оплата стоимости приобретенного имущества осуществляется победителем торгов (покупателем) в порядке, предусмотренном в условиях купли-продажи, но не позднее 30 дней со дня проведения торгов, если иной срок не установлен (будет в последующем установлен) собранием (комитетом) кредиторов.

Сведения о предыдущих торгах:

PIVY «Издательский дом «Звезда», номер газеты 10 (29632) за 18.01.2022.

Брестский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки»
ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА

Предмет торгов – лот: капитальное строение с инвентарным номером 100/U-89558 (наименование: незавершенное законсервированное капитальное строение; назначение: здание неустановленного назначения), расположенное по адресу: Брестская обл., Брестский р-н, Радвиничский с/с, д. Малые Радвиничи, ул. Молодежная, 6Б, на земельном участке с кадастровым номером 121283701101000574 площадью 0,2500 га

Начальная цена, руб. 14 500,00 **Размер задатка, руб.** 1 450,00

Продавец: ОАО «Селекционно-гибридный центр «Западный», Брестская обл., Брестский р-н, аг. Б. Мотыкалы, 8016291 81 59, тел./факс: 801641 68 04 34.

Организатор торгов: Брестский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки», г. Брест, ул. Наганова, 10-329. Задаток вносится на расчетный счет Организатора аукциона не позднее 21 апреля 2022 г. 17.00. **Р/с для перечисления задатка:** BY32BAPB30127866600100000000, УНН в ОАО «Белагропромбанк» ЦБУ № 116 в г. Брест, РД по Брестской области, код банка АКBBVY2X, УНП 201028245. **Срок заключения договора купли-продажи:** не позднее 5 рабочих дней со дня проведения аукциона. **Условия оплаты:** согласно заключенному договору купли-продажи в течение 10 рабочих дней с даты заключения договора купли-продажи. **Условия продажи:** без условий. **Информация о возмещении затрат:** участник аукциона, выигравший торги, в течение 3 рабочих дней со дня аукциона возмещает фактические затраты на организацию и проведение аукциона, включающие вознаграждение Организатора аукциона. **Срок возможного отказа от проведения аукциона:** не позднее чем за 3 календарных дня до наступления даты проведения аукциона

Аукцион состоится 22 апреля 2022 г. в 11.00 по адресу: г. Брест, ул. Наганова, 10-325

Сведения о документах, которые необходимо представить для участия в аукционе, порядок, в соответствии с которым проводится аукцион, и иная информация содержится на сайте Организатора аукциона www.osenkabrest.by, а также можно узнать по телефонам: 8 (0162) 40-87-01, 40-87-02

Заявления на участие в аукционе принимаются по адресу: г. Брест, ул. Наганова, 10-329 в рабочие дни с 9.00 до 17.00

Последний день приема заявлений – 21 апреля 2022 г. до 17.00

Слободский сельский исполнительный комитет
РАЗЫСКИВАЕТ СОБСТВЕННИКА ЗЕМЕЛЬНОГО УЧАСТКА И НЕДОСТРОЕННОГО ДОМА,
расположенного на территории населенного пункта
д. Загорщина, ул. Лесная 40,
Узденьского района, Минской области

В случае объявления собственника или лиц, имеющих сведения о собственнике, просьба обратиться в Слободский сельисполком по адресу: Минская область, Узденьский район, аг. Слобода, ул. Школьная, д. 5, тел.: (801718) 64576, (801718) 32215.

При себе необходимо иметь документ, удостоверяющий личность, а также документы, подтверждающие права на соответствующий земельный участок.

Срок обращения: 30 дней с момента размещения (публикации) данного извещения.

Предполагаемый собственник: Чарыева Тереза Машкеевна.

УНП 600537220

Слободский сельский исполнительный комитет
РАЗЫСКИВАЕТ РОЗУМ ЕЛЕНУ ВАСИЛЬВНУ,
СОБСТВЕННИКА ЗЕМЕЛЬНОГО УЧАСТКА
с кадастровым номером 625681308601000071
и недостроенного дома, расположенного
на территории населенного пункта д. Кривели,
ул. Школьная 3, Узденьского района, Минской области

В случае объявления собственника или лиц, имеющих сведения о собственнике, просьба обратиться в Слободский сельисполком по адресу: Минская область, Узденьский район, аг. Слобода, ул. Школьная, д. 5, тел.: (801718) 64576, (801718) 32215.

При себе необходимо иметь документ, удостоверяющий личность, а также документы, подтверждающие права на соответствующий земельный участок.

Срок обращения: 30 дней с момента размещения (публикации) данного извещения.

УНП 600537220

ИЗВЕЩЕНИЕ ОБ АУКЦИОНЕ ПО ПРОДАЖЕ ПРАВА ЗАКЛЮЧЕНИЯ ДОГОВОРА АРЕНДЫ ИЗОЛИРОВАННОГО ПОМЕЩЕНИЯ,
расположенного по ул. Фрунзе, д. 18 в г. Лида

Балансодержатель объекта: унитарное коммунальное предприятие «Комбинат школьного питания»

г. Лида, ул. Южный городок, 11А; УНП 500011105; тел. 8 (0154) 64-81-29; форма собственности: государственная (коммунальная)

№ лота	Наименование объекта	Местонахождение объекта	Площадь (кв. м)	Начальная цена, руб.	Сумма задатка, руб.	Коэффициент, устанавливаемый арендодателем	Условия аукциона	Характеристика объекта	Инженерная и транспортная инфраструктура	Способ сдачи в аренду (прямой договор аренды или путем проведения аукциона)
1	Право заключения договора аренды изолированного нежилого помещения на 3 года	Гродненская область, г. Лида, ул. Фрунзе, д. 18	73, 2	309, 27*	309, 27*	3	Под объект общественного питания, розничной торговли, административные цели (офис), оказание услуг	Изолированное нежилое помещение. Помещение на первом этаже с отдельным входом	Коммуникации имеются (отопление, водоснабжение, электроснабжение)	Аукцион

* В случае изменения базовой арендной величины (БАВ) – начальная стоимость и сумма задатка изменяются.

1. **Аукцион состоится:** 08 апреля 2022 г. в 10.00 по адресу: Гродненская обл., г. Лида, ул. Южный городок, 11А. **Последний день подачи заявлений** на участие в аукционе – 04 апреля 2022 г. до 16.30.

2. **Организатор аукциона:** унитарное коммунальное предприятие «Комбинат школьного питания» г. Лида, Гродненская область, г. Лида, ул. Южный городок, 11А.

3. **Предмет аукциона:** продажа права заключения договора аренды изолированного нежилого помещения (здания, сооружения). **Срок аренды** – 3 года.

3. **К участию в аукционе допускаются** юридические и физические лица, в том числе индивидуальные предприниматели, подписавшие соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона и **предоставившие следующие документы:**

- 3.1. заявления по установленной форме;
- 3.2. копию платежного поручения о перечислении задатка;
- 3.3. индивидуальные предприниматели – копию документа, подтверждающего государственную регистрацию индивидуального предпринимателя;
- 3.4. юридические лица – резиденты Республики Беларусь – копию документа, подтверждающего государственную регистрацию юридического лица;
- 3.5. юридические лица – нерезиденты Республики Беларусь – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена не ранее чем за 6 месяцев до даты подачи заявления на участие в аукционе) или иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения;
4. При заключении соглашения о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона организатору аукциона предоставляются:
- 4.1. представителем физического лица, индивидуального предпринимателя, юридического лица – доверенность (документ, подтверждающий

полномочия должностного лица) и документ, удостоверяющий личность данного лица;

4.2. физическим лицом – документ, удостоверяющий личность.

5. Победителем аукциона признается лицо, предложившее наиболее высокую цену.

6. В случае признания аукциона несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним лицом либо для участия в нем явился только один участник, предмет аукциона продается этому лицу при его согласии по начальной цене, увеличенной на 5 процентов.

7. Результаты аукциона оформляются протоколом. Протокол о результатах аукциона составляется в двух экземплярах, подписывается членами комиссии, присутствующими на заседании, победителем аукциона (лицом, приравненным к победителю аукциона) и утверждается организатором аукциона в день его проведения.

8. Победитель аукциона (лицо, приравненное к победителю аукциона) в течение 3 рабочих дней со дня его проведения обязан оплатить стоимость предмета аукциона за вычетом внесенной им суммы задатка, а также возместить организатору аукциона затраты на его организацию и проведение. В случае отказа или уклонения победителя аукциона (лица, приравненного к победителю аукциона) от оплаты стоимости предмета аукциона, возмещения затрат на организацию и проведение аукциона, подписания протокола аукциона, договора аренды внесенный им задаток возврату не подлежит.

9. Участники аукциона уплачивают штраф в размере 1000 (одна тысяча) белорусских рублей в случае отказа (уклонения) от обязательств указанных в пункте 7, а также:

- если два и более участника аукциона согласились с объявленной аукционистом ценой, но ни один из них не согласился со следующей объявленной им ценой и после предложения аукциониста объявить свою цену, которая должна быть выше последней цены, с которой согласился участник аукциона, ни один из этих участников не предложил свою цену, в результате чего аукцион признан результативным;

- единственный участник несостоявшегося аукциона, согласившийся на приобретение предмета аукциона по начальной цене, увеличенной на 5 процентов, в случае его отказа (уклонения) от возмещения затрат на организацию и проведение аукциона и (или) подписания договора аренды.

Штраф подлежит уплате в течение одного месяца со дня проведения аукциона, внесенный задаток возврату не подлежит.

10. Договор аренды недвижимого имущества заключается в течение 10 рабочих дней со дня проведения аукциона и подписания протокола о результатах аукциона.

11. Документы для участия в аукционе принимаются по адресу: Гродненская область, г. Лида, Южный городок, 11А, в рабочие дни с 8.00 до 16.30, кабинет «ОриксКонсульт».

Начало приема документов – 16 марта 2022 г.

12. Сумма задатка по аукциону перечисляется на расчетный счет № BY70 АКBB 3011101 5001 6420 0000 филиал № 413 ОАО «АСБ Беларусбанк», БИК АКBBVY2X, УНП 500011105.

13. Участник аукциона до начала его проведения обязан выяснить у арендодателя возможность использования имущества под планируемые виды деятельности и все условия предоставления в аренду по конкретному объекту, месторасположение объекта, в том числе с учетом требований по санитарным и противопожарным нормам, ознакомиться с договором аренды. Договором аренды предусматривается обязанность арендатора: не производить перепланировку, переоборудование арендуемого помещения без письменного разрешения арендодателя; производить за свой счет текущий и капитальный ремонт арендуемого помещения без последующей компенсации затрат.

14. Предоставляется возможность предварительного ознакомления с недвижимым имуществом.

15. Контактный телефон для уточнения и получения дополнительной информации: 8 (0154) 64-81-29.

Интернет-сайт: <http://kshplida.www.by>, раздел «Информация».

Спорт-тайм: наш фармат

«У нас ёсць магчымасць быць мацнейшымі, быць разам»

У традыцыйным аглядзе «Звязды» расказваем важныя спартыўныя навіны

ГЕРОІ ТЫДНЯ. У расійскім Ханты-Мансійску скончыліся зімовыя гульні паралімпійцаў «Мы разам. Спорт». Беларуская каманда заваявала 16 медалёў: 5 залатых, 2 сярэбраныя і 9 бронзавых. Гэта дазволіла камандзе заняць другое месца ў медальным заліку, на першым месцы — расійскія спартсмены, якія заваявалі 106 узнага-

род. Трохразовай чэмпіёнкай гульні стала Валяціна Шыц. Два «золата» і адно «серабро» заваявала Святлана Саханенка. У актыве Дар'і Фядзьковіч адзін сярэбраны і тры бронзавыя медалі. Двухразовымі бронзавымі прызёрамі сталі Дзмітрый Лобан і Юрый Голуб. А адны бронзавыя медалі ў Лідзіі Лобан і Рамана Свірыдзенкі.

З паспяховым выступленнем каманду павіншаваў Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр Лукашэнка. «У Ханты-Мансійску вы заваявалі цэлы россып узнагарод, праявіўшы высокае спартыўнае майстэрства, жалезную волю і няломны характар. Чарговы раз даказалі, што няма мяжы магчымасцяў чалавека. Усе нашы людзі падтрымліваюць вас у барацьбе за права займацца любімай справай і адстоіваюць гонар Беларусі на міжнародных спартыўных арэнах без умяшання палітыкі. Мы ганарымся вашай устойлівасцю і патрыятызмам», — гаворыцца ў віншаванні.

У зімовых гульнях паралімпійцаў «Мы разам. Спорт» бралі ўдзел спартсмены з Беларусі, Расіі, Арменіі, Казахстана і Таджыкістана. Спартсмены-ты праходзілі ў шасці відах спорту:

лыжных гонках, біятлоне, кёрлінгу, снаўбордзе, горных лыжах і слэдж-хакеі. Беларусь прадставілі 16 спартсменаў, якія павінны былі выступаць на Паралімпійскіх гульнях у Пекіне.

НЯЎДАЧА ТЫДНЯ. Арына Сабаленка няўдала выступіла на турніры ў амерыканскім Індыян-Уэлсе і ў рэйтынгу Жаночай тэніснай асацыяцыі (WTA) перамясцілася з трэцяй пазіцыі на пятую. Цяпер у яе актыве 4862 балы. Вікторыя Азаранка займае 16-ю пазіцыю, маючы 2336 балаў, Аляксандра Сасновіч — на 60-м месцы (1033 балы). У рэйтынгу Асацыяцыі тэністаў-прафесіяналаў (АТР) першая ракетка Беларусі Ілья Івашка займае 43-е месца (1159 балаў), Ягор Герасімаў — на 153-й пазіцыі (412).

ПЕРАМОГА ТЫДНЯ. Мікіта Лабастаў стаў пераможцам вялікага мастурта на 60 чалавек на Кубку Саюза біятліністаў Расіі ва Уфе. На чатырох агнявых рубяжах беларус не дапусціў ніводнага промаху.

ПАДЗЕЯ ТЫДНЯ. Прадстаўнікі Міністэрства спорту і турызму Беларусі правялі рабочую сустрэчу з расійскімі калегамі. Асноўная тэма — абарона інтарэсаў сваіх спартсменаў, якія былі адхілены ад удзелу ў міжнародных спаборніцтвах. «Нам вельмі важна, каб яны зразумелі, што ніхто не будзе кінута, а спаборніцтвы будзь праводзіцца, што гэта ўсяго толькі часовы перыяд, і сумеснымі намаганнямі мы станем яшчэ мацнейшымі. Акрамя таго, гэта ўнікальная магчымасць паглядзець на свае ўнутраныя рэзервы. У нас ёсць магчымасць быць мацнейшымі, быць разам», — сказаў кіраўнік беларускай дэлегацыі, намеснік міністра спорту і турызму Аляксандр Бараўля.

Міністр спорту Расійскай Федэрацыі Алег Матыцын адзначыў, што

сёння як ніколі важна праявіць салідарнасць і падставіць адзін аднаму плячо. У гэтых умовах неабходна кансалідаваць намаганні, больш абмянявацца вопытам і ведамі. Тым больш што беларускія і расійскія спартсмены, трэнеры, спецыялісты і кіраўнікі галіны заўсёды выступалі адзіным фронтам. На наступным тыдні ў Мінску на сумесным пасяджэнні калегіі спартыўных ведамстваў будзь прыняты канкрэтныя рашэнні для прадаўжэння сумеснай работы.

ПОСПЕХ ТЫДНЯ. Беларускі нападуючы Ілья Усаў падпісаў трохгадовы кантракт навічка з клубам НХЛ «Тампа-Бэй Лайтнінг». Гэты сезон Ілья правёў у «Дынама-Мінск», у 40 матчах рэгулярнага чэмпіянату КХЛ набраў

26 балаў. «Тампа-Бэй» — дзеючы ўладальнік Кубка Стэнлі, каманда займае чацвёртае месца ва Усходняй канферэнцыі НХЛ.

ПАЗІЦЫЯ ТЫДНЯ. Аб'яднаны свет барацьбы апублікаваў рэйтынгі найлепшых спартсменаў. У вагавой катэгорыі да 57 кілаграмаў трэцяе месца заняла беларуска Ірына Курачкіна. У топ-10 таксама ўвайшлі беларускія спартсменкі Ванеса Каладзінская (7-е месца ў катэгорыі да 53 кг), Вераніка Іванова (10-е месца да 62 кг), Марыя Мамашук (6-е месца да 65 кг) і Настасся Зімянкова (8-е месца да 72 кг).

Валерыя СЦЯЦКО. Фота з адкрытых крыніц.

СЁННЯ

Месяц
Поўня 18 сакавіка.
Месяц у сузор'і Стральца.

Сонца

	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск	7.08	19.27	12.19
Віцебск	6.57	19.17	12.20
Магілёў	6.59	19.17	12.18
Гомель	6.55	19.13	12.18
Гродна	7.23	19.42	12.19
Брэст	7.24	19.42	12.18

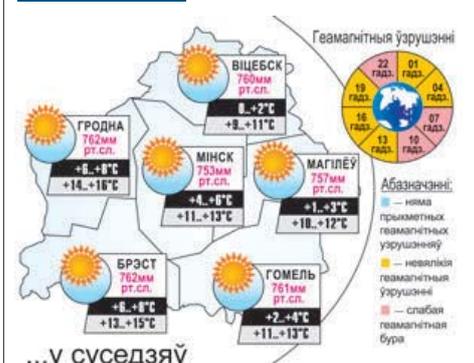
Імяніны

Пр. Наталлі, Валерыя, Дзмітрыя, Івана, Ільі, Мікалая, Пятра, Рыгора, Сяргея, Тараса, К. Катарыны, Багуслава, Захарыя, Паўла, Казіміра.

Фота Антона КЛЕШЧУКА.

ЗАЎТРА

...у суседзях

ВАРШАВА	+15...+17°C	КІЕЎ	+11...+13°C	РЫГА	+8...+10°C
ВІЛЬНЮС	+12...+15°C	МАСКВА	+7...+8°C	С.-ПЕТЭРБУРГ	+5...+7°C

Даты Падзеі Людзі

22 САКАВІКА

1387 год — 635 гадоў таму як горад Радыня, цэнтр воласці, упершыню згадваецца Радунь (сёння — гарадскі пасёлак у Воранаўскім раёне Гродзенскай вобласці). У XIV—XVII стст. тут існаваў Радунскі замак. Па перапісе 1538 года ў мястэчку было 7 вуліц, рынак, 43 крамы, 210 дамоў. У 1568 годзе радунскі старатац далучаны да Лідскага павета. У 1649-м Радунь атрымала магдэбургскае права, у 1792-м — горад на сярэбраным полі выява чырвонага рака.

1920 год — нарадзіўся (в. Высокі Барок Краснапольскага раёна) Аляксей Пысін, беларускі паэт, перакладчык, заслужаны работнік культуры БССР. Аўтар пачатковых зборнікаў: «Наш дзень», «Сіняя раніца», «Сонечная паводка» і іншыя. Пісаў лірыка-эпічныя паэмы, кнігі для дзяцей. Пераклаў на беларускую мову «Маабіцкі сшытак» М. Джалілі. Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі БССР імя Янкі Купалы.

1942 год — выйшаў першы нумар сатырычнага лістка «Партызанская дубінка», выдання ЦК КП(б)У ў Вялікую Айчынную вайну. Выходзіў да сакавіка 1943 года на беларускай мове ў прыфрантавай паласе (апошнія нумары ў Маскве). Выйшла 17 нумароў. Быў разлічаны на насельніцтва і партызану Беларусі, часова акупаванай нямецкімі фашыстамі. Сродкамі сатыры выкрывалася вераломства фашысцкіх акупантаў, гучалі заклікі да актыўнай барацьбы з ворагам. Лістак змяшчаў сатырычныя вершы, байкі, памфлеты, карыкатуры.

З выданнем супрацоўнічалі беларускія пісьменнікі П. Броўка, П. Глебка, К. Крапіва, П. Панчанка, К. Чорны, мастакі І. Ахрэмчык, Я. Зайцаў і іншыя.

1957 год — нарадзілася Ірына Аляксандраўна Трушава, беларускі вучоны ў галіне металургіі, доктар тэхнічных навук, прафесар, заслужаны дзеяч навукі Беларусі. Аўтар навуковых прац па цэплагіфіцы і цэплаг-энергетыцы высокатэмпературных тэхналогій у металургіі і машынабудаванні. Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларусі.

1312 год — па патрабаванні караля Францыі Філіпа IV Прыгожага папа рымскі Клімент V распусціў каталіцкі духоўна-рыцарскі ордэн тампліераў (храмоўнікаў). Уласнасць ордэна ва ўсёй Еўропе перайшла да іншых царкоўных ордэнаў ці была канфіскаваная дзяржавай.

1633 год — Галілеа Галілей укланчана адракаецца ад сваіх навуковых пошукаў — на тым самым месцы, дзе Джардана Бруна выслушаў смеротны прысуд. На наступны дзень папа рымскі ў парадку павілавання замяніў Галілеа зняволенне ў турме інквізіцыі выгнаннем, і той зможа вярнуцца на вілу Медычы. Там ён павінен быў жыць строга адасоблена.

1925 год — у мэтах умацавання аўтарытэту камандзіра і ўзняцця баявой гатоўнасці быў выдадзены загад РВС СССР «Аб увардванні адзіначалля ў Чырвонай Арміі». Увардзненне адзіначалля стала адным з важных элементаў ваеннай рэформы 1924—1925 гадоў.

ІАГАН ГЁТЭ:
«Талент выслявае ў цішыні, характар загартоўваецца ў борах жыцця».

УСМІХНЕМСЯ

— Мілы, падары мне на дзень нараджэння што-небудзь такое, каб я ад здзіўлення ўсклікнула!
— А што б ты ўсклікнула?
— Вау! «Лексус»!

— Доктар, дапамажыце! Мая жонка раўнуе мяне да маіх сексуальных фантазій...
— А чаму?
— Ды яны ўвесь час што-небудзь забываюць у ваннай пакоі.

— Што значыць, вы не бераце мяне на работу?
Я што, дарма два дні не піў?

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Рэгістрацыйнае пасведчэнне нумар 2 ад 17 лютага 2009 года, выдадзенае Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Дырэктар — галоўны рэдактар **КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.**
АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а.

ТЭЛЕФОНЫ ў МІНСКУ: прыёмная — 311 17 13 (тэл./факс);
адрэсаў: пісьмаў — 311 17 44, маркетынгу — 263 66 73, бухгалтэрыі — 311 17 16.

ПРЫЁМНЫЯ РЕКЛАМНЫЯ ТЭЛ./ФАКС: 311 17 27,
e-mail: reklama@zviazda.by

Афіцыйны адрэс: www.zviazda.by

Афіцыйны адрэс: reklama@zviazda.by

Афіцыйны адрэс: reklama@zviazda.by

www.zviazda.by
(для зваротаў):
zvarot@zviazda.by

e-mail: info@zviazda.by

Газета адрэсаваная ў Рэспубліканскім унітарным прапрыеце «Выдавецтва «Беларускі Дом друку», ДП № 02330106 ад 30.04.2004. 220013, Мінск, прасп. Незалежнасці, 79/1. Выходзіць 5 разоў на тыдзень. Тыраж 14.804. Індэкс 63850. Зак. № 615.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

21 сакавіка 2022 года.